

TOFAŞ

TÜRK OTOMOBİL FABRİKASI A.Ş.

Sürdürülebilirlik Raporu 2019

İçindekiler

3	Rapor Hakkında	33	Çalışma Ortamı
4	CEO'nun Mesajı	34	İnsan Hakları
6	Yönetim ve Sürdürülebilirlik	34	Toplumsal Cinsiyet Eşitliği
6	Kurumsal Yönetim Yapısı	35	Çalışan Gelişimi
6	Risk Yönetimi	38	Sosyal Yaşam
7	İş Etiği ve Yolsuzlukla Mücadele	38	İş Sağlığı ve Güvenliği
11	İç Kontrol ve İç Denetim	40	Değer Zinciri
11	Sürdürülebilirlik Yönetimi	40	Tedarik Zinciri Yönetimi
12	Sürdürülebilirlik Öncelikleri	42	Yetkili Bayi ve Servis Ağı
14	Paydaş Katılımı	43	Kurumsal Sosyal Sorumluluk
16	Tüketici Deneyimi	43	Yerel Ekonomiye Katkı
16	Müşteri Memnuniyeti	43	Toplumsal Yatırımlar
18	İnovasyon	46	Performans Verileri
18	Ar-Ge Yönetimi	46	Ekonomik ve Operasyonel Performans
19	Dijital Dönüşüm	47	Çevresel Performans
21	Araç Emniyeti, Sürüş ve Yolcu Konforu	48	Sosyal Performans
22	İklim Değişikliği	51	Çalışan Demografisi
23	Mobilite Çözümleri	52	GRI İçerik İndeksi
25	Enerji Verimliliği ve Emisyonlar	58	Kurumsal Üyeliklerimiz
27	Üretim	60	Sera Gazı Doğrulama Raporu
27	Dünya Klasında Üretim	62	Sera Gazı Doğrulama Beyanı
28	Kalite	64	Tofaş 2019 Sürdürülebilirlik Raporu Paydaş Geri Bildirim Formu
29	Risk Yönetimi	65	Yasal Uyarı ve Künye
30	Çevre Yönetimi		
32	Malzeme ve Atık Yönetimi		

Rapor Hakkında

Sürdürülebilirlik raporlaması uygulamasıyla paydaşlarımıza faaliyetlerimiz hakkında en güncel ve bütüncül bilgiyi sunmayı amaçlıyoruz. Bu yıl altıncısını yayınladığımız raporumuzla sürdürülebilirlik yolculuğumuzda gerçekleştirdiğimiz çalışmaları, yönetsel yaklaşımlarımızı, faaliyetlerimizin sosyal, ekonomik ve çevresel etkilerini, performans sonuçlarımızı ve hedeflerimizi paydaşlarımızla paylaşıyoruz.

Tofaş 2019 Sürdürülebilirlik Raporu, Tofaş Türk Otomobil Fabrikası A.Ş.'nin 01.01.2019-31.12.2019 tarihleri arasında gerçekleştirdiği çalışmaları kapsamaktadır. İştiraklerimiz olan Fer Mas Oto Ticaret A.Ş. ve Koç Fiat Kredi Finansman A.Ş. şirketlerine ait bilgiler, finansal veriler haricinde, aksi belirtilmediği takdirde raporlama kapsamında dâhil edilmemiştir.

Bu rapor, GRI Standartları: "Temel" seçeneğine uyumlu olarak hazırlanmıştır. Raporun içeriğinin belirlenmesinde, sürdürülebilirlik önceliklerinin belirlenmesi çalışması neticesinde elde ettiğimiz konu portföyünü temel aldık. Bazı öncelikli konularda, şirket bilgilerinin yanında değer zincirimizden etki alanımızdaki paydaşlarımızla yürüttüğümüz performans sonuçlarına da yer verdik. Rapor kapsamında yer alan verilerin hazırlanmasında GRI Raporlama Standardında belirtilen göstergelerin yanında okuyucuya daha kapsamlı ve bütüncül bir analiz olanağı sunmak adına bu alanda kabul gören CDP, kurumsal yönetim notu gibi performans değerlendirme kriterlerinden de yararlandık.

Gelecek raporlama çalışmalarımızı da aynı rehber metodolojiyi talip ederek yıllık planda gerçekleştirmeyi hedefliyoruz. Önceki yıllara ait sürdürülebilirlik raporlarına, Tofaş Sürdürülebilirlik Raporu 2019 yayınının PDF versiyonuna ve interaktif sürdürülebilirlik internet sayfamıza tofas.com.tr adresinden erişebilirsiniz.

CEO'nun Mesajı

Tofaş olarak yarım asırlık deneyim ve birikimimizin gücü ile, 2019 yılında küresel ve ülke düzeyinde yaşanan zorlayıcı ekonomik gelişmelere rağmen, tüm paydaşlarımız için değer yaratmaya devam ettik.

Hissedarlarımız Koç Holding ve FCA'nın değerleri paralelinde sürdürülebilir büyüme hedefiyle çalışıyoruz. Ekonomik gelişimimizin yanı sıra sürdürülebilirlik alanındaki performansımızı da her yıl daha ileriye taşıyoruz. Bu yıl 6. kez Borsa İstanbul (BIST) Sürdürülebilirlik Endeksi'nde yer almaya devam ettik. Gösterdiğimiz performans ile Kurumsal yönetim alanında ise SPK Kurumsal Yönetim notumuz 2019 yılında 9,26 olarak açıklandı.

Şirketimiz 2019 yılında ihracat geliri ve 919 milyon ABD doları dış ticaret fazlası yaratırken, 264 bin adetlik üretim ve 194 bin adetlik ihracat ile ülkemizin lider sanayi kuruluşları arasında yer almayı sürdürdü. Sektöründe lider konumumuzu koruyarak, iç pazar satışlarında %93'lük yerli üretim payı elde ettik. Ülkemizde Fiat, Fiat Professional, Alfa Romeo, Jeep, Ferrari ve Maserati markalarıyla temsil ettiğimizi otomobil ve hafif ticari araç pazarında payımız 5,7 puanlık artış ile %16,4'e ulaştı.

2019'da 25. yılını kutladığımız ve sürdürülebilirlik performansımızın önemli bir gücü olan Ar-Ge Merkezimiz, tecrübesi, yetkinliği ve yüksek teknoloji laboratuvarları ile hem Türkiye'nin hem FCA'nın en önemli ar-ge merkezlerinden biri konumunda bulunuyor. Ar-ge kapsamında Fiorino, Doblò, Egea modellerinin iyileştirme ve geliştirmesine yoğunlaşmış olduğumuz 2019 yılında ayrıca FCA projelerine de destek verdik. Yeni Egea modeli geliştirme (MCA) ar-ge faaliyetlerini yürüttük. 2019 yılına kadar Ar-Ge Merkezimize tasarım ve test alt yapısı için 58 milyon Euro'luk yatırım yaparken, yıl içerisinde ayrıca yetkinliklerimizi iyileştirmek üzere 9 milyon Euro'luk teçhizat yatırımı da gerçekleştirdik.

Ürün ve hizmetlerimizle sağladığımız müşteri memnuniyetini iyileştirmek ve operasyonel verimliliğimizi arttırmak için yeni teknolojileri ve uygulamaları yakından takip ederek ihtiyaçlarımız doğrultusunda dijital dönüşüm çalışmalarımızı yürütüyoruz. Nesnelerin İnterneti, Veri Bilimi, Robotik Süreç Otomasyonları gibi gelişmekte olan dijital teknolojilere "teknoloji liderlerimiz" sorumluluğunda odaklanarak, dış ekosistemle işbirliği içinde bu teknolojileri iş süreçlerimizde değer üretecek fırsatlar üzerinde hayata geçiriyoruz. Akademimiz

ve teknoloji ortaklarımızın gücünden faydalanarak oluşturduğumuz dönüşüm programları aracılığıyla dijital dönüşümün gerektirdiği yetkinliklerimizi şirket çapında sistemli bir şekilde geliştirmeye devam ediyoruz.

2006 yılında başladığımız Dünya Klasında Üretim (WCM) yolculuğunda, 2013'te FCA dünyasında "Altın Seviye"ye erişen ilk üç fabrika arasına girme başarısını göstermiştik. Üretim standartlarımızı sürekli yukarı taşıyarak 2019'da gerçekleşen denetim sonucu puanımızı 81'e yükselterek; WCM uygulanan tüm otomobil fabrikaları içinde en yüksek puana sahip şirket konumuna ulaştık.

WCM Enerji Yönetim Metodolojisi kapsamında ve diğer enerji verimliliği projelerimiz ile birlikte, 2019 yılında proje sayımız 116'ya ulaşırken, bu projeler ile toplam 48.975 GJ enerji tasarrufu ve buna bağlı olarak 3.959 ton CO₂ azaltımı sağlanmıştır. Tofaş Climate Change programında B bandında yer almış ve CDP Water programındaki derecelendirme notu da B olmuştur. Risk temelli yönetim modelimiz içerisinde iklim değişikliği risklerini de değerlendiriyor ve düşük karbon ekonomisine geçişi destekleyecek çalışmalar yürütüyoruz.

Etki alanımızı sadece üretim ile sınırlandırmıyor, bütüncül bir yaklaşım ile tüm değer zincirimizde sürdürülebilirlik bakış açısını kurum kültürü olarak benimsiyoruz. Değer zincirimizdeki paydaşlarımızla birlikte gelişime yatırım yaparak yol alıyoruz. 2019 yılında tedarikçilerimizle kalite, teslimat, verimlilik, çevre, iş sağlığı ve güvenliği, çalışan gelişimi gibi alanlarında çalışmalar gerçekleştirdik. Tüm faaliyetlerimizi sosyal ve çevresel sorumluluklarımız odağında da değerlendirerek aldığımız kararların sürdürülebilirlik kültürümüz ile uyumlu olmasını amaçlıyoruz. Tofaş Çevre ve Enerji Günü, Go Tech gibi organizasyonlarla tedarikçilerimizi sürdürülebilirlik alanında desteklemeyi amaçladık. Bayilerimizin çalışanlarının gelişimini ise Tofaş Akademi kapsamındaki Satış Okulu, Servis Okulu gibi programların yanı sıra Gururla Fiat'lıyım, Keşif Günleri gibi organizasyonlar ile destekledik.

Tofaş, ülke ekonomisine ve toplumsal gelişmeye katkı sağlamak üzere, spor, eğitim ve kültür-sanat eksenlerinde uzun soluklu sosyal sorumluluk projelerini hayata geçirmeyi sürdürmektedir. Tofaş Spor Kulübü, Fiat Engelsiz Hareket, Tofaş Fen

Lisesi, Fiat Laboratuvarları, Bursa Anadolu Arabaları Müzemiz, arkeolojik kazılara destek çalışmalarımız ve daha birçok projeye toplum için değer yaratıyoruz.

Bu raporun kapsamında olan 2019 yılı ile ilgili sonuçlarımızı değerlendirirken, diğer taraftan küresel olarak yaşadığımız COVID-19 pandemisinin etkilerini paydaşlarımız ve toplum için en aza indirmek için mücadeleye destek veriyoruz. Sürecin başından beri biz de çalışanlarımızın sağlığını önceliğimize alarak, gereken tüm tedbirleri hayata geçirdik. Diğer yandan Türkiye'nin öncü sanayi ve ar-ge şirketlerinden biri olmanın verdiği sorumluluk anlayışıyla, salgınla mücadelede gereken desteği vermek için hızla harekete geçtik. Sağlık kuruluşlarının ihtiyaçlarını tespit ederek, siperlikli maske başta olmak üzere üretebileceğimiz ekipmanları belirledik. Sağlık çalışanlarının korunmasına yönelik olan biyolojik örnek alma ve entübasyon kabinlerinin tasarımlarını, büyük bir özveri ile çalışan doktorlarımızla yaptığımız çalışmalarda doğruladık ve üretime geçtik. Ürettiğimiz 50 bin siperlikli maske ile 1.300 biyolojik örnek alma ve entübasyon kabinini 70 ildeki sağlık kuruluşlarına ulaştırdık. Ayrıca ekipmanların tasarımlarını açık kaynak olarak sunduk. Farklı firmaların üretime geçmelerine destek olarak, salgına karşı yürütülen seferberliğe daha geniş çaplı bir katkı sağlanmasına vesile olduk. Pandeminin operasyonlarımıza ve hedeflerimize olan etkilerini önümüzdeki yıl raporunda şeffaflıkla paylaşacak olmakla birlikte, bu süreçte işlerimizin devamlılığı için uzaktan çalışma yöntemleri ve güncellenen yıllık planlarla toplum ve çalışanlarımızın refahını da sürdürme gayretimiz devam etmektedir.

Hedefimiz, şirketimizin sürdürülebilir başarısını, müşterileri için değer üreten, çalışanlarının ve iş ortaklarının parçası olmaktan gurur duydukları küresel bir şirket olarak devam ettirmektir. Hissedarlarımız, müşterilerimiz, çalışanlarımız, bayi ve tedarikçilerimiz başta olmak üzere tüm paydaşlarımıza Şirketimize duydukları güven, destek ve katkılarından dolayı en içten teşekkürlerimi sunarım.

Cengiz Eroldu
Yönetim Kurulu Üyesi ve CEO

Yönetim ve Sürdürülebilirlik

Yönetim ve sürdürülebilirlik anlayışımızın temeli, ana hissedarlarımız Koç Holding ve Fiat Chrysler Automobiles'dan (FCA) aldığımız değer ve ilkelere dayanıyor. Yönetim ve sürdürülebilirlik konusunu bir bütün olarak ele alıyoruz. Risklerin etkin biçimde yönetildiği, iş etiği normlarına bağlı bir yönetim anlayışı çerçevesinde hareket ederken, sürdürülebilirlik stratejimizi tüm faaliyetlerimize entegre ediyoruz. Katılımcı yaklaşımımız doğrultusunda paydaşlarımızın beklentilerini farklı iletişim kanalları vasıtasıyla öğrenerek, karar süreçlerimize dâhil ediyoruz.

Kurumsal Yönetim Yapısı

Kurumsal sürdürülebilirlik için SPK Kurumsal Yönetim Tebliği İlkeleri doğrultusunda şeffaf, sorumlu, adil ve hesap verebilir bir yönetim anlayışı benimsiyoruz. Bu ilkelerin her düzeyde hayata geçirilmesi için çalışıyor ve performansımızı ölçümleyerek raporlamalar yoluyla paydaşlarımıza sunuyoruz.

Yönetimsel uygulamalarımızı modern ilke ve uygulamalar doğrultusunda her geçen gün geliştiriyoruz. Çalışmalarımızın bir neticesi olan ve 2018 yılında 9,20 olan Kurumsal Yönetim Derecelendirme Notumuz 2019 yılı içerisindeki faaliyetlerin değerlendirilmesi sonucunda 9,26'ya yükseltildi.

Tofaş Yönetim Kurulu, 2'si bağımsız olmak üzere 10 üyeden oluşmaktadır. Yönetim Kurulu Başkanı ve CEO görevleri farklı kişilerce yürütülmektedir. Yönetim Kurulu'nda icradan sorumlu tek üye CEO olup, doğrudan Yönetim Kurulu'na raporlama yapmaktadır.

CEO ve şirket üst yönetimi, stratejik eğilimlerin tespit edilmesi ve yönetilmesinden, risk yönetimi, erken uyarı ve kontrol sistemlerinin

işlerliğinin sağlanmasından, kurumsal hedeflerin belirlenmesinden, kurumsal yönetim ilkelerine uyumun sağlanmasından ve bu alanda beklenen performans ve sonuçların elde edilmesine yönelik çalışmaların yürütülmesinden sorumludur.

Çalışmalarını, Yönetim Kurulu'na bağlı olarak yürüten Kurumsal Yönetim Komitesi, Denetim Komitesi, Riskin Erken Saptanması ve Risk Yönetimi Komitesi, Yönetim Kurulu'nun faaliyet etkinliğinin sağlanmasında önemli bir yere sahiptir. Aday Gösterme Komitesi ve Ücretlendirme Komitesi görevleri de Kurumsal Yönetim Komitesi tarafından yerine getirilir.

Tofaş kurumsal yönetim yapısı hakkında detaylı bilgiye tofas.com.tr/Yatirimcilliskileri/KurumsalYonetim adresinden ya da ir.tofas.com.tr/2019 adresi üzerinden interaktif olarak da yayınladığımız 2019 Tofaş Faaliyet Raporu'ndan ulaşabilirsiniz.

Risk Yönetimi

Tofaş'ta risk yönetimi süreçleri Yönetim Kurulu'nun sorumluluğundadır. Risk yönetimi alanındaki görev ve faaliyetler, ilgili yasal mevzuata uygun olarak Denetim Komitesi ve Riskin Erken Saptanması ve Risk Yönetimi Komitesi tarafından yerine getirilir. Yönetim Kurulu'na yapılan raporlamalar doğrultusunda kurumsal risk stratejileri belirlenir.

Risk yönetimi konusu yıllık hedef yayılımı ve performans değerlendirme sisteminin de bir parçasıdır. Risk yönetiminde, dünya genelinde kabul görmüş prensip ve adımların uygulanmasına ve yaygınlaştırılmasına önem veririz. Risk yönetimi süreçlerimizi 5 adımdan oluşan metodolojimiz kapsamında takip ederiz.

- ▶ Riskin Tanımlanması
- ▶ Riskin Ölçümlenmesi
- ▶ Riskin Değerlendirilmesi
- ▶ Risklerin Hafifletilmesi veya Transferi
- ▶ Risklerin Sürekli İzlenmesi

Sürdürülebilirlik riskleri Tofaş risk yönetim portföyünün ana alanlarından biri olup, sürdürülebilirlik performansı üzerinde etkili bulunan tüm konuları kapsamaktadır. Sürdürülebilirlik riskleri önleyici bir yaklaşımla belirlenerek elde edilen sonuçlar Risk Yönetim Politikası kapsamında raporlanır.

Tofaş kurumsal yönetim yapısı hakkında detaylı bilgiye tofas.com.tr/Yatirimcilliskileri/KurumsalYonetim adresinden ya da ir.tofas.com.tr/2019 adresi üzerinden interaktif olarak da yayınladığımız 2019 Tofaş Faaliyet Raporu'ndan ulaşabilirsiniz.

İş Etiği ve Yolsuzlukla Mücadele

Tofaş olarak tüm faaliyetlerimize, kurum kültürümüzün temel taşlarını oluşturan iş etiği kurallarına bağlılık ile yolsuzluk ve rüşvete karşı "sıfır tolerans" anlayışı yön vermektedir. Etik değerlerimizi ve uymamız gereken kuralları "Tofaş Etik Davranış Kuralları ve Uygulama Prensipleri" ile düzenleriz. Yolsuzlukla mücadeleye bakış açımızı ise Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Politikamızda tanımlarız.

Söz konusu kural ve politikalarımızda, iş etiğine uygun davranılması, her türlü şirket varlığının ve bilgisinin korunması, çıkar çatışmasının önlenmesi, iş ortaklıklarının kurulmasında dikkat edilmesi gereken hususlar, iş sağlığı ve güvenliği, rüşvet ve yolsuzlukla mücadele konuları ele alınmaktadır. Bunun yanında ihlallerin bildirim için oluşturulan mekanizmalar ve ihlal halinde uygulanacak disiplin kuralları ve yaptırımlar da yer almakta ve süreç hassasiyetle

takip edilmektedir. Ana hissedarlarımızdan Koç Holding'in imzacısı olduğu Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi'nin (UNGCI) yolsuzlukla mücadele başlıklı 10. ilkesini de iş etiği ve yolsuzlukla mücadele yaklaşımımızın ayrılmaz bir parçası olarak kabul ederiz.

a. Yolsuzlukla Mücadele Politikası ve Sistemleri

İş etiği ve yolsuzlukla mücadele kapsamında, Tofaş Etik Kurulu ve İç Denetim Müdürlüğü koordinasyonunda risk bazlı değerlendirme, izleme, denetleme, raporlama ve eğitim faaliyetlerini içeren bir uyum programı takip ederiz. Yolsuzlukların önlenmesi amacıyla iş süreçlerinde görevler ayrılığı ilkesi benimsenmiş, gerekli kontrol noktaları tanımlanmıştır. İş süreçlerinin ve kontrol noktalarının işlevselliği ve etkinliği İç Denetim Müdürlüğü'nün yapmış olduğu periyodik denetimlerle gözden geçirilmektedir. Bununla birlikte iş süreçleri ve şirketin finansal tabloları bağımsız denetim ekiplerince de yılda en az 2 defa denetlenmektedir.

Tofaş Yönetim Kurulu, şirket faaliyetlerinin yasal mevzuata, Tofaş Etik Kurallarına ve Tofaş Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Politikasına uyumlu olarak yürütülmesinden birinci derecede sorumludur. Bu sorumluluk Yönetim Kurulu'nun görevlendirdiği Tofaş Etik Kurulu aracılığıyla yürütülür. Etik Kurul; CEO, Baş Hukuk Müşaviri, İnsan Kaynakları Direktörü ve ilgili diğer direktörlerden oluşmakta olup, 6 ayda bir ya da üyelerden herhangi birinin çağrısı üzerine toplanır. Tofaş Etik Kurulu, etik ilkelerin şirket içinde yayılmasından ve anlaşılmasından, iç ve dış paydaşlarla iletişimden, gerekli durumlarda revizyonundan, etkin yönetiminden, çalışan ve üçüncü kişilerin ihlal bildirimlerinin incelenmesi ve karara bağlanmasından, gerekli durumlarda soruşturma komisyonlarının kurulmasından ve kararların disiplin prosedürüne uygun olarak uygulanmasından ve ilgili mercilerin bilgilendirilmesinden sorumludur. İhlal hallerinde uygulanacak sözleşme iptaline kadar varan yaptırımlar Tofaş Etik Davranış Kuralları ve Personel Yönetmeliğinde düzenlenmektedir.

Yönetim ve Sürdürülebilirlik

Tofaş Etik Kurulu aynı zamanda belirlenen rüşvet ve yolsuzlukla mücadele politikası ve etik kurallara uyumun gözlenmesi ve denetiminden sorumludur. Söz konusu kural ve politikalara uyumla ilgili denetleme faaliyetleri Tofaş Etik Kurulu adına İç Denetim Müdürlüğü tarafından periyodik olarak gerçekleştirilmektedir. Etik kurallar, yolsuzluk ve rüşvet ile ilgili risklerin belirlenmesinde risk bazlı değerlendirme esas alınmaktadır. Risk bazlı değerlendirmelerde, gerçekleştirilen faaliyetin niteliği, gerçekleştirildiği yer, maruz kalınan iç ve dış riskler ve hâlihazırdaki iç kontroller gibi birçok unsur göz önünde tutulmaktadır. Maruz kalınan iç ve dış risklerin tespitinde yolsuzluk ve rüşvet riski önemli kriterler arasındadır.

Tofaş İç Denetim Müdürlüğü tarafından hazırlanan risk değerlendirmesi sonucuna göre gerekli görülen noktalarda iç kontrollerin etkinliğinin gözden geçirilmesi ve güçlendirilmesi için denetim planı hazırlanmaktadır. Hazırlanan denetim planı Denetim Komitesi'nin görüş ve onayına sunulmaktadır. Diğer taraftan hazırlanan risk bazlı değerlendirme sonucu nispeten daha riskli görülen birimler öncelikli olarak denetim planına dâhil edilmekte veya rutin olarak kontrole tabi tutulmaktadır. Gerçekleştirilen denetim faaliyetlerinde yolsuzluk ve rüşvet riskleri ele alınmakta, bu riskler bertaraf edici kontroller ile değerlendirilmektedir. Mevcut risklerle ilgili kontrollerin yetersiz görülmesi durumunda ilgili birimler tarafından düzeltici aksiyonlar devreye alınmaktadır. İç Denetim Müdürlüğü denetim faaliyetlerinin sonuçlarını yazılı ve sözlü olarak Genel Müdür ve Yönetim Kuruluna bağlı Denetim Komitesine sunar. Önemli şikâyet, sorunlar ve inceleme sonuçları İç Denetim Müdürlüğü ve Etik Kurul aracılığı ile yılda en az dört kere toplanan ilgili Yönetim Kurulu Komitelerinde değerlendirilerek gözden geçirilir. 2019 yılında yapılan denetimlerde herhangi bir rüşvet vakasına rastlanmamıştır.

Değerlerimizi ve etik ilkelerimizi korumayı, çalışma ilkelerine uygun hareket etmeyi tüm çalışanlarımızın sorumluluğu olarak görür ve yazılı taahhütlerini alırız. Bu kapsamda tüm çalışanlarımızla etik kurallarımız ile rüşvet ve yolsuzlukla mücadele politikamızın iletişimi gerçekleştirilmiştir. Mevcut çalışanlarımızdan almış olduğumuz yazılı taahhütlere ek olarak, aramıza katılan yeni çalışma arkadaşlarımıza etik kurallar ile rüşvet ve yolsuzlukla mücadele politikası, imza karşılığında iletilmektedir. Bununla birlikte işe yeni giren personele verilen zorunlu işe giriş eğitimlerinde etik kurallara da yer verilmeye başlanmıştır. Ayrıca Aralık 2017 tarihi itibarıyla mevcut personele periyodik olarak birim bazında etik kurallar hakkında bilgilendirme toplantıları programı uygulanmaya başlanmıştır.

Etik kurallara gerekli önemin verilmesi ve çalışanların uyumunun sağlanması tüm üst ve orta düzey yöneticilerin asli sorumlulukları arasındadır. Tofaş çalışanlarının, etik kurallara uygun davranmaları nedeniyle şirketin uğrayacağı herhangi bir zarardan sorumlu tutulmayacağı, Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Politikamızda açıkça belirtilmiştir. Çalışanlarımızın yanı sıra Yönetim Kurulu üyelerimizin, tedarikçi ve bayilerimizin kısaca tüm iş ortaklarımızın ve tüm paydaşlarımızın söz konusu kural ve politikalarımıza tam uyum göstermesi zorunludur. İş etiğine uyum ve yolsuzlukla mücadeleyi faaliyetlerimizin ayrılmaz bir parçası olarak görürüz ve sürekli iyileştirme için çaba harcarız.

İş etiği ve yolsuzlukla mücadele ile ilgili kural ve politikalarımızın iş ortaklarımızla iletişimini internet sitemiz vasıtasıyla kesintisiz bir şekilde gerçekleştiririz.

Çeşitli ticari iş ortaklıklarının kurulması, tedarikçi ve bayi gibi iş ortaklarının seçiminde rüşvet ve yolsuzlukla mücadele konularını da içeren "durum tespiti süreci (due-dilligence)" çalışmaları yürütür, ilgili kural ve politikalarımıza uyum gösterebilecek iş ortaklarını seçer ve ortaklığın kurulmasından önce etik uyum kriterlerini de içeren değerlendirmelere tabi tutarız.

Mal ya da hizmet alınacak ya da temsil yoluyla iş görecek olan firma seçimlerinde, şirket içi prosedürlerde belirlenmiş objektif kriterler gözetilmektedir. Söz konusu kriterler yolsuzluk ve rüşvet riski gibi konuları da içermekte olup ön değerlendirmeler ilgili iş birimi ve satınalma birimi tarafından ortaklaşa yapılmaktadır. Kriterleri sağlayan firmalar arasından seçim yapılması ve ücretin belirlenmesi aşamasında satınalma birimi tarafından alternatifler değerlendirilmekte ve Tofaş açısından en avantajlı olan firma ile çalışılmaktadır. Firma seçim metodlarında temel olarak adalet ve şeffaflık gibi etik prensipleri benimsenmektedir. Söz konusu firmalara, yalnızca Tofaş kural ve politikaları ile ilgili yasal düzenlemelere uygun hizmetleri karşılığında ödeme yapılmaktadır. Hizmet karşılığı ödemelerin uygunluğunu teminat altına almak amacıyla iş süreçleri üzerinde gerekli kontrol noktaları oluşturulmuş olup, İç Denetim Müdürlüğü tarafından da bu kontrol noktalarının etkinliği düzenli olarak test edilmektedir. İş ortaklarımız ile yaptığımız sözleşmelerde yasalara, etik davranış kuralları ve uygulama prensiplerine yer vererek, uyulmaması halinde bunun bir fesih nedeni olacağını ifade ederiz. Buna ek olarak iş ortaklarının yolsuzluk ve rüşvetle mücadeleyle ilgili performansını takip ederiz. 2019 yılında iş ortaklarımızla ilgili tarafımıza ulaşan herhangi bir rüşvet ya da yolsuzluk vakası bulunmamaktadır.

Şirketimizin rüşvet ve yolsuzlukla mücadele politika, mekanizma ve raporlamalarının yeterliliği yılda en az bir kere Yönetim Kurulu Komiteleri tarafından bağımsız olarak değerlendirilmektedir. Rüşvet ve yolsuzlukla mücadele konularında geliştirdiğimiz mekanizma, sistem ve prosedürler bu bağlamda Tofaş Yönetim Kurulu'na bağlı Denetim Komitesi tarafından bağımsız olarak değerlendirilmiş ve uygun bulunmuştur. Değerlendirme sonucuna 04.02.2020 tarihli komite toplantı tutanağında yer verilmiştir.

Yürürlükteki düzenlemelere ve şirketin kendi kurallarına uyumun sağlanması amacıyla kamu otoritelerinden, uluslararası veri sağlayıcı kuruluşlardan ve sosyal medya kaynakları gibi çeşitli kanallardan alınan bilgiler doğrultusunda oluşturulan kara listeye alınmış kişileri ve şirketleri takip ederiz.

Prosedürlerimize göre rüşvet verdikleri bilinen veya şüphelenilen aracı, tedarikçi, yüklenici ve müşterilerin tespitini sağlar ve söz konusu taraflarla devam eden sözleşmelerin fesih sürecini başlatırız.

Etik Davranış Kuralları ve Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Politikasına aykırı durumların tespiti için kolay erişilebilir ve açık bildirim kanalları oluşturulmuştur. Çalışan farkındalığı yaratmak adına, iletişim kanalları, belirli aralıklarla çalışanlara, tedarikçilere ve diğer paydaşlara hatırlatılmaktadır. Söz konusu kural ve politikalarımıza uymadığına inandıkları her türlü durumda çalışanlarımız, iş ortaklarımız ve diğer tüm paydaşlarımız etikkurul@tofas.com.tr adresine isim belirterek veya anonim olarak bildirimde bulunabilmektedir. Bunun yanında şirketin kurumsal internet siteleri ile müşteri ilişkileri merkezine yapılan bildirimler ve çalışan bildirimleri de değerlendirmeye tabi tutulmaktadır.

Paylaşılan bilgilerin ve ilgili soruşturmanın gizliliği Etik Kurulun güvencesi altındadır. Etik Kurul ayrıca rüşvet ve yolsuzluk bildiriminde bulunan çalışanların ve paydaşların herhangi olumsuz bir duruma maruz bırakılmayacağını garanti eder. Bu husus, Tofaş Etik Davranış Kuralları ve Uygulama Prensiplerinde ve Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Politikasında açıkça vurgulanmıştır.

Etik Kurallarımızda açıkça belirtildiği üzere, Tofaş olarak hiçbir siyasi veya ideolojik düşünce, eğilim ya da örgütlenmenin tarafı olmaz; siyasi parti, politikacı ve adayların faaliyet veya kampanyalarına doğrudan ya da dolaylı olarak aynı, maddi veya manevi destek vermeyiz. Kamu kuruluşlarıyla kurduğumuz şeffaf ilişkiler çerçevesinde karşılıklı bilgi alışverişinde bulunur ve sektörümüz hakkındaki bilgi taleplerine açık bir şekilde yanıt veririz. Bunun yanında, sektörel sivil toplum kuruluşlarının çalışmaları aracılığıyla sektör geneline yönelik sorunları ve gelişim fırsatlarını dile getirmek için çaba harcarız. Kamu kuruluşlarının müşteri konumunda olduğu ya da ihale alımının söz konusu olduğu durumlarda ise yasalara ve prosedürlere tam uyum prensibinden ödün vermeden serbest rekabet kuralları çerçevesinde hareket ederiz.

Yönetim ve Sürdürülebilirlik

b. Yolsuzlukla Mücadelenin Raporlanması

Tofaş Etik Kurallarının tanınması ve benimsenmesi amacıyla Etik Kurallarımız ile Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele Politikamızı kapsayan online eğitim ve hatırlatma faaliyetleri gerçekleştirilmektedir. Teorik bilgilerin yanında iş yaşamında karşılaşılabilecekleri vaka örneklerine de yer verdiğimiz eğitim programımız, sadece çalışanlarımızı değil, tedarikçi ve bayilerimizi de kapsamaktadır. 2019 yılında 2.656'sı bayi çalışanlarına olmak üzere toplam 4.337 kişiye online eğitim verilmiştir.

2019 yılında ayrıca, tüm çalışanlarımızdan çıkar çatışmasına sebep olacak bir durum içinde olup olmadıklarına dair beyanlarının yenilenmesi çalışması yapılmıştır.

2016 yılında devreye aldığımız online eğitim programımız 2018 yılında güncellenmiştir. Etik davranış kuralları ve rüşvet konularını kapsayan

online eğitimimizi alan tedarikçilerimiz ve bayilerimizden topladığımız geri bildirimlerle online eğitim programımız geliştirilmiştir. Ayrıca sürdürülebilirlik raporunda yer alacak konuların önceliklendirilmesi aşamasında bayi, tedarikçi ve sivil toplum kuruluşlarına da danışılmıştır. Buna göre ilgili paydaşlarımız, iş etiği ve yolsuzlukla mücadele konularını %95 oranında en öncelikli konu olarak tespit etmişlerdir.

2019 yılı içinde Şirketimizde rüşvet ile ilgili herhangi bir vaka yaşanmamış ve iletişim kanallarımızdan yapılan bildirimlerde de rüşvet ile alakalı bir konu tarafımıza aktarılmamıştır. 2019 yılı içerisinde şirkete yolsuzlukla ilgili herhangi bir iddia yöneltilmemiştir. 2019 yılında iletişim kanalları üzerinden Tofaş'a çeşitli konularda 23 adet bildirimde bulunulmuştur. Alınan bildirimlerin inceleme sonucu aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

İletişim Kanallarına Ulaşan Bildirimler	2019	2018	2017	2016	2015
Disiplin Kararı Alınanlar	3	4	5	3	2
Uyumsuzluk Tespit Edilmeyenler	20	13	9	6	3
TOPLAM	23	17	14	9	5

Şirketimiz, paydaşlarımızdan etik uyum, rüşvet ve yolsuzlukla mücadele ile ilgili gelen her türlü fikir, görüş ve önerileri titizlikle değerlendirmekte ve mevcut uygulamalarına entegre etmektedir. Bu kapsamda yolsuzluk ve rüşvetle mücadele ve önlemleri konusunda ülkedeki en faal platform ve sivil toplum örgütü olan TEİD (Etik ve İtibar Derneği) ile iş birliği içerisindeyiz. Rüşvetle mücadele mekanizmaları konusunda paydaşlardan şirketimize bilgi akışı sağlanmasında TEİD önemli bir rol oynamaktadır. Şirketimiz yöneticilerinden 2 kişi TEİD yönetim kurulunda aktif olarak görev yapmaktadır. TEİD'in yolsuzlukla mücadeleye ilişkin bilgi ve görüşlerin paylaşıldığı etkinlikler, İç Denetim Müdürlüğü tarafından da katılım sağlanarak yakından takip edilmektedir. TEİD'den alınan destekler için, üyelik ücreti haricinde ilave bir ücret ödenmemektedir.

Şirketimizin yolsuzlukla mücadele programı ve raporlama sisteminin etkinliği yıllık olarak TEİD tarafından OECD ve BM'nin konu ile ilgili en iyi uygulama rehberleri baz alınarak hazırlanmış olan "Yolsuzlukla Mücadele Programı Etkinlik Anketi" ile değerlendirilir ve geliştirme önerilerine uygun olarak geliştirilir. Şirketimiz aynı zamanda bu alandaki uluslararası gelişmeleri takip etmek üzere TEİD, BM, OECD ve B20 çalışma gruplarına üye ve aktif katılımcıdır.

Şirketimiz yolsuzlukla mücadele alanında sektör lideri olma amacına uygun olarak Avrupa'nın bu alandaki en büyük yolsuzlukla mücadele kolektif eylemine katılmıştır. "İş Etiği Ortak İlkeler Beyanı"nın 140 imzacısı arasında olan Tofaş, Türkiye otomotiv sektöründen ilk ve tek imzacı olma sıfatını sürdürmekte ve büyük tedarikçilerimizi de aynı kolektif eyleme katılımları yönünde teşvik etmektedir.

İç Kontrol ve İç Denetim

Etkin bir iç kontrol ve iç denetim mekanizması oluşturmak, sorumlu ve sürdürülebilir yönetim anlayışımızın önemli bir parçasıdır. İç kontrol ve iç denetim çalışmalarımızla, faaliyetlerimizin verimliliğini ve devamlılığını, raporlamaların güvenilirliğini güvence altına alırız. İç kontrol sistemi ve iç denetimin sağlıklı olarak işleyişinden Yönetim Kurulu sorumlu olup, Yönetim Kurulu Üyesi ve CEO Yönetim Kurulu adına gerekli koordinasyonu sağlar.

İç kontrol sistemimiz uluslararası standartlar ve en iyi uygulamalar takip edilerek tasarlanmıştır. Çalışanlarımızın da iç kontrol süreçlerine yönelik sorumluluğa, bilgiye ve yetkiye sahip olmaları adına iç kontrol sistemi politika, prosedür ve talimatlarla iş süreçlerine entegre edilmiştir. İç kontrol sistemlerinin etkinliği Tofaş İç Denetim Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilen iç denetimler ve Koç Holding ve FCA'ya bağlı denetim ekipleri, bağımsız denetim firmaları tarafından gerçekleştirilen dış denetimler ile değerlendirilmektedir. Yapılan denetimler neticesinde, iyileştirmeye açık bulunan alanlara yönelik gerekli geliştirme faaliyetleri ilgili birimler tarafından hızlı bir biçimde yürütülmektedir.

İç Denetim Müdürlüğü'nün amaç yetki ve sorumlulukları İç Denetim Yönetmeliği doğrultusunda belirlenmiştir. İç Denetim Müdürlüğü, Yönetim Kurulu Üyesi de olan Şirket CEO'suna doğrudan raporlama yapmakta olup diğer birimler ile bağı bulunmamaktadır. Böylelikle denetçilerin bağımsızlığı ve objektifliği garanti altına alınmaktadır. İç denetçilerin bilgi, beceri ve vasıfları mesleki gelişim çalışmalarıyla sürekli güçlendirilmektedir.

Yönetim Kurulu'na bağlı Denetim Komitesi, iç denetim sistemlerinin etkinliğinden, işleyişinin değerlendirilmesinden ve geliştirmeye yönelik alınacak aksiyonların Yönetim Kurulu'na raporlanmasından sorumludur.

Denetim faaliyetleri kapsamında birimler arası denetim de söz konusudur. Birim temsilcileri belli konularda uzmanlaşarak diğer birimleri uzmanlık

alanları doğrultusunda değerlendirmektedirler. Şirket içi denetimlerin yanı sıra bayi ve tedarikçilere yönelik çevre, çalışma ve üretim koşulları, etik ve kalite gibi sürdürülebilirlik konularını kapsayan düzenli denetim faaliyetleri yürütürüz.

Sürdürülebilirlik Yönetimi

Sürdürülebilirlik yönetimimizi hem çalışanlarımız hem de etki alanımızda olan tüm paydaşlarımız için, ekonomik değerlerin yanı sıra çevresel ve sosyal değerleri de göz önünde bulundurarak yönetilmesini temel bir felsefe olarak tanımlıyoruz. Sürdürülebilirlik kültürünü ve bilincini hayat boyu bakış açısıyla tüm süreçlerimize ve paydaşlarımıza yaymak amacıyla çalışıyoruz. Risk temelli yönetim modelimiz içerisinde mevcut çalışmalarımızı sürdürülebilirliğin temel bileşenlerinden çevresel ve sosyal değerler ile de değerlendirerek iyileştirmeler gerçekleştiriyoruz.

Tofaş'ta sürdürülebilirlik bir yönetim felsefesi olarak başta CEO olmak üzere tüm yönetim kurulu tarafından benimsenmiştir. Üst yönetimin liderliğinde "Sürdürülebilirlik Komitesi" tarafından belirlenen sürdürülebilirlik stratejimize uygun risk yönetimi "Riskin Erken Saptanması ve Risk Yönetimi Komitesi"nin sorumluluğundadır.

Risk temelli çalışma modelinde tüm birimlerimiz tarafından, saha ve ilgili paydaşlarımızca tespit edilen risk ve fırsatlara bağlı olarak aksiyon planları oluşturulur ve risk sahipleri tarafından ilerlemeler takip edilir. Bu kapsamda yürütülen tüm çalışma ve uygulamalar, Risk Yönetimi komitesince Kurumsal Yönetim Komitesi'ne ve önem derecesine göre Yönetim Kuruluna raporlanır. Bu sayede sürdürülebilirlik faaliyetlerimiz hakkında Yönetim Kurulu düzeyinde bilgi akışı sağlanır ve sürdürülebilirlik konusu Yönetim Kurulu'nun gündeminde olup Yönetim Kurulu üyelerince değerlendirilir. Bunun dışında başta CEO olmak üzere üst yönetimin sürece dâhil olduğu ve ilgili direktörlükler ve birimlerce yürütülen faaliyetler Sürdürülebilirlik Ekibi tarafından koordine edilerek söz konusu Yönetim Kurulu Komitelerine de raporlama yapılır.

Yönetim ve Sürdürülebilirlik

Tofaş Sürdürülebilirlik Yönetimi Organizasyonu

CEO Yönetim Kurulu Üyesi

Sürdürülebilirlik Komitesi

- Başkan: Fabrika Direktörü
- Finans Direktörü
- İnsan Kaynakları Direktörü
- Kurumsal İlişkiler Direktörü
- Dış İlişkiler Direktörü
- Çevre, Sağlık ve İş Güvenliği Müdürü (EHS)

Sürdürülebilirlik Çalışma Grubu

- Başkan: Çevre, Sağlık ve İş Güvenliği (EHS) Müdürü
- Çevresel Sistemler Yöneticisi
- İş Sağlığı ve Güvenliği Yöneticisi
- İnsan Kaynakları Yöneticisi
- Kurum İletişimi Yöneticisi
- Kurumsal Yönetim ve Paydaş İlişkileri Sorumlusu
- Stratejik Yönetim Süreci ve İş Geliştirme Sorumlusu
- Tedarikçi İlişkileri Satınalma Sorumlusu
- Üretim Direktörlüğü Sorumlusu
- Tedarik Zinciri Sorumlusu
- Satış Sonrası Sorumlusu
- Ar-Ge Sorumlusu

Sürdürülebilirlik konusu sürdürülebilirlik yaklaşımımızın genel ilkelerini içeren "Tofaş Sürdürülebilirlik Politikamız" çerçevesinde yönetilmektedir. Sürdürülebilirlik stratejilerimiz Tofaş Sürdürülebilirlik Komitesi tarafından belirlenmekte ve takip edilmektedir. Sürdürülebilirlik yönetimine yönelik performans sonuçlarının sürdürülebilirlik raporu vasıtasıyla raporlanmasından Sürdürülebilirlik Çalışma Grubu sorumludur.

Tofaş Kurumsal Sürdürülebilirlik Politikasına tof.com.tr/Surdurulebilirlik/Politikalar/ adresinden ya da ir.tofas.com.tr/2019/adresi üzerinden interaktif olarak da yayınladığımız 2019 Tofaş Faaliyet Raporu'ndan ulaşabilirsiniz.

Sürdürülebilirlik Öncelikleri

Sürdürülebilirlik önceliklerimizi, etkileşimimizin ve etki alanımızın daha yüksek olduğu paydaşlarımızı da dâhil ederek belirliyoruz. Koyduğumuz hedeflerle, bu önceliklerin yönetiminin iş süreçlerimizdeki pozitif etkisini görmeye devam ediyoruz.

Sürdürülebilirlik önceliklerimiz için GRI standardında yer alan unsurlar ile içerisinde bulunduğumuz otomotiv sektörünü yakından ilgilendiren konular doğrultusunda geniş bir konu evreni oluşturuldu. Önceliklerimizi belirlerken çevresel, sosyal ve ekonomik sorunları ele alan evrensel hedefler bütünü olarak tanımlanan Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'nı da (Sustainable Development Goals) göz önünde bulundurduk.

İç ve dış paydaşlarımızın karar alma mekanizmalarına katılımını sağlamak adına iki ayrı anket düzenlendi. İlk aşamada, şirket yöneticilerinin katılımıyla gerçekleşen anketin ardından tedarikçi ve sivil toplum kuruluşları olmak üzere paydaş gruplarımızın katıldığı ikinci bir anket yürütüldü. Böylece konu evreni son haline getirildi.

Sürdürülebilirlik önceliklerinin belirlenmesi çalışması kapsamında, 40 konudan oluşan konu evreni ve 17 Sürdürülebilir Kalkınma Amacı Tofaş orta ve üst yöneticileri tarafından yürütülen iki ayrı çalışma ile tek tek değerlendirildi. Ardından çalışmalar konsolide edilerek ele alınan konuların Tofaş operasyonlarıyla ilgisi ortaya kondu. Son aşamada ise Tofaş operasyonlarının bu konulardaki etki düzeyi ve paydaş beklentisi parametreleri göz önünde bulundurularak öncelikler belirlendi. 2017 yılında yapılan bu değerlendirmede, Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları için belirlenen 2030 hedef yılına uygun olarak uzun vadeli hedefler ile önceliklerimizi yönetme kararı aldık ve her yıl ilgili başlıklarda ilerlememizi takip ederken, edindiğimiz yeni bilgi ve tecrübeler ile aksiyon planlarımızı güncelliyoruz.

Tüm bu çalışmalar sonucu ortaya çıkan tablo, paydaşlarımızın görüşlerine göre anket sonucunda belirlenen öncelikli konular ile ilişkili Tofaş'ın üretim ile bağlantılı ana süreçlerini göstermektedir. Buradaki hedefimiz, hayat boyu bakış açısı ile şirket önceliklerini güncellerken, tüm paydaşlarımız ile birlikte değer yaratacağımız yeni aksiyon planları oluşturmaktır.

	Tofaş Sürdürülebilirlik Öncelikleri	Tedarik Süreçleri	Üretim Süreçleri	Dağıtım Süreçleri	Pazarlama ve Satış Süreçleri	Satış Sonrası Süreçleri
Yönetişim Öncelikleri	İş Etiği ve Yolsuzlukla Mücadele	x	x	x	x	x
	Değer Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi	x	x	x	x	x
Çevresel Öncelikler	İklim Değişikliği	x	x	x		x
	Enerji Tüketimi	x	x	x		x
	Sera Gazı ve Diğer Emisyonlar	x	x	x		x
	Çevre Dostu Malzeme Kullanımı ve Atık Yönetimi	x	x	x		x
	Ürün, Süreç, Mobilite Modeli İnovasyonu		x			
	Elektrikli/Alternatif Yakıtlı Araçlar		x		x	x
	Araç Yakıt Tüketimi		x		x	x
Ekonomik Öncelikler	Dijitalleşme	x	x	x	x	x
	Müşteri Memnuniyeti		x		x	x
	Ürün ve Hizmet Kalitesi		x		x	x
	Marka Algısı		x		x	x
	Tedarikçi ve Bayi İş Başarısı	x			x	x
Sosyal Öncelikler	İş Sağlığı ve Güvenliği	x	x	x		
	Yetenek Yönetimi ve Mesleki Eğitim	x	x		x	x
	İşyerinde İnsan Hakları	x	x			
	Kadın İstihdamı, Çeşitlilik, Eşit Fırsatlar		x		x	
	İş Hayatı - Özel Hayat Dengesi		x			
	Araç ve Trafik Emniyeti		x		x	x

Yönetim ve Sürdürülebilirlik

Paydaş Katılımı

Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'nın 17. maddesi olan "Amaçlar için Ortaklıklar", sürdürülebilirlik yolculuğunun yalnız yapılamayacağına atıf yapar niteliktedir. Bu bakış açısıyla sürdürülebilirlik kültürünü geliştirerek, hedeflerimize ulaşmak için paydaşlarımızla birlikte hareket etmeyi, farklı alanlarda uzman kuruluşlarla işbirliği yapmayı önemli buluyoruz.

Değer zincirimizdeki tüm paydaşlarımız ile şeffaflık ve hesap verebilirlik prensipleri çerçevesinde iletişimimizi sürdürüyoruz.

Sürdürülebilirlik kültürümüzün iş yapış biçimi olarak benimsenmesini amaçlıyoruz ve bu hedefimize öncelikle "çalışan, bayi ve tedarikçilerimiz gibi paydaşlarımız ile iş birlikleri geliştirerek ulaşmayı planlıyoruz. Bu kapsamda paydaşlarımızı BM Küresel İlkeler Sözleşmesine uyum için çalışmalarını destekliyoruz.

PAYDAŞ GRUBU	UYGULAMA TÜRÜ VE SIKLIĞI
Çalışanlar	Anket ve Araştırmalar (çeşitli aralıklarla); Eğitim Faaliyetleri, Tofaş Etik İlkeleri, İç İletişim platformları (haber ekranları, intranet), Duyuru ve İlanlar (sürekli); Öneri ve Ödüllendirme Sistemi (anlık); İSG Komiteleri, Çalışma Grupları ve Komiteler (değişen aralıklarda); Süreli İç Yayınlar (yılda üç kez); Performans Yönetimi ve Kariyer Gelişimi Toplantıları, Sosyal Etkinlikler (yılda en az iki kez); Yönetim Toplantıları, İletişim Toplantıları, Faaliyet Raporu (yılda bir kez), Sürdürülebilirlik Raporu, Çevre Günü (yılda bir kez); Çalışma Hayatı Değerlendirme Anketi (yılda bir kez)
Ana Hissedarlar	Genel Kurul Toplantıları, Faaliyet Raporu (yılda bir kez), Sürdürülebilirlik Raporu (yılda bir kez); Yönetim Kurulu Toplantıları, Finansal Performans Raporları (yılda dört kez); Özel Durum Açıklamaları (ihtiyaç durumunda)
Azınlık Hissedarları	Yatırımcı Sunumları, Birebir Görüşmeler (talep üzerine); Genel Kurul Toplantıları, Faaliyet Raporu (yılda bir kez), Sürdürülebilirlik Raporu (yılda bir kez); Finansal Performans Raporları (yılda dört kez); Özel Durum Raporları (ihtiyaç durumunda)
Bayiler	Birebir Görüşmeler (talep üzerine); Bayi Toplantıları, Faaliyet Raporu (yılda bir kez), Sürdürülebilirlik Raporu (yılda bir kez); Süreli İç Yayınlar (yılda üç kez), Bayi Eğitimleri (sürekli); Müşteri Memnuniyet Araştırmaları (yılda bir kez)
Tedarikçiler	Birebir Görüşmeler (Talep Üzerine); İSG Komiteleri (ayda bir kez); Faaliyet Raporu (yılda bir kez), Sürdürülebilirlik Raporu (yılda bir kez); Tedarikçi İş Etiği İlkeleri (sürekli); Süreli İç Yayınlar (yılda 3 kez), Eğitim ve Gelişim Programları (sürekli); Tedarikçi Zirvesi
Ürün Son Kullanıcıları	Ürün Etiketleri ve Kullanma Kılavuzları (sürekli), Pazarlama İletişimi Çalışmaları (sürekli); Fuar Katılımı, Faaliyet Raporu (yılda bir kez), Sürdürülebilirlik Raporu (yılda bir kez)
Yerel Halk	Şikâyet Sistemi, Toplumsal Proje, Bağış ve Sponsorluklar (talep üzerine); Bilgilendirme Toplantıları (ihtiyaç durumunda); Faaliyet Raporu (yılda bir kez), Sürdürülebilirlik Raporu (yılda bir kez)
Sektörel Aktörler	Toplantı ve Görüşmeler, Proje ve İnisiyatifler (talep üzerine); Fuar Katılımı (dönemsel); Faaliyet Raporu (yılda bir kez), Sürdürülebilirlik Raporu (yılda bir kez)
Yerel Yönetimler	Toplantı ve Görüşmeler, Faaliyet Raporu (yılda bir kez), Sürdürülebilirlik Raporu (yılda bir kez)
Kamu Kuruluşları	Toplantı ve Görüşmeler (talep üzerine); Bilgilendirme Raporları (çeşitli aralıklarla); Kamu Denetimleri (çeşitli aralıklarla/anlık); Faaliyet Raporu (yılda bir kez), Sürdürülebilirlik Raporu (yılda bir kez)
Sivil Toplum Kuruluşları	Üyelikler (sürekli); Çalışma Grupları, Komite ve Yönetim Kurulu Üyelikleri (dönemsel); Ortak Proje ve İnisiyatifler, Toplantı ve Görüşmeler (talep üzerine); Faaliyet Raporu (yılda bir kez); Sürdürülebilirlik Raporu (yılda bir kez)
Üniversiteler ve Akademisyenler	Burs ve Staj Olanakları, Akademik Kongre ve Seminer Katılımı (sürekli); Ar-Ge Proje Ortaklıkları, Sponsorluk ve Destekler; Akademik Araştırma ve Yayınlar Destek; Toplantı ve Görüşmeler (talep üzerine); Faaliyet Raporu (yılda bir kez); Sürdürülebilirlik Raporu (yılda bir kez)
Çalışan Aileleri	Bilgilendirme Çalışmaları (sürekli); Süreli İç Yayınlar (yılda üç kez); Sosyal Etkinlikler (yılda en az iki kez); Çevre Günü (yılda bir kez)
Fikir Önderleri	Fikir Önderleri Toplantı ve Görüşmeler (talep üzerine); Faaliyet Raporu (yılda bir kez), Sürdürülebilirlik Raporu (yılda bir kez)
Medya	Röportaj ve Söyleşiler (talep üzerine), Toplantı ve Görüşmeler (yılda birkaç kez); Basın Bültenleri, Özel Durum Açıklamaları (ihtiyaç durumunda); Faaliyet Raporu (yılda bir kez), Sürdürülebilirlik Raporu (yılda bir kez)

Tüketici Deneyimi

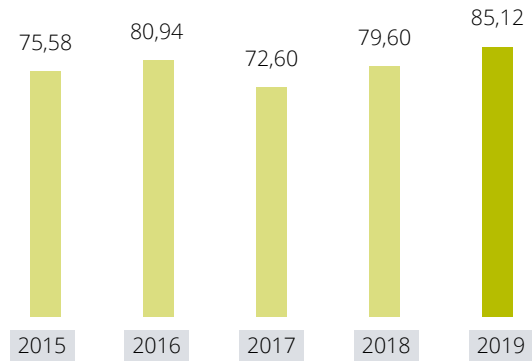
Son tüketici tarafından güvenlik, konfor, kalite gibi beklentilerin çok yüksek olduğu bir sektörde bulunuyoruz. Hem yurt içi hem de yurt dışı pazarlarda başarıyı yakalamakta en önemli girdilerimizden biri de müşterilerimizin ihtiyaç ve beklentilerini her daim odağa almış olmamızdır. Geniş bir pazarda, çok çeşitli bileşenler ile tüketici deneyimlerini takip ediyor ve bu alanda da sürekli gelişimi hedefliyoruz.

Müşteri Memnuniyeti

Tofaş olarak müşteri memnuniyeti konusunda yaptığımız önceliklendirmede, birinci sırada üretim faaliyetlerimizin hedef pazarların gereksinimlerine cevap verecek marka ve model çeşitliliğinde ve yüksek kalite koşullarında olması bulunuyor. Müşteri memnuniyetinin sağlanmasının diğer ayağını ise satış ve satış sonrası süreçlerde müşterilerimize çözümler sunmak, müşteri haklarını her koşulda sağlamak oluşturuyor. Şirket politikaları ve yasal uygulamalar çerçevesinde müşterilerimizin ihtiyaç ve beklentilerini karşılamaya özen gösteriyoruz. Araçlarımızın binek otomobil kategorisinde ekonomik, aile kullanımına uygun, herkes tarafından kullanılan, popüler ve düşük bakım maliyetlerine sahip olması; hafif ticari araç kategorisinde ise iş hayatına ve ailelere de uygun olması markamızın tüketicilerimizin gözünde ön plana çıkan özellikleridir.

Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde farklı kültürlerde müşteri, bayi ve yetkili servislerimizi, ortak bir anlayışla kurduğumuz müşteri ilişkileri yönetim sistemlerimizle yönetiyoruz. Böylece müşteri memnuniyetinin 3 ayağı olan müşteri, bayi/teknik servis ve Tofaş iletişiminin sistematik olarak ilerlemesini sağlıyoruz.

Bayi Müşteri Memnuniyeti Trendi* (%)

* 2018 yılından itibaren hesaplama yönteminde değişikliğe gidilmiştir.

* NPS takip edilmektedir.

Satış sonrası hizmet kalitemiz ve sağladığımız tüketici deneyimiyle Avrupa Müşteri Memnuniyeti Araştırması'nın en üst sıralarında yer alma hedefimiz için çalışıyoruz. 2018 yılında, %79,6 olan müşteri memnuniyeti skorumuz, 2019 yılında %85,12 seviyesine yükseldi.

Müşteri deneyiminden yola çıkarak oluşturulan **Serviste Araç Durum Takip Uygulaması** kapsamında, müşterilerin servisteki araçlarının durumunu takip edebilmeleri ve anlık bildirim almaları amacıyla müşteri bekleme alanlarına dijital ekranlar konumlandırılmıştır. Bu ekranlar üzerinden müşteriler, araçları ile ilgili sürecin tüm aşamalarını anlık olarak izleyebilmektedir.

"Hızlı Servis" hizmetimiz ile marka vaatlerimizden biri olan "hız" ilkesi doğrultusunda, müşterilerimizin basit bakım/onarım ihtiyaçları için serviste işlem yaptırma süresini kısaltmayı hedefliyoruz. "Hızlı Servis" randevusu olan müşterilere, hizmet kapsamında belirlenen işlemlerden birini talep ettiklerinde, en fazla 1 saat içinde araçlarını teslim almalarını taahhüt ediyoruz.

2019 yılında Türkiye otomotiv sektöründe ilk kez, müşterilerin herhangi bir uygulama yüklemesine ya da randevu almasına gerek kalmadan, internet sitesi üzerinden satış danışmanı ile görüntülü konuşma başlatabilme imkânı sunulmuştur. "Showroom'a anında bağlan, aracını al!" projesiyle, www.fiat.com.tr'yi ziyaret eden potansiyel müşteriler anlık görüntülü görüşme yaparak, bayiye gitmeden bayi ziyareti deneyimi yaşamakta ve kolay satış sürecini gerçekleştirmektedir.

Müşteri Memnuniyeti Politikamıza tofas.com.tr/Surdurulebilirlik/Politikalar adresinden ya da ir.tofas.com.tr/2019/ adresi üzerinden de yayınladığımız 2019 Tofaş Faaliyet Raporu'ndan ulaşabilirsiniz.

İnovasyon

Değer zincirimiz içerisinde yer alan paydaşlarımıza direkt veya dolaylı olarak dokunduğumuz birçok noktada “sürdürülebilir gelecek” inancımızla uyumlu faaliyetler içerisinde olmayı hedefliyoruz. İnovasyonu ayrı bir iş kolu olarak değil, tüm süreçlerimize entegre ettiğimiz bir değer olarak görüyoruz.

İnovasyon kapsamında mevcut modellerin iyileştirme ve geliştirmesi ile yeni model geliştirilmesi alanlarında çalışmalar yürütmekteyiz. 2019 yılında dijital dönüşüm çalışmaları kapsamında, çalışanlarımızın yetkinliklerini geliştirmek, alt yapı ve veri tabanlarını iyileştirmek üzere projeler gerçekleştirdik ve kullanım vaka örneklerini hayata geçirdik. Bunlar dışında kurum içi girişimciliği ve inovasyonu teşvik eden programlar oluşturuyoruz. Tofaş'ı geleceğe taşıyacak yenilikçi ve yaratıcı iş fikirlerine ulaşmaya ve bu fikirleri hayata geçirmeye çalışıyoruz. Açık inovasyon çalışmalarımız kapsamında işbirliği geliştirebileceğimiz yeni girişimlerle tanışıyor, kurum dışı yenilikçi fikirleri de değerlendiriyoruz.

Ar-Ge Yönetimi

Ar-ge yönetimimiz mevcut teknolojileri ihtiyaçlara uygun olarak özümseyen, yeni teknolojileri hızla uygulamaya alan küresel rekabetçi ürün ve teknoloji geliştirme merkezi olma stratejimiz temelinde ilerlemektedir. Bu stratejiyi ürünlerimize uyarlarken, pazar ihtiyaçlarına yönelik olarak yeni ürün projelerinin başarıyla oluşturulması, pazara sunulması ve mevcut ürünlerimizin beklentiler doğrultusunda iyileştirilmesini sağlamayı hedefliyoruz.

Sürdürülebilirlik kültürümüzün birçok yansımasının görülebileceği Tofaş Ar-Ge Merkezi'nde, ar-genin iş birliği ile güçleneceği bilinciyle üniversiteler, ortak tasarımcı olan tedarikçiler ve mühendislik firmalarını kapsayan, genişletilmiş ar-ge ağı içinde ilerlemeye önem vermekteyiz. FCA'nın küresel çapta ileri mühendislik çalışmalarının yürütüldüğü bir merkez

olmak için yetkinliklerimizi güçlendirmeyi öncelik olarak kabul ediyoruz. Bu kapsamda 2019 yılında da stratejik stratejik öncelikli olarak belirlediği teknoloji alanlarında hem kendi bünyemizde hem de üniversite - sanayi iş birlikleriyle gerçekleştirdiğimiz araştırma projeleriyle desteklemeye devam ettik.

2023 yılı hedefleri kapsamında sanayide ihtiyaç duyulan doktora derecesine sahip nitelikli insan kaynağının üniversite-sanayi işbirliği ile yetiştirilmesi, sanayide doktoralı araştırmacı istihdamının teşvik edilmesi ve üniversite/araştırma altyapısı-sanayi işbirliğinin geliştirilmesi kapsamında TÜBİTAK 2.244 Sanayi Doktora Programı çağrısını açmıştır. Tofaş Ar-Ge Merkezi aşağıda belirtilen 2.244 sanayi doktora programı kapsamındaki projelerde çalışmak üzere 18 doktora öğrencisi istihdam etmeyi planlamıştır.

- Geleceğin otomobilleri için rekabetçi tasarım ve malzeme geliştirme girdilerinin ileri teknoloji uygulamaları ile geliştirilmesi,
- Tasarımda Yapay Zeka,
- ADAS Uygulama Geliştirme ve Doğrulama,
- HVAC sistemi ve akustik haritalamanın NVH performans yönetimi,
- Yenilik Yönetimi Metodolojisi İyileştirmesi ve Dünya da Patent ve Uluslararası Teşvik Programlarının araştırılması

Ayrıca Tofaş 2019 yılında 7 tedarikçi firma ile TÜBİTAK ve H2020 destekli otomobil tasarımı geliştirme projelerinde çalışmıştır.

Ar-Ge Merkezi'nde çalışmalarımız üç ana bileşen üzerinde ilerliyor: çevresel sürdürülebilirlik, sosyal sürdürülebilirlik ve yetkinlik. Çalışmalarımızı kilometre taşlarını oluşturan uzun vadeli ve kısa dönemli hedefler ile takip ediyoruz.

Günümüz dünyasında bilgi üretebilir hale gelmenin gelişim için en önemli unsurlardan biri olduğunu biliyor ve ülke ekonomimize bu yönde de katkı sağlamayı amaçlıyoruz. Bu kapsamda dünyadaki teknolojik gelişmeleri yakından takip ediyor ve bu teknolojilerin gelişimine doğrudan katkı sağlıyoruz. Tasarım süreçlerini ar-ge çalışmalarına entegre ederek teknolojik üstünlüklerinin yanı sıra yenilikçi mühendislik tasarım detaylarıyla da öne çıkan binek ve ticari araçlar geliştirme üzerine çalışıyoruz. 2019 yılında, yoğun olarak Fiorino, Doblò, Egea modellerinin iyileştirme ve geliştirme ar-ge faaliyetleri yürüttük ve FCA ar-ge projelerine de destek verdik. Ayrıca yeni Egea modeli geliştirme (MCA) projesinin de ar-ge faaliyetlerine başladık.

“Ar-ge harcamalarına geçtiğimiz yıla oranla yaklaşık %45’lik bir artışla 2019 yılında 355 milyon TL kaynak aktardık.”

Tofaş Ar-Ge Merkezi’nde 2019 yılına kadar araç konsepti, stil, gövde, iç tasarım, süspansiyon, motor, emisyon, titreşim ve akustik alanlarında tamamlanan tasarım ve test altyapı yatırımlarının toplamı 58 milyon Euro’yu aştı. 2019 yılında devreye aldığımız 10 milyon Euro’luk yeni test alanları ile Ar-Ge Merkezimiz, daha rekabetçi ürünler geliştirme yetkinliğini artırmıştır.

Ar-Ge Mühendisi Yetiştirme Programı

BUSİAD ve Uludağ Otomotiv Endüstrisi İhracatçıları Birliği (OİB) işbirliği ile yürüttüğümüz Yaz Dönemi Ar-Ge Mühendisi Yetiştirme Programı’na 2019 yılında da devam ettik. Tofaş Akademi de programa program ortağı olarak destek verdi.

Araç geliştirme sahasında Avrupa’yla rekabet edebilir seviyede bir altyapı oluşturan Tofaş Ar-Ge Merkezi, toplam 20.110 m²’lik laboratuvar ve ofis alanı ile yaklaşık 700 çalışana sahiptir. Tofaş Ar-Ge Merkezi; bünyesindeki laboratuvarların yüksek teknolojisi ve çeşitliliğiyle FCA’nın Avrupa’daki en büyük ar-ge merkezlerinden biridir. Tofaş Ar-Ge Merkezi istihdamında, yüksek lisans ve doktora eğitimi almış çalışanlara öncelik veriyoruz.

2008 yılında Ar-Ge Merkezi’nde çalışan yüksek lisans ve doktoralı personel sayısı 64 iken bu sayı 2019 yılında 150’ye yükselmiştir. Ar-Ge Merkezi’ne

yüksek lisans ve doktoralı personel istihdamına öncelik verilmektedir. 2019 yılı itibarıyla Tofaş ar-ge çalışanlarının 13’ü doktora, 28’i yüksek lisans programlarına devam etmektedirler.

Türkiye’nin ürün geliştirme merkezi olarak uluslararası tanınırlığının artması ve gelişebilmesi için ön koşullardan biri, ar-ge değer zincirinin tüm unsurlarının birlikte ele alınmasıdır. Tofaş; ortak tasarım geliştirme, yerel mühendislik firmalarının örgütlenmesi ve üniversitelerle işbirlikleri konularına özel önem vermektedir. Üniversite-sanayi iş birliği projelerini, teknoloji geliştirme çalışmalarına paralel olarak yürüten Tofaş Ar-Ge Merkezi, son 15 yılda 18 farklı üniversiteyle yaklaşık 137 projede ortak çalışmıştır.

Tofaş Ar-Ge Merkezi’nde TÜBİTAK ve Avrupa Birliği destekli olarak gerçekleştirilen pek çok araştırma projesinde, FCA Araştırma Merkezi ve yabancı tasarım merkezlerinin yanı sıra, çeşitli üniversitelerin öğretim üyeleriyle iş birliği yapılmaktadır. İçinde yer aldığı AB araştırma projeleri sayısını 23’e çıkaran Tofaş Ar-Ge Merkezi, bu projeler kapsamında 200’ü aşkın uluslararası proje ortağıyla çalışmıştır.

Tofaş Ar-Ge Merkezi, katma değer sağlayan yeni projeler ve yenilikçi fikirlerle patent başvuru sayısını her yıl artırmayı hedeflemektedir. Yenilikçi çalışmalar sonucunda, 106 adet yeni yurt içi patent başvurusu ve 17 adet uluslararası patent başvurusu gerçekleştirilmiştir.

Dijital Dönüşüm

Günümüzde operasyonel verimliliği arttırmak ve ürettiğimiz araçlarda müşteri memnuniyetini iyileştirmek için otomotiv sektörü ile ilgili yeni teknolojileri ve uygulamaları yakından takip ederek ihtiyaçlarımız doğrultusunda dijital dönüşüm çalışmalarımızı yürütüyoruz. Bu sayede “Hayat Yenilenmektir” felsefemizin içinde hem operasyonumuzda hem de ürünlerimizde yenilenmeye devam ediyoruz. Yeni teknolojiler ve yarattığı fırsatların yakından takibini hızlı deneyimleme ve prototipleme yaklaşımı benimseyerek departmanlar arası dijital dönüşüm komitesi yapısı ile yürütüyoruz. Bu yaklaşım çerçevesinde araçtan ve üretim hattından alınan veriler ile sürecin takibi ile birlikte müşteri deneyimini arttırmayı hedefliyoruz. İleri analitik teknikleri ile veriden değer yaratarak süreçlerimizi geliştiriyor, teknolojiyi hızlı ve verimli

Inovasyon

kullanmak adına işgücünün katma değerli işlere odaklanmasını sağlıyoruz. Örneğin; 2019 Uluslararası Kalite Ödülü alan veri analitiği projemiz ile müşterinin aracının garanti maliyetlerini geçmiş verileri kullanarak tahmin ediyor, bu sayede finansal kaynakların daha etkin yönetilmesini sağlarken Ar Ge tasarım ve yedek parça süreçleri açısından yeni fırsatlar yaratıyoruz.

Tüm dünyada gelişmekte olan dijital teknolojilerin her birini (Yapay zekâ, Veri Bilimi, IoT, RPA, Görüntü İşleme, VR, AR, Robotics, vb.) şirket genelinde bir "teknoloji lideri" sorumluluğunda odaklanarak etkin bir şekilde takip ediyoruz. Hızla gelişen teknolojiler özelinde akademimizin gücünden de yararlanarak şirketimizdeki farkındalık seviyesini arttırırken, dijital dönüşümün gerektirdiği teknik yetkinliklerimizi sistemli bir şekilde geliştiriyoruz. Üretim tesisimiz içerisinde operasyonel verimliliği sağlamak için dijitalleşme süreci kapsamlı bir komite tarafından dinamik bir şekilde yönetilmekte olup, süreçle ilgili gidişat ve çıktılar üst yönetime her ay düzenli olarak gerçekleştirilen toplantılarla raporlanmaktadır. Çalışanlardan gelen süreç iyileştirme ile ilgili fikirler belirli bir olgunluğa getirildikten sonra aylık üst yönetim toplantılarında değerlendirilmekte ve proje olarak ele alınıp alınmayacaklarına karar verilmektedir. Bu kapsamda yapılan çalışmalar sonucu;

- 2017 yılında kurumsal iç iletişim platformumuz "TofaşGO" uygulamasının devreye alınmasıyla birlikte, şirket içerisinde çift yönlü ve anlık iletişimi sağladık, kurum içi girişimcilik ve fikir paylaşımına destek olduk ve Tofaş'ın tüm uygulamalarını tek bir noktada topladık. Ulusal ve uluslararası çapta birçok ödüle layık görülen TofaşGO, çalışanlarımız tarafından gün geçtikçe daha aktif kullanılıyor. 2019 yılında çalışanlarımızdan gelen geri bildirimler doğrultusunda uygulamayı geliştirmeye devam ettik. Uygulamaya canlı yayın, sosyal grup oluşturma, kişiselleştirilmiş bildirimler alma, her yöne gerçek zamanlı geri bildirim verme gibi özellikler eklendi.

- "IoT" platformumuzla artık şirket içerisindeki birçok veriyi başta endüstriyel alan olmak üzere farklı noktalardan toplayabiliyor, otomatik olarak anlık kararlar alabiliyor ya da kararların alınması için gerekli raporlamaları oluşturabiliyoruz. Ürettiğimiz verileri işleyerek "veri bilimi" ve "öğrenen sistemler" yardımı ile birçok teknik, idari ve finansal tahmin projesini başarılı bir şekilde gerçekleştirdik. Bu altyapı sayesinde kalite hataları ve ekipmanların takibi ile eş zamanlı kestirimci bakım çalışmaları yapılmakta ve başta hat üzeri olmak üzere birçok sürecimiz izlenebilir bir şekilde takip edilebilmektedir. "Robotik süreç otomasyonu" sayesinde birçok katma değersiz işi yok ederek daha yalın ve verimli bir operasyon seviyesine ulaşmış durumdayız. 2019 yılı içerisinde temel altyapı ve ofis süreçleri için robotik dönüşümü sürdürecektir yatırımlar yapılmıştır.
- Robotların montaj hatlarında kullanımının yaygınlaştırılması ile ortak, verimli ve güvenli robot/ insan çalışma ortamlarına yönelik iş modeli, yöntem, yazılım ve ekipman geliştirmek amacıyla AB Çerçeve Programı (FP7) kapsamında yürütülen Robopartner Projesi'nin liderliğini üstlenen ilk ve tek Türk firması olma unvanını taşıyoruz.
- Otomotiv sektöründeki en önemli gelişmelerden otonom sürüş ve bağlanabilirlik (connectivity) konusunda risk ve fırsatları değerlendirerek, FCA stratejisi ile uyumlu bir yol haritası takip ediyoruz. Araçlarda dijitalleşme kapsamında, araçlar üzerindeki elektronik ünitelerin birbirleri arasında haberleşmesine yönelik çalışmalar yürütüyoruz.

Tofaş bünyesinde geliştirilen ve sınıfındaki ilk uzaktan erişim teknolojisi olan "Fiat Yol Arkadaşım Connect" Projesinin çalışmaları 2018 yılında tamamlandı ve 2019 yılı geliştirmeleri ile Tofaş'ta üretilen tüm modellere uygulanabilir olan FYA Connect'in güncel kullanıcı sayısı 8.217'ye ulaştı. Dijitalleşme stratejilerimiz doğrultusunda, müşterilerin güvenlik ve rahatlık gibi beklenti ve ihtiyaçlarından yola

çıkarak oluşturulan Fiat Yol Arkadaşım Platformu, müşterilerimizin araçları ile olan ilişkilerine ve Tofaş'ın müşteri iletişimine yeni bir boyut kazandırmak üzere tasarlanmıştır. Araç kullanıcıları ile araçlarını "bağlanabilirlik" (connectivity) teknolojisiyle birleştiren platform, akıllı telefon veya bilgisayar aracılığıyla araç sahiplerinin otomobillerine uzaktan bağlanabilmelerine olanak tanıyor. Fiat Yol Arkadaşım Connect 2019 yılında teknolojik imkânların yarattığı fırsatları ile kullanıcı deneyimi ve geri bildirimlerini dikkate alarak kullanıcılara sağladığı hizmetleri artırmaya devam etmektedir. Sürüş deneyimini iyileştirmek amacıyla farklı paydaşların güvenlik amaçlı bilgilendirme ve yönlendirmelerini, ticari amaçlı hizmet tekliflerini ve tüm sürüş deneyimini oyunlaştırma önerilerini kullanıcılara taşımak üzere gelişen Fiat Yol Arkadaşım Connect, aynı zamanda kurulmakta olan bir platform ekonomisinin alt yapısını da oluşturmaktadır.

Fiat Yol Arkadaşım Connect yeni özellikleri ile Fiat kullanıcılarının güvenliğini düşünmeye devam ediyor. Hali hazırda araçlarda yer alan herhangi bir arıza durumunda anlık olarak bilgilendirme ve sürücüyü en yakın servise yönlendiren uygulamada, uygulamaya yeni eklenen bir özellik sayesinde Yol Arkadaşım Connect sahibi Fiat marka araç kullanıcıları, seyir halindeyken yol üzerinde bulunan kaza riski yüksek noktalara yaklaştıklarında özel bir bildirim sesi ile uyarılıyorlar. Bu sayede sürücüler, dikkatlerini dağıtmadan riskli bölgelerde daha da dikkatli araç kullanmaya teşvik ediliyor.

Araç Emniyeti, Sürüş ve Yolcu Konforu

Müşteri memnuniyeti çerçevesinde araç güvenliği ve kaliteyi ilk önceliğimiz olarak benimsiyoruz. FCA'nın "tüm yolcular için emniyet" vizyonu doğrultusunda konfor ve güvenlik açısından sürücüye hizmet ve destek sunan akıllı araçlar geliştirmek üzere çalışıyoruz. Tüm yeniliklerimizin araçlarımızın ilgili pazarlardaki yasal düzenlemelere ve gerekliliklere tam uyumundan emin oluyoruz.

Araçlarımız pasif ve aktif emniyet sistemleri ile donatılıyor. Pasif emniyet sistemleri ile müşterilerimizin herhangi bir kaza durumunu zarar görmeden atlattıklarını, aktif emniyet sistemleri ile kazanın meydana gelmesini engellemeyi amaçlıyoruz. Bu sayede sadece araç içindeki sürücü ve yolcuların değil araç dışı ortamda trafikte seyreden diğer araç, yolcu ve yayaların da güvenliğini gözetiyoruz.

Veri bilimi ve öğrenen algoritmaların yardımı ile sürücü ve aracın ürettiği veriyi işleyerek olası kazalar ve araç arızalarını gerçekleşmeden tahmin etmek üzerine çalışmalar yapmaktayız.

İklim Değişikliği

Global bir kriz haline dönüşen iklim değişikliği ve bunun iş dünyası üzerinde yaratması beklenen ekonomik etkiler günümüzün en kritik konuları arasında yer alıyor. Artık dijitalleşme, dağıtık enerji kaynakları ve düşük karbon ekonomisi gibi konuları da barındıran iklim değişikli krizinin yönetiminde, iş dünyasına büyük bir sorumluluk düşüyor.

Otomotiv sektöründe yer alan birçok firma, konuyla ilgili gerekli sorumluluğu alacağına dair birçok taahhüt vermiş bulunuyor. Bu kapsamda Tofaş olarak biz de iklim değişikliğini önlemek amacıyla pek çok başarılı uygulamayı hayata geçirerek çalışmaya devam ediyor ve düşük karbonlu geleceğe geçiş planlarını adım adım uygulamaya alıyoruz.

İklim değişikliği ile mücadele ve düşük karbon ekonomisine geçiş kapsamındaki çalışmalarımızı 3 ana alanda yürütüyoruz:

- Üretim faaliyetlerimizden kaynaklı emisyonların azaltılması
- Tedarik zincirimizin iklim değişikliği ile ilgili farkındalığının artırılması ve emisyonlarının takip edilmesi
- Araçlarda enerji verimliliği ve alternatif yakıtlar konularında çalışmalar

Bu alanda yapılan tüm çalışmaları, doğrudan CEO'ya raporlayan Sürdürülebilirlik Komitesi ve Sürdürülebilirlik Çalışma Grubu vasıtasıyla yürüterek, tüm paydaşlarımıza bu mücadeleye verdiğimiz önemi yansıtmayı hedefliyoruz.

“Tofaş, 2019 yılında da Carbon Disclosure Project'e (CDP) yanıtlarını sunmuş olup yapılan değerlendirme sonucunda Climate Change ve Water programlarında B- (Management) bandında yer almıştır.”

Faaliyetlerimizi hayat boyu bakış açısıyla değerlendirdiğimizde ve paydaşlarımızın ihtiyaç ve beklentilerini göz önüne aldığımızda, iklim değişikliği alanında en büyük etkimiz araçlarımızın kullanımından gelmektedir. Paydaşlarımız bizden seyahat deneyimlerinin, taşımacılık ve dağıtım operasyonlarının daha sürdürülebilir yöntemlerle gerçekleştirilmesini hedefleyerek, daha düşük emisyon değerlerine sahip ya da alternatif yakıtların kullanıldığı araçlar geliştirmek üzere çalışıyoruz. Düşük karbon ekonomisine geçiş yolculuğumuzun başladığını fakat bunun sürekli geliştirilerek devam edecek bir süreç olduğunu biliyoruz. Bu kapsamda her yıl ilerlemelerimizi tüm paydaşlarımız ile raporlarımız aracılığı ile paylaşıyoruz.

“Emisyon azaltımı çalışmaları ar-ge faaliyetlerimizin %21'ini oluşturmaktadır.”

Düşük karbon ekonomisine geçiş kapsamında,

- FCA'nın ürün stratejileri doğrultusunda hayata geçirdiği konvansiyonel motorlu araçlarda verimliliğin artırılması; alternatif yakıt sistemlerinin kullanımının yaygınlaştırılması, elektrikli ve hibrid araçların geliştirilmesi çalışmalarına destek veriyoruz. 2019 yılında çalıştığımız projeler ise;
- Tam elektrikli araç geliştirme çalışmaları
- Batarya yönetim sistemi geliştirilmesi
- Kablosuz yüksek hızlı şarj sistemi (100 kW) araca entegrasyonu,
- Bilgisayar destekli analiz ve simülasyonlar (HiL ve SiL vb.)
- Model tabanlı gömülü yazılım geliştirme çalışmaları
- Elektrikli araç kontrol ünitesi geliştirilmesi
- 48 V Hafif hibrit sistem geliştirme ve araç üzeri entegrasyonu
- Tekerlek içi sürüş sistemleri uygulaması

- Üretim tesislerimizde enerji verimliliğine yatırım yaparak üretim kaynaklı sera gazı emisyonlarını azaltıyoruz.
- Araçlarda yakıt tüketiminin azaltılması çalışmalarımızla enerji tasarrufu sağlayarak emisyon salınımını minimize etmeye çalışıyoruz.
- Dağıtım operasyonlarımızda enerji verimliliği sağlayacak çalışmalar yürütüyoruz.
- Tedarikçi ve bayi gelişim çalışmaları, müşteri bilgilendirme hizmetleri ile çevre ve iklim sorumluluğu bilincinin değer zincirinin bütününe yaygınlaştırılması için çalışıyoruz.

“2024 yılına gelindiğinde, üretimden kaynaklanan sera gazı emisyonu salımımızı 2011 yılına kıyasla %33 azaltmış olmayı hedefliyoruz.”

İklim Değişikliği konusu hakkında detaylı bilgiye tofas.com.tr/Surdurulebilirlik/CevreVeliklim adresinden ya da ir.tofas.com.tr/2019/ adresi üzerinden interaktif olarak da yayınladığımız 2019 Tofaş Faaliyet Raporu'ndan ulaşabilirsiniz.

Mobilite Çözümleri

Dünya genelinde sürekli değişen trendler ve gelişen teknoloji ile beraber müşterilerimizin yeni mobilite ihtiyaçları ortaya çıkmaktadır. Biz de Tofaş'ta, seyahat özgürlüğünün ve farklı mobilite ihtiyaçlarının sürdürülebilir yöntemlerle sağlanmasına yönelik teknolojiler ve çözümler üretiyoruz. FCA'nın tüketicilerde enerji tüketimine duyarlı davranışın oluşturulması konularında araştırma ve çalışmalarına destek de veriyoruz.

Düşük Emisyonlu Araçlar

İklim değişikliğinin öneminin giderek artmasıyla beraber FCA bünyesinde gerçekleştirilen düşük emisyonlu araçlar geliştirilmesinin mobilite çözümleri içerisindeki payı da artmaktadır. Tofaş olarak biz de bu çalışmalara destek veriyor ve konuyu sürekli bir gelişim alanı olarak görüyoruz.

Fiorino 1.4 LPG “Stage 2” emisyon homologasyonu testleri, Tofaş Emisyon Laboratuvarı'nda başarı ile gerçekleşmiştir

Araçların emisyon değerlerinin düşürülmesinin yanı sıra, üretimde kullanılan hammadde miktarını araç emniyetini riske etmeyecek şekilde azaltarak, daha verimli kaynak kullanımı ve daha az atık tüketimi sağlıyoruz.

Portatif Emisyon Ölçüm Sistemi (PEMS)

Portatif Emisyon Ölçüm Sistemi, emisyon laboratuvarlarında yapılan ölçümleri gerçek yol koşullarında gerçekleştirmeye olanak sağlamaktadır. Sistem, emisyon laboratuvarlarında sabit koşullarda yapılan testlerin yerine gerçek yol koşullarını temsil eden trafik ortamında aracın emisyon sonuçlarını değerlendirmek amacıyla oluşturulmuştur. PEMS kullanımı, binek araçlarda Türkiye'de ilk olarak Tofaş bünyesinde devreye girmiştir. Çıkan test sonuçları, araçların proje aşamasında motor yazılımlarına girdi sağlamakta olup aynı zamanda emisyon laboratuvarımızın ölçümlerine referans oluşturmaktadır. Euro 6D-Temp emisyon seviyesi ile zorunlu hale gelen ve bir binek araç için Türkiye'de ilk defa bir tip onay testinde uygulanan Gerçek Sürüş Emisyonları (Real Driving Emission/ RDE) testleri, Portatif Emisyon Ölçüm Cihazı (PEMS) kullanılarak tamamlanmıştır.

İklim Değişikliği

Alternatif Yakıtlı Araçlar

Mobilite çözümlerimiz kapsamında çalıştığımız bir diğer alan da alternatif yakıtlı araçların geliştirilmesidir. Bu doğrultuda, dünyadaki elektrikli taşıt teknolojilerini yakından takip ediyoruz. Geliştirilen yenilikçi çözüm ve uygulamalarla bu

teknolojilerin bütünleştirilmesi, elektrikli taşıt sistem ve bileşenlerinin yerli üretiminin sağlanması hedefiyle çalışmalar yürütüyoruz. Ayrıca FCA'nın doğalgaz ve biyoyakıt gibi alternatif yakıt sistemlerinin kullanımının yaygınlaştırılması çalışmalarına destek veriyoruz. Bu kapsamda yürüttüğümüz projelerimiz ve amaçlarımız aşağıdaki gibidir;

ASSURED H2020 Projesi

Şarj cihazı-araç kombinasyonunun ömrü, boyutlandırma, güvenlik, şebeke güvenilirliği ve enerji verimliliği artırma yoluyla hızlı şarj profillerinin batarya üzerindeki etkisini daha iyi anlamak, toplam sahip olma maliyetini (TCO) düşürmek,

Elektrikli otobüs ve kamyon ve hafif ticari araçlara yönelik yeni nesil modüler yüksek güçlü şarj çözümleri geliştirmek,

Hızlı şarja uygun Elektrikli şehir içi taşıma otobüsleri, farklı tip kamyonlar (600 kW – pantograf) ve 1 hafif ticari elektrikli araç (100 kW – kablosuz) prototipi üzerine sistem entegrasyonu ve doğrulamalar

SYS2WHEEL H2020 Projesi

2030 yılına kadar Bileşenler, sistemler ve mimarilerin gelecekteki CO₂ içermeyen şehir lojistiği için BEV' lere mevcut araç platformlarına verimli bir şekilde adapte edilmesi ve geliştirilmesi

Hi-Fi H2020 Projesi

Elektrikli araç bileşenlerin donanımsal olarak sisteme entegrasyonunun önce yazılım ortamında doğrulanarak ileri aşamalarda oluşabilecek hataların önüne geçerek eforun ve maliyetlerin düşürülmesi

Elektrikli araç bileşenlerin geliştirilmesi ve test edilebilirliği için bir metod geliştirmek

Elektrikli ve Hibrit Araçlar İçin Otomotiv Standartlarına Uygun Aktif ve Pasif Dengeleme Özelliğine Sahip Batarya Yönetim Sistemi Geliştirilmesi Projesi

Potansiyel farklı tip batarya paketi projeleri için Batarya Yönetim Sistemlerinin (BYS) gürbüz ve hızlı çözümler

Hazır BYB çözümlere göre daha güvenilir ve yapılandırılabilir olması.

Enerji Verimliliği ve Emisyonlar

Tofaş olarak iklim değişikliği ile mücadele kapsamında hem tedarik zincirimiz hem de FCA ile çalışmalar yürütüyoruz. Üretim sürecinde sağlayabileceğimiz enerji verimliliği ve emisyon azaltımlarının tamamen bizim kontrolümüzde ve en hızlı etki yaratabileceğimiz alan olduğunun farkındayız. Bu nedenle, enerji verimliliği ve emisyon çevre yönetimimizin en önemli parçasını oluşturuyor. Enerji tüketimimizi ve emisyon salımını yıldan yıla sınırlandırarak, iklim değişikliğinin yaratacağı riskleri azaltma konusunda üzerimize düşen sorumluluğu yerine getiriyoruz.

Tofaş'ta enerji verimliliği ve emisyon yönetimi konularının yönetiminden Enerji Rehberleri Kurulu, Tofaş Sürdürülebilirlik Çalışma Grubu ve Tofaş Sürdürülebilirlik Komitesi sorumlu olup, raporlamalar düzenli olarak CEO'ya yapılmaktadır. Enerji verimliliği ve emisyon performansımızı kısa, orta ve uzun vadeli hedefler doğrultusunda takip ediyor ve sürekli iyileştiriyoruz. Emisyon değerlerimizi kamu otoriteleri tarafından belirlenen limit değerlerin altında tutuyoruz.

Enerji verimliliği çalışmalarımızla düşük karbon ekonomisine geçişi destekliyoruz. Hayata geçirdiğimiz projelerle enerji tüketimini ve buna bağlı sera gazı emisyonlarını azaltmaya devam ediyoruz. Tofaş, WCM Enerji Yönetim Metodolojisi kapsamında, 2019 yılında toplam 116 adet Enerji verimlilik projesini hayata geçirmiştir. 2018 yılının son çeyreğinde devreye aldığı diğer projeler ile birlikte, 2019 yılına etki eden toplam enerji proje sayısı 158 adede ulaşmıştır. Projelerin büyük çoğunluğu Smart Solutions; LCA; operasyonel kontrol teknikleri ve farkındalık faaliyetleri çerçevesinde çok düşük (ROI<1) yatırım maliyetleri ile gerçekleştirilmiştir.

Bir önceki yıla göre, ekonomik nedenlerle azalış gösteren üretim adetlerine paralel olarak vardiya çalışma şeklinde değişiklikler olmuştur. Bu durumun, günlük üretim hızlarının etkilenmesi ve sabit enerji tüketimlerinin etkisi ile, araç başına enerji tüketimine (GJ/oto) negatif yansımaları olmuştur. Bu negatif etkiye rağmen araç başına tüketilen enerji değerinin, enerji verimliliği çalışmalarının iyileştirici etkisi ile 4,01 GJ/oto, araç başına üretim kaynaklı emisyon salınımımız 0,377 olarak gerçekleşmiştir. Hedeflerimiz doğrultusunda iyileştirme çalışmaları devam etmektedir.

Otomotiv sektörünün oldukça olumsuz etkilendiği son iki yıl içerisinde sabit enerji tüketimlerini azaltmak amacı ile yapılan çalışmalar sonucu baz enerji seviyesi 2017 yılına göre %24 oranında azaltılmıştır.

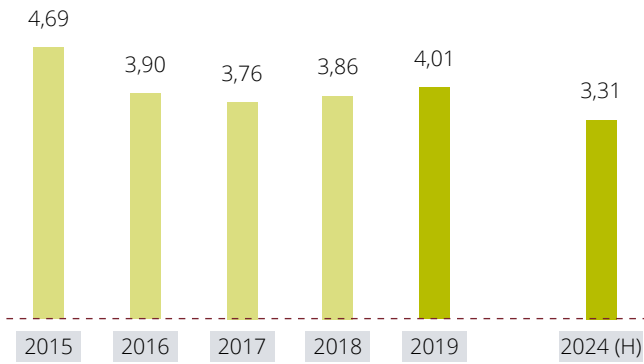
“Tofaş, “Verimlilik Arttırıcı Proje Destekleri Başarı Belgesi”ni, T.C. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından düzenlenen Takdim Töreninde Enerji Bakanından almıştır. “

“Farklı üretim koşul ve parametrelerin, enerji tüketimi üzerindeki etkilerini anlık olarak analiz eden ve oluşan kayıpları proses bazlı gösterebilen özel bir algoritma yazılımı gerçekleştirdik. TEMAS (Tofaş Energy Monitoring Analysing System) adı verdiğimiz yazılımımız ile dijital dönüşüm faaliyetleri kapsamında enerji projelerimizde fark yaratmayı hedefliyoruz.”

Otomotiv üretiminin ana süreçlerinden biri olan boyama uygulamaları sırasında, Uçucu Organik Bileşik (UOB) emisyonları ortaya çıkmaktadır. 2014 yılında boyanan yüzey başına 35,47 gr/m² olan UOB emisyon ağırlığını 32,8 gr/m² düzeyine düşürdük ve UOB emisyonlarının azaltılması çalışmalarımıza hedeflerimiz doğrultusunda devam ediyoruz.

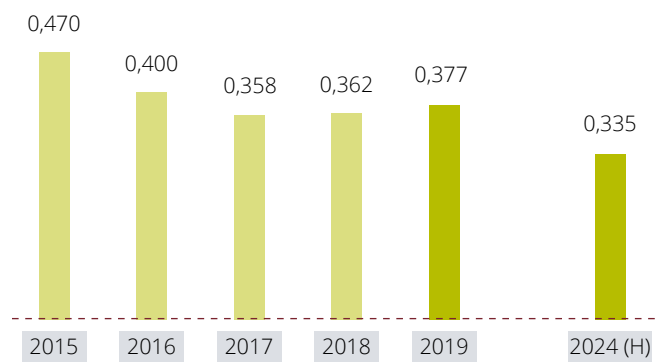
Enerji verimliliği çalışmalarımızla düşük karbon ekonomisine geçişi destekliyoruz. Hayata geçirdiğimiz projelerle enerji tüketimini ve buna bağlı sera gazı emisyonlarını azaltmaya devam ediyoruz. WCM Enerji Yönetim Metodolojisi kapsamında, hayata geçirilen projeler sayesinde, 48.975 GJ enerji tasarrufu ve buna bağlı olarak 3.281 ton CO₂ emisyon azaltımı sağladık.

Enerji Tüketimi (GJ/araç)

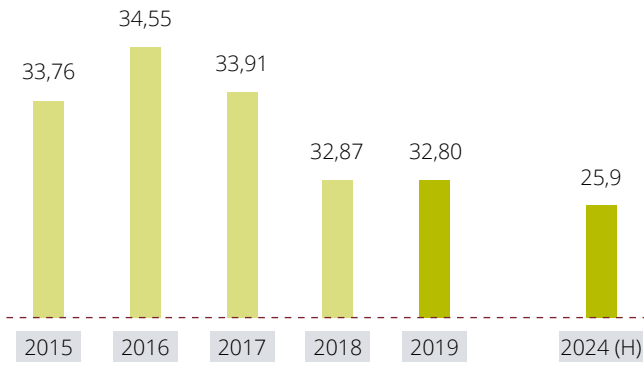

Sera Gazı Emisyonları

(Scope1+Scope2) (ton CO₂e/araç)

UOB Emisyonu Trendi (gr/m²)

Üretim

Tofaş olarak yarım asırdır elde ettiğimiz tecrübe ve birikim ile dünya klasında verimli, kaliteli ve sürdürülebilir üretim gerçekleştiriyoruz. Üretim süreçlerimizde en yeni teknolojileri kullanıyor, kalite sistem ve standartları ile süreçlerimizin verimliliğini garanti altına alıyoruz. Üretim süreçlerimizden kaynaklanan çevresel etkiyi sürekli iyileştiriyoruz. Bunun yanı sıra ürün ve hizmetlerimizi hayat boyu bakış açısıyla değerlendiriyor ve yarattığımız olumlu veya olumsuz etkileri yönetiyoruz.

“2019 yılında sürdürülebilir üretim anlayışımız ile uluslararası değerlendirme kurulu EIRIS’in Borsa İstanbul bünyesinde yaptığı kapsamlı değerlendirmede, BİST Sürdürülebilirlik Endeksi’nde yer almaya hak kazanan 50 Türk firması arasına girdik.”

Dünya Klasında Üretim

Müşterilerimizin kalite beklentilerini yakından takip ederek, buradan edindiğimiz bilgileri, değer zincirindeki tüm üretim ve hizmet süreçlerinin kalite seviyesini yükseltmek ve en rekabetçi düzeye getirmek üzere önemli bir girdi olarak değerlendiriyoruz. Müşteri memnuniyetini merkeze alan kalite anlayışımızla dünya klasında rekabet avantajı sağlıyoruz.

Üretimde rekabet gücünü sistematik olarak iyileştirmek ve geliştirmek amacıyla 2006 yılından bu yana WCM (World-Class Manufacturing) metodolojisini kullanıyoruz. WCM metodolojisinde temel olarak iş güvenliği, kalite, maliyet, teslimat ve çevre konularına odaklanarak, her birinde “sıfır”a ulaşmak hedeflenmektedir. WCM Programı, bugün dünya çapında FCA’nın 213 fabrikasında ve yaklaşık 400 tedarikçisinin fabrikalarında uygulanmaktadır.

WCM yolculuğumuza başladığımız 2006 yılından bu yana “En Hızlı İlerleyen Fabrika” ödülünü almış, 2009’da ise Gümüş Seviye’ye ulaşan ilk FCA fabrikası olmuştur. Tofaş, Kasım 2013’te gerçekleşen denetim sonucunda FCA dünyasında “Altın Seviye”ye ulaşan ilk üç fabrikadan biri olarak başarısını taçlandırmıştır. WCM yolculuğu boyunca üretim standartlarını sürekli yükseltmeye odaklanan Tofaş, 2019 yılında puanını 77’den 81’e yükselterek WCM uygulanan tüm otomobil fabrikaları içinde en yüksek puana sahip şirket konumuna gelmiştir.

Dünya Klasında Üretim (WCM) Metodolojisi hakkında daha detaylı bilgiye tofasakademi.com/tr/wcm/ adresinden ya da ir.tofas.com.tr/2019/ adresi üzerinden interaktif olarak da yayınladığımız 2019 Tofaş Faaliyet Raporu’ndan ulaşabilirsiniz.

Tofaş, 2019 yılında puanını 77’den 81’e yükselterek WCM uygulanan tüm otomobil fabrikaları içinde en yüksek puana sahip şirket konumuna gelmiştir.

Üretim

Kalite

Kalite stratejilerimize FCA'nın ürün ve hizmetlerin üstün kalite normlarında gerçekleştirilmesini hedefleyen Küresel Kalite Sistemi doğrultusunda yön veriyoruz. Ürün ve hizmetlerimizin ilgili yasal ve sektörel mevzuata uygun niteliklere sahip olmasını, fiziki normlar açısından güvenilir, performanslarının rakiplerine kıyasla yüksek olmasını amaçlıyoruz.

Üretim süreçlerimizi çok sayıda yönetim kalite ve standardını takip ederek gerçekleştiriyoruz. Bu sayede risklere müdahale kapasitemizi ve yönetim kalitemizi güçlendiriyoruz. Yönetim sistem ve standartlarımıza yönelik performans düzeyimizi bağımsız dış denetim, sertifikasyon ve doğrulama çalışmalarıyla takip ederek sürekli iyileştiriyoruz. WPI (Work Place Integration-İş Yeri Entegrasyonu) metodolojisi ile tüm süreçlerimizi baştan sona izleyerek risklerin önüne geçiyoruz.

“Güncel ihtiyaç, beklenti ve trendlere göre Kalite Politikamızı güncelledik. Tofaş Kalite Politikasına tofas.com.tr/Surdurulebilirlik/Politikalar/sayfasi üzerinden ulaşabilirsiniz.”

2019 yılında bu çalışmalarımızın bir çıktısı olarak her yıl Avrupa müşterilerine satış yapan tüm büyük araç üreticilerinin katıldığı kalite kıyaslama anketinde, 3 aylık kullanım sonrasında yapılan NCBS anketinden 19 farklı rakip modelin arasından FCA'daki;

- En başarılı binek model olarak Egea,
- En başarılı ticari model olarak Doblo ödül almaya hak kazandı ve kalitede geldiğimiz rekabetçi seviye bu ödül ile tescillenmiş oldu.

Üretimde rekabet gücünü sistematik olarak iyileştirmek ve geliştirmek amacıyla WCM (World-Class Manufacturing) metodolojisini kullanıyoruz. 2017 yılında Kalite pillarında aldığımız skor 4 ile FCA'nın en iyi 4 fabrikasından biri olduk.

2019 yılında Almanya'daki resmi Araç Muayene Merkezi olarak hizmet veren GTÜ enstitüsü tarafından gerçekleştirilen ve Auto Zeitung dergisinin özel sayısında yayınlanan rapora göre, Fiat Tipo modelimiz kontrol sonucunda tamir gerektiren sorunlar kategorisinde 100 araçta 0,84 hata oranı ile sınıfının en sorunsuz aracı olarak belirlendi. Bu değer, şimdiki dek FCA kapsamında üretilen araçlar içerisinde alınan en iyi sonuç oldu.

Dijital Kalite Yönetimi

Tofaş'ta kalite verileri dijital bir platform üzerinden yönetilmekte olup; yeni proje ve seri üretim süreçlerinin tamamını kapsamaktadır. İçerisinde entegre şekilde WCM QCS (Dünya Klasında Üretim/ Kalite ve Müşteri Güvenliği) araçları bulunmaktadır. Olası risklerin de yönetimi aynı sistem üzerinden yapılmaktadır.

Bu yazılımı kullanmamız bize;

- Kurumsal hafızanın oluşması,
- Tek platformda yönetim,
- Şirket içi/dışı dünyanın her yerinden erişim,
- WCM QCS aktivitelerinin dijital ortamda yönetilmesi gibi avantajlar sağlamaktadır.

Dünyanın en önemli Kalite Enstitülerinden olan **The CQI** (Chartered Quality Institute) tarafından İngiltere'nin başkenti Londra'da 27 Kasım'da düzenlenen Uluslararası Kalite Ödülleri dünya genelinde 10 farklı ülkeden, 103 projenin, 7 ana kategorideki katılımlarıyla gerçekleşti ve Tofaş Kalite Ekibi, **“Geliştirme Sistemleri”** kategorisinde uluslararası rakiplerinin önünde birinciliği göğüsledi.

Geliştirilen **Garanti 4.0 Tahminleme Sistemi** ile ortaya konulan ileri seviye bir Makine Öğrenmesi ve Kalite 4.0 uygulaması tüm jüri üyeleri tarafından örnek bir proje olarak gösterilmiştir.

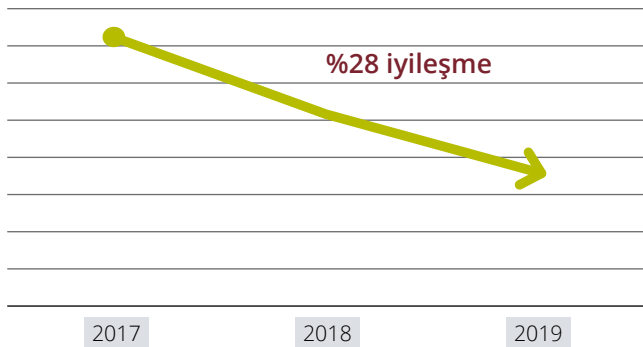
2017 yılından beri Kalite Direktörlüğü bünyesinde, "Dijitalizasyon" bir strateji olarak ele alınmaktadır. Bu stratejinin ana amaçları;

- Yeni teknoloji ve prosesleri araştırmak,
- Güvenilir ve etkili kalite süreçlerini sağlamak,
- Müşteriyi daha iyi ve daha hızlı anlamak,
- Daha düşük kalite maliyetleri ile daha etkin kontroller yapmaktır.

Bu kapsamda, uzun vadede belirlediğimiz kalite hedeflerine ulaşabilmek için, kalite direktörlüğü ve diğer üretim birimleri ile birlikte;

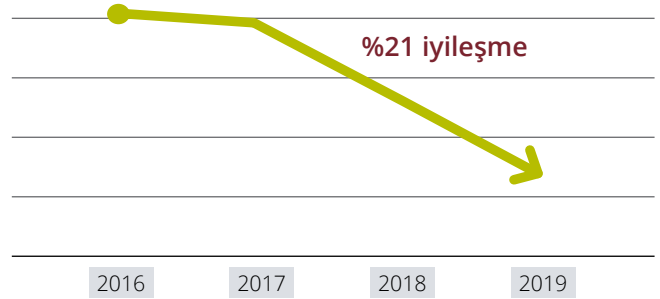
- IoT & Veri Analitiği
- RPA (Robotik Proses Otomasyonu)
- İleri Robot/Cobot Sistemleri
- Veri işleme teknolojileri
- AR&VR (Agumente & Sanal gerçeklik), teknolojileri başta olmak üzere toplamda 41 adet kalite projesi yürütülmektedir.

Kalite İzleme Anketi

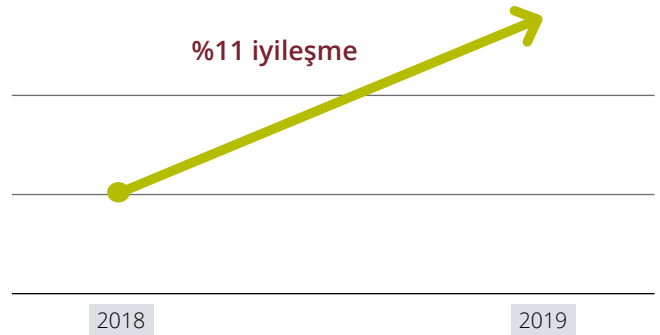
Müşterilerin araçları belirli bir süre kullanımları sonrası oluşan memnuniyetlerini ölçülemek için telefon yoluyla yapılan anketlerdir.

Müşteri Gözüyle Değerlendirme

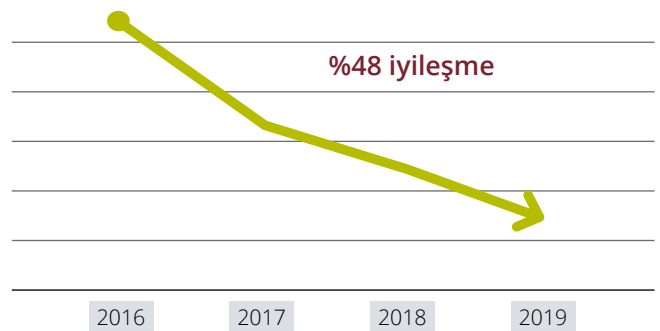
Üretilen araçların bayiye sevk edilmeden önce araç üzerinde yapılan estetik değerlendirmedir.

İlk Seferde Yeterlilik

Üretilen araçların üzerinde herhangi bir tamir veya işlem yapmadan ilk seferde onay alma göstergesidir.

Yan Sanayi Kalite Performansı

Yan sanayilerin ürettikleri ürünlerin oluşturdukları kalite hataları sonucu oluşan hata puanlarını ifade eden göstergedir.

Üretim

Risk Yönetimi

ISO 9001:2015 revizyonunun getirdiği bakış açısı ile tüm süreçler için tanımlanan risk ve fırsat değerlendirme metoduna göre riskler belirlenmekte, gerekli faaliyetler alınmakta ve takibi yapılmaktadır. Belirli aralıklarla gözden geçirmeler düzenli olarak yapılarak, yeni risk ve fırsatlar belirlenmeye devam etmektedir.

Ayrıca Kalite Direktörlüğü'ndeki tüm süreçleri ve diğer birimlerdeki kaliteyi ilgilendiren tüm süreçleri stratejik bakış açısı ile Hoshin Kanri metodolojisi ile analiz edip; bu süreçlerdeki potansiyel riskleri, bize yaratacağı etkileri ve alınması gereken önlemleri analiz etmekte ve süreçlerin risk olgunluk seviyelerini düzenli olarak takip etmekteyiz.

Paydaş Katılımı

Tofaş, kendi iş etiği ve çalışma normlarını benimseyen sürekli gelişim odaklı bir değer zinciri oluşturmak için çalışmaktadır. Bu doğrultuda, değer zincirinin en önemli unsuru olan tedarikçilerinin ürün ve hizmet kalitesini artırmaya yönelik geliştirilmesine katkı sağlamaktadır.

Bu kapsamda düzenlenen Connected Supplier etkinliği, yoğun katılımı gerçeğe dönüşmüş ve kalite problemleri için düşük maliyetli teknolojik çözümler oluşturulması başlığı ele alınmıştır.

Çevre Yönetimi

Doğal kaynakların korunmasını, faaliyetlerimizin minimum çevresel etki ile gerçekleştirilmesini temel sorumluklarımızdan biri olarak görüyoruz. Yarattığımız doğrudan çevresel etkinin yanı sıra, değer zincirimiz genelinde oluşan dolaylı çevresel etkilerin de kontrol altına alınması ve iyileştirilmesi için çalışmalar yürütüyoruz ve olumsuz çevresel etkiyi sürekli azaltmayı taahhüt ediyoruz.

Çevresel konular, Tofaş Çevre ve Enerji Politikası doğrultusunda Sürdürülebilirlik Komitesi ve Sürdürülebilirlik Çalışma Grubu tarafından yürütülmekte olup, çevresel performansla yönelik raporlama Yönetim Kurulu'na yapılmaktadır.

Çevre konusunda yönetim altyapımızı güçlendirmek, çevresel performansımızın iyileştirilmesinde büyük rol oynamaktadır. Çevresel risklerimizin ekonomik etkilerini de hesaplayarak karar alma süreçlerimizi hızlandırıyoruz ve risk yönetimi kapsamında da çevresel etkilerin yönetimi için kaynak ayırmaya devam ediyoruz. Çevresel konularda farkındalık yaratmaya, çalışanlarımıza ve iş ortağı çalışanlarına çevre bilinci kazandırmaya büyük önem veriyoruz.

“2019 yılında 1,20 milyon TL üzerinde çevre yönetim ve yatırım harcaması gerçekleştirdik; 4.850 kişi*saat çevre eğitimi düzenledik.”

Yeşil Satın Alma

Yeşil satın alma çalışmalarımızın temelinde sürdürülebilirlik kültürümüzün tedarik zincirimize de yayılması ve çevresel etkisi düşürülmüş ürün ve hizmetlerin öne çıkarılması felsefemiz yer alıyor. Yeşil satın alma hareketi ile tedarikçilerimizin üretim süreçlerinden ve ürettikleri hizmetten kaynaklanan çevresel etkilerinin düşürülmesini, genel çevresel performanslarının iyileştirilmesini, çevresel risklerin azaltılmasını amaçlıyoruz.

Çalışmalarımız kapsamında, araç üretimi için ürün satın aldığımız tedarikçilere çevresel konuları içeren bir kontrol listesi iletiyoruz. Durum tespiti süreci (due-diligence) mantığı ile hazırlanan liste vasıtasıyla tedarikçilerimize çevresel etkileri ile ilgili sonuçları (enerji, su tüketimleri), çevre yönetim sistemleri ile ilgili genel bilgileri ve çevresel risk yönetimleri ile ilgili sorular içeriyor. Yanıtlar doğrultusunda, bir otomobili oluşturan parçaların üretiminden kaynaklanan çevresel etkimizi hesaplayabiliyoruz.

2018 yılında başladığımız Yeşil Satın Alma çalışma programımızda bu yıl, farklı sektörlerden seçilen 7 tedarikçimizle yürüttüğümüz iyileşme ve gelişme çalışmaları ile devam ettik. Fabrikamızın üretim süreçlerinin devamlılığı ve gelişiminden sorumlu teknik uzmanlarımız ile pilot olarak seçtiğimiz tedarikçilerimizde düzenlediğimiz saha ziyaretleri sonucunda, çevre ve enerji performanslarını geliştirmeye yönelik kısa-orta ve uzun vadeli metodik ve teknik gelişim önerilerimizi içeren aksiyon planları hazırladık.

Toplamda 103 aksiyon takip edilmekte olup, 2019 sonu itibarıyla %40'ı tamamlanmış ve pilot firmalarımızın çevre ve enerji göstergelerinde olumlu yansımaları görülmeye başlanmıştır. Önümüzdeki dönemde çalışmalara başladığımız 7 tedarikçimizle aksiyon planlarımız doğrultusunda devam etmekle beraber, programımızı tüm direkt malzeme tedarikçilerimize yaymayı da hedeflemekteyiz.

Hizmet satın almalarında ise hizmet kalemine özel olarak, konuyla ilgili çevresel hassasiyetleri belirten ve tercih kriterlerini belirleyen şartnameler oluşturuyoruz. Böylelikle, yalnızca belirlenen kriterleri karşılayan tedarikçilerden hizmet satın alımı gerçekleştirilmektedir.

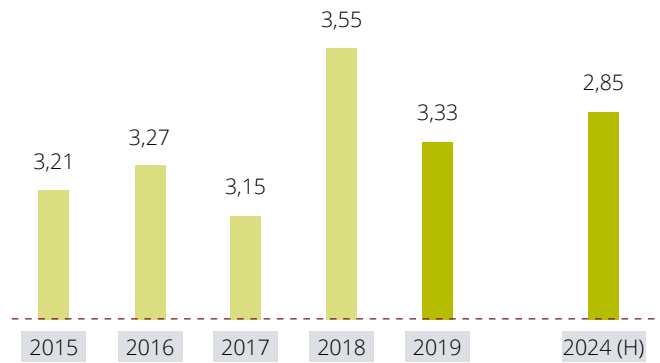
Çevre Yönetimi hakkında detaylı bilgiye ve Tofaş Çevre ve Enerji Politikasına tofas.com.tr/Surdurulebilirlik/Politikalar ya da ir.tofas.com.tr/2019 adresi üzerinden interaktif olarak da yayınladığımız 2019 Tofaş Faaliyet Raporu'ndan ulaşabilirsiniz.

Su Yönetimi

İklim krizinin su kaynakları üzerinde de büyük etkileri olacağı farkındalığı ile suyun verimli kullanımı konusunda çalışmalar yürütüyoruz. Su ve atık su süreçlerimizi en etkin biçimde yöneterek faaliyetlerimizi asgari düzeyde su tüketimi ile gerçekleştirmeye çalışıyoruz. Çeşitli uygulamalarla su kullanım miktarımızı sürekli iyileştirmeyi hedefliyoruz ve su kaynaklarının devamlılığını ve sürdürülebilirliğini sağlamak adına periyodik analiz çalışmaları yürütüyoruz.

Üretim süreçlerimizde yoğun olarak kuyu suyu kullanıyoruz. 2018 yılında 1.073.626 m³ olan su tüketimimiz 2019 yılında 929.882 m³ olarak gerçekleşti. 2018 yılında 3,55 m³ olan araç başına su tüketimimiz 2019 yılında 3,33 m³ olarak gerçekleşti.

Taze Su Tüketimi (m³/araç)

Üretim

Su kaynaklarını sorumlu kullanmak ilkemiz doğrultusunda çekilen taze suyun defalarca tekrar kullanılmasını sağlıyoruz. Süreç sonunda oluşan atık suyu, su ihtiyacımızı karşılamak üzere üretim sürecine tekrar sokuyoruz.

“2019 yılında 62,2 milyon m³ suyun geri kazanımını sağladık.”

Doğal alanlar ve buralarda yaşayan canlılar üzerinde herhangi bir olumsuz etki yaratmamak adına biyolojik etkilerimizi sürekli izliyor ve çevresel etki değerlendirme çalışmaları yürütüyoruz. Periyodik olarak gerçekleştirdiğimiz kontrollerle potansiyel riskleri tespit ederek gerekli önlemleri alıyoruz. Bu konuda, Türkiye'nin taraf olduğu Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi'ni mevzuat kabul ediyoruz.

Biyoçeşitlilik üzerinde olumsuz etki yaratma potansiyel taşınması bakımından atık suyun yönetimi de sorumlu su yönetimi anlayışımızın önemli bir kısmını oluşturmaktadır. Operasyonlarımız sonucu oluşan atık suyu modern arıtma ünitelerimizde azami düzeyde geri dönüştürmeye çalışıyor, geri kalan atık suyun atık su deşarj izinlerinde belirtilen limit değerlerin altında yüklerle belirtilen uygun alıcı ortama deşarjını gerçekleştiriyoruz.

“2019 yılında 630 bin m³ atık suyun deşarjını sağladık.”

Malzeme ve Atık Yönetimi

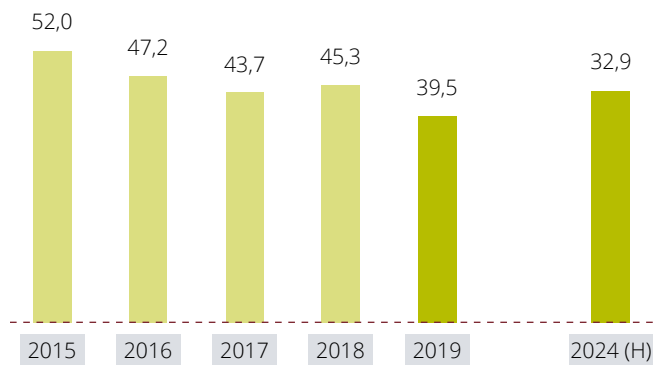
Çevre ve Enerji Politikamız doğrultusunda, her türlü atık bertaraf işlemini bir doğal kaynak kaybı olarak görüyor ve öncelikle kirliliği kaynağında önlemeyi hedef alıyoruz. Üretim süreçlerinde oluşan endüstriyel atıkların tamamının çimento sektöründe hammadde ve enerji kaynağı olarak kullanılmasını sağlıyor, bu sayede “sıfır atık bertarafı” hedefimize ulaşıyoruz.

Malzeme ve atık yönetimi çalışmalarımız kapsamında, malzeme kullanımının azaltılmasına, geri dönüştürülebilir malzemelerin geniş ölçekte kullanılmasına, oluşan atık miktarının minimuma indirilmesine ve tamamının geri kazanılmasına odaklanıyoruz. Kendi operasyonlarımızın yanı sıra tedarikçilerimizde de malzeme kullanımının azaltılmasına yönelik çalışmalar yürütüyoruz.

Araç başına toplam atık miktarımız 2019 yılında 39,5 kg olarak gerçekleşti.

“Sürdürülebilir üretim anlayışımız doğrultusunda, tüm üretim süreçlerinde 5R (refuse, reduce, reuse, recycle, recover - reddet, azalt, tekrar kullan, geri dönüştür, geri kazan) iyileştirmeleriyle doğal kaynak kullanımında verimlilik sağlıyoruz.”

Atık Miktarı (kg/araç)

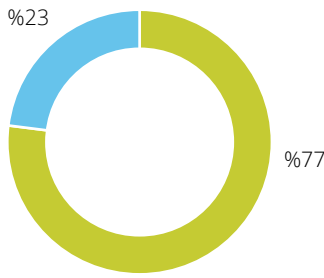

Çalışma Ortamı

Çalışanlarımızı, tecrübe ve yaratıcılık ile gelişen rekabet koşullarına hızlı uyum sağlanması ve liderlik adına en öncelikli ve değerli kaynağımız olarak görüyoruz. Adil, eşitlikçi, katılımcı, insan haklarının gözetildiği, saygı ve güven odaklı ilişkilerin hakim olduğu, sosyal yaşama değer katan, sağlıklı ve güvenli bir çalışma ortamı sunmak adına tüm çabamızı ortaya

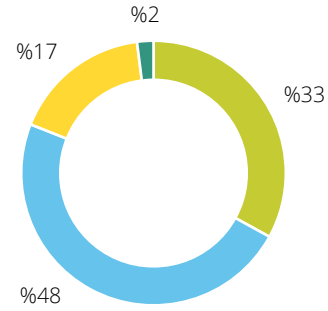
koyuyoruz. Çalışanlarımıza verdiğimiz değeri kişisel ve mesleki becerilerini geliştirmeyi hedef alan yetenek ve performans yönetimi uygulamalarımıza destekliyoruz. Tüm bunların bir neticesi olarak yenilikçi, yaratıcı, çok yönlü, yetkin profesyonellerin tercih ettiği bir iş yeri olmayı hedefliyoruz.

Kategoriye Göre Çalışan Dağılımı

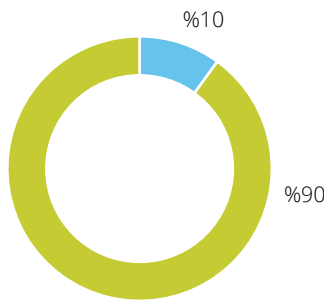
● Saha Çalışanı ● Ofis Çalışanı

Yaş Grubuna Göre Çalışan Dağılımı

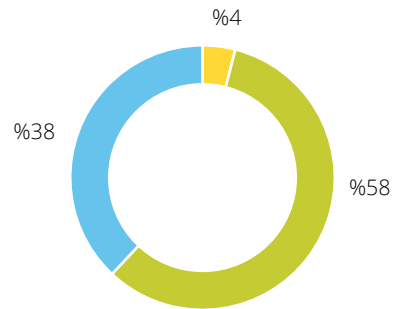
● 18-30 ● 31-40 ● 41-50 ● 51-60

Cinsiyete Göre Çalışan Dağılımı

● Erkek Çalışanlar ● Kadın Çalışanlar

Eğitim Seviyesine Göre Çalışan Dağılımı

● Lise ● Üniversite ve Üstü ● İlköğretim

Çalışma Ortamı

İnsan Hakları

Tofaş'ta insan hakları konusu Yönetim Kurulu'na bağlı Tofaş Etik Kurulu aracılığıyla yönetilmektedir. İnsan hakları konusunda ana hissedarımızdan Koç Holding'in tarafı olduğu BM Küresel İlkeler Sözleşmesi'ni bağlayıcı kabul ederek, bu ilkelere %100 uyum sağlamayı hedefliyoruz. Aynı zamanda bayilerimiz ve tedarikçilerimizin de söz konusu ilkelere uyumu destekliyoruz.

İnsan hakları yaklaşımımızın en önemli bileşenlerinden biri çeşitlilik konusudur. Çeşitliliğin kurum kültürümüz için bir zenginlik kriteri olduğuna inanıyoruz. Bu anlayışın bir gereği olarak işe alımda ya da diğer insan kaynakları süreçlerinde çalışanlarımızı bilgi yetenek ve becerilerine göre değerlendiriyoruz. Hiçbir sürecimizde yaş, cinsiyet, inanç, etnik köken ya da benzeri sebeplere dayalı ayrımcılık yapılmamaktadır. Çalışanlarımızın ücret düzeyinin belirlenmesinde "eşit işe eşit ücret" ilkesini benimseriz. Aynı değerde bir iş için tüm çalışanlarımıza eşit olanaklar sunarız.

Çalışan haklarının ihlal edilmesine, çocuk işçi çalıştırma, zorla ve zorunlu çalıştırma, ayrımcılık gibi uygulamalara hiçbir koşulda izin vermeyiz. İnsan haklarına yönelik bu yaklaşımımızın değer zincirimizin genelinde de yaygınlaştırılmasını hedefleriz. Bu doğrultuda, tedarikçi ve iş ortaklarımızdan insan hakları konusunda Tofaş ile özdeş ilkeleri benimsemelerini bekleriz.

Çalışanların sendikal haklarının korunması da yine aynı özenle takip ettiğimiz konular arasındadır. Çalışanların şirket yönetimiyle ilişkilerinde sağlıklı bir yapı çerçevesinde temsil edilmelerine önem veriyor ve çalışanlarımızın toplu sözleşme ve örgütlenme haklarını özgürce kullanabilmelerine olanak tanıyoruz. Sendikal hakların korunması konusundaki tutumumuzun tedarikçi ve iş ortaklarımız tarafından da benimsenmesini bekleriz.

"2019 yılı itibarıyla çalışanlarımızın %70'i toplu iş sözleşmesi kapsamında çalışmaktadır."

Koç Topluluğu'na bağlı bir şirket olmamız nedeniyle, yeni işe başlayan tüm ofis çalışanları Koç Holding Emekli ve Yardım Sandığı Vakfı'na üye olmaktadır. Tofaş'ta işe başlayan saha çalışanları da Koç Holding Emekli ve Yardım Sandığı Vakfı'na üye olabilmektedir.

Çalışanlarımız ve aileleri Koç Topluluğu şirketlerine sunulan KoçAilem Programı ve Topluluğa özgü özel sağlık sigortasından faydalanabilmektedir. Tüm saat ücretli Tofaş çalışanları %100 şirket katkısı ile Tamamlayıcı Sağlık Sigortası kapsamındadır. Çalışanlar tercihe göre eş ve çocuklarını da sigortaya dâhil edebilmektedir. 2019 yılında 5.635 çalışan ve 5.660 aile üyesi TSS kapsamına dâhil edilmiştir.

Çalışanlarımızın çocuklarının eğitim hayatlarını desteklemek amacıyla 2011 yılında başlattığımız "Tofaş'tan Öğrenime Bir Destek Daha" burs uygulamasından yararlanan çocuk sayısı 2019 yılında 2.171'e ulaştı.

Toplumsal Cinsiyet Eşitliği

İstihdama eşit katılımın, toplumun ilerlemesindeki en belirleyici faktörlerden olduğuna inanıyoruz. Bu doğrultuda, kadın çalışanların işgücüne katılımını teşvik ediyor, işe alımlarda kadın çalışan oranını artırmaya odaklanıyoruz. Mevcut kadın çalışanlarımızın çalışma koşullarının iyileştirilmesine yönelik çalışmalar gerçekleştiriyoruz.

Kadın çalışanlarımızın iş-özel hayat dengesinin sağlanmasına katkıda bulunuyoruz. Bu kapsamda 2016 yılında başlattığımız Kreş Yardımı uygulamamızdan 2019 yılında 138, bugüne kadar da toplam 442 kadın çalışanımız faydalandı.

Kadın çalışanların doğum izni sonrası işlerine geri dönmeleri ve iş yaşamı ile çocukların ihtiyaç duyduğu bakımı bir arada dengeli biçimde yürütebilmeleri adına gerekli desteği sağlıyoruz.

"2019 yılında, doğum iznine ayrılan kadın çalışanların tamamı izin sürelerinin ardından işlerine geri döndü."

Çalışan Gelişimi

Koçluk & Yetenek Geliştirme Uygulamalarımız

Tofaş, bünyesinde yetiştirilen profesyonel koçlarla çalışanlarına, Tofaş'a özel yetkinlik ve davranışsal gelişim konularında gelişim danışmanlığı, bireysel koçluk ve takım koçluğu desteği vermektedir.

Gelişim Danışmanlığı

Gelişim Danışmanlığı programı 7 adımlı bir davranışsal gelişim yolculuğudur. Bu program; profesyonel ve kişisel gelişimleri ile değişimi hedefleyen çalışanlar için, sahip oldukları potansiyeli ve geliştirdikleri yetkinlikleri şirket hedefleri doğrultusunda verimli aksiyonlara dönüştürmeleri için tasarlanmıştır.

Gelişim Danışmanlığı programı, içinde bulunulan mevcut durumdan, ulaşılması arzu edilen ideal duruma gitme yolculuğunda ihtiyaç duyulan profesyonel desteği Tofaş çalışanlarına sağlamaktadır. Gelişim Danışmanlığı kişiye özel ve özgün bir program olarak tasarlanmıştır. Gelişim danışmanı koçluk ve mentorluk araçlarını kullanarak danışana yeni yollar, yeni alanlar, yeni bakış açıları kazandırmayı sağlamaktadır.

Tofaş'ta 2017 yılından bu yana devam eden ve 300'e yakın çalışanın faydalandığı "Davranışsal Gelişim Danışmanlığı" programı ile çalışanlarımızın yetkinliklerini şirket hedefleri doğrultusunda artırmaları hedefliyoruz. Koçluk ve mentorluk uygulamaları aracılığıyla da çalışanlara tamamen kişiselleştirilmiş bir gelişim rehberliği sağlıyoruz.

2019 yılında 52 çalışmamız Gelişim Danışmanlığı Programı'nı tamamlamıştır.

Bireysel Koçluk

Bireysel Koçluk; şirket hedefleri doğrultusunda, ulaşılmak istenen sonuçlar için çalışanların potansiyellerini keşfetmelerini amaçlayan yaklaşık 6 ay süren bir gelişim yolculuğudur.

Tofaş'ta 2018'den bu yana devam eden ve 50'ye yakın çalışmamızın faydalandığı "Bireysel Koçluk" programı kapsamında ise şirket hedefleri doğrultusunda ulaşılmak istenen sonuçlar için çalışanların potansiyellerini keşfetmelerine destek sağlanması amaçlanıyor. İki yıldır sürdürdüğümüz ve 400'ü aşkın çalışanın faydalandığı "Takım Koçluğu" programı ile de takımların yaratıcı potansiyellerini harekete geçirerek kolektif üretici gücün artırılmasına destek olunması hedefliyoruz.

2019 yılında 40 çalışmamız Bireysel Koçluk Programı'nı tamamlamıştır.

Takım Koçluğu

Takım koçluğu programı, etkin ve bütünleşmiş takımlar yaratmak, takımın kolektif üretici gücünün ortaya çıkmasına yardımcı olmak ve buna göre aksiyon almalarını sağlamak için tasarlanmıştır. Bu şekilde, takımın net bir vizyon belirlemeleri ve yön çizmelerine destek olunur ve şirket bünyesinde performansın artırılması sağlanır. 2 - 3 ay süren Takım Koçluğu programı 4 seanstan oluşur. Programdan maksimum fayda sağlanabilmesi için Takım liderinin ve üyelerinin programa gönüllü katılımı desteklenir.

2019 yılında 28 takım -249 çalışmamız- bu programı tamamlamıştır.

Çalışma Ortamı

360+ Anlık Görüş Platformu

Kişilerin diledikleri an, diledikleri kişilerden geri bildirim alabilecekleri «360+ Anlık görüş» uygulamasını 2019 yılında hayata geçirdik. Bu uygulama ile çalışanlarımız, her kademedeki bulunan kişilerden geribildirim alma ve diledikleri kademedeki kişiye de görüşlerini paylaşma imkânı buldu. Kişisel farkındalık ile gelişim fırsatı yaratma hedeflenerek hazırlanan ve insan odaklı tasarım metoduyla çalışanların iç görüşlerinden beslenerek hazırlanan uygulama ile 2019 yılında 1.067 çalışanımız, 4.051 adet görüş paylaşmıştır.

Sürdürülebilir başarının ardında insana, teknolojiye ve çalışma ortamına yönelik yatırımların yer aldığı gerçeğinden yola çıkarak hayata geçirdiğimiz çalışmalar, 2019 yılında pek çok ödüle layık görüldü. Bu kapsamda, çalışanlarımızın yeteneklerinin geliştirilmesine yönelik kişiselleştirilmiş sosyal ve deneyimsel öğrenme stratejisini benimseyen yaklaşımlarımız, EMCC (European Mentoring & Coaching Council/Avrupa Mentorluk ve Koçluk Kurulu) tarafından EMCC 2019 Global Koçluk Ödülü'nü aldı.

Şirketimize koçluk kategorisinde ödül getiren çalışmalarımızın ardında yalnızca şirket içerisinde değil, sahip olduğumuz değer zincirinin odağında yer alan yetenekli işgücüne yönelik faaliyetler de yer alıyor. Bu süreci hem şirketimizin hem değer zincirimizin gelecekte ihtiyaç duyacağı yetenek tabanını ve organizasyonel yeteneklerini geliştirmeyi amaçlayan “Değer Yaratan Değerli Çalışanlar” adlı ana stratejik girişim çalışması çerçevesinde yürütüyoruz.

Öğrenme ve Gelişim Uygulamalarımız

2010 yılında temelleri atılan Tofaş Akademi, Tofaş'ın kurumsal hafızasını oluşturup disipline ederek bundan sürdürülebilir fayda üretmeyi, tüm çalışanlarının ve paydaşlarının bugünün işini daha iyi yapmalarını ve geleceğe hazırlanmalarını sağlamayı amaçlıyor.

Şirketin gelecek yolculuğunda önemli bir rol üstlenen Tofaş Akademi, otomotiv sektörüne eğitilmiş ve deneyimli insan kaynağı kazandırmak için ihtiyacı en doğru şekilde tespit ederek bireysel, mesleki ve kurumsal gelişime odaklanıyor. Farklı bireysel öğrenme stillerine göre tasarlanmış yüzlerce eğitim modülü bulunan ve eğitmenlerini kendi bünyesinde yetiştiren Tofaş Akademi; üniversitelere eşdeğer fiziki şartlara ve içerik altyapısına sahip bir gelişim platformunu temsil ediyor ve her çalışanı için kişiye özel bir öğrenme deneyimi sunmayı hedefliyor. Bu kapsamda, 234 aktif iç eğitmen, 9 gelişim danışmanı, 10 iç koç bulunmakta ve onların gelişimi de Tofaş Akademi tarafından desteklenmektedir.

Tofaş Akademi, başta Tofaş olmak üzere bayi ve tedarikçi çalışanları dâhil yaklaşık 15.000 çalışana eğitim ve gelişim hizmetleri sunuyor

“Tofaş Akademi, Stevie ve Brandon Hall gibi dünyanın saygın uluslararası platformları tarafından 2019 yılında 9 farklı ödüle layık görüldü.”

Uluslararası şirket ve organizasyonları yıl içinde gösterdikleri performans ve sosyal hayata yansıyan pozitif katkıları çerçevesinde ödüllendiren Stevie ve Brandon Hall Ödüllerinde; gelişim çözümleri dalında Link-Entry Sistem Eğitimleri, Fiat Yol Arkadaşım Connect Eğitim Programı, Keşif Günleri, Gururla Fiatlı'yım ve Satın Alma Profesyonel Gelişim Programı, ödül alırken; Eğitim Teknolojileri alanında da Tofaş Akademi Entegre Eğitim Yönetim Sistemi, Dijital Gelişim Asistanı: “Zekky”, Etkileşimli Video İçerik Platformu “Tideo” ve Kurumsal Networking Platformu ödül almaya hak kazandı.

Eğitim ve Gelişim Alanında En İyi Akademi

Tofaş Akademi, eğitim ve gelişim alanının en prestijli ödülleri olan ve bu yıl 16. kez gerçekleştirilen ATD (Association for Talent Development) BEST Awards 2018'e (Eğitim ve Gelişim Alanında En İyi Kurum) layık görüldü. ATD BEST Ödülleri her yıl, gelişim faaliyetlerini şirketin hedef ve stratejileriyle örtüştürerek katma değer yaratan kurumlara veriliyor. Tofaş Akademi'ye ATD BEST'te birinciliği getiren önemli unsurlar arasında, yenilikçi fikirlerin ortaya çıkarılıp hayata geçirilmesinde üstlendiği etkin rol, yenilikçi gelişim çözümleri ve dünyadaki eğitim profesyonellerinin gelişimini desteklemek için sunduğu içerik derleme sitesi olan www.tofasakademi.com yer alıyor.

Dijital Gelişim Asistanı "Zekky" ile Akıllı Gelişim Planlama

Kişiselleştirilmiş öğrenme anlayışımız doğrultusunda tasarladığımız davranışsal gelişim programlarımız ile çalışanlarımızın liderlik ve davranışsal gelişimine destek veriyoruz. 2019 yılında 1.500'den fazla çalışmamız, dijital gelişim asistanı Zekky'i kullanarak, Akademi'nin sunduğu sınıf eğitimleri, online eğitimler, video kaynakları, okuma makaleleri, dış kaynaklı online eğitimler (MOOC), koçluk ve birebir mentorlük içerisinden ihtiyacına göre sistem tarafından önerilen liderlik, davranışsal ve teknik gelişim programlarından yararlandı.

"2019 yılında kişi başına düşen eğitim saati ofis çalışanları için 58,9 saat; saha çalışanları için 22,9 saat olarak gerçekleşirken, bayi çalışanlarında ortalama 19,24 saat oldu."

"Endüstriyel Gelişim Okulları ve Dojo İş Sağlığı ve Güvenliği Deneyim Alanı Tofaş Akademi bünyesinde devreye alındı."

- Müfredat Sistemi, Wiki, Dijital Gelişim Asistanı Zekky, Canlı Yayın Sistemi gibi yeni özellikler ile desteklenen Tofaş Akademi Entegre Eğitim Yönetim Sistemi, saha ve ofis çalışanları için 7/24 dijital öğrenme deneyimini geliştirmeye devam etti.
- Gelecek yetkinliklerinin gelişimini hedefleyen Veri Bilimi, RPA ve IOT konularında yapılandırılmış programlar tasarlandı.
- Tüm ekip liderleri 'Koçvari Liderlik' programını tamamlayarak mezun oldular. Sahada Liderlik programı ile de saha çalışanları yöneten liderlerimizin gelişimleri desteklendi.
- İnovasyon, Tasarım Odaklı Düşünce ve Çeviklik konularında servis edilen gelişim programlarının yanı sıra şirket içi projelere koçluk desteği verildi.
- Tofaş Akademi tarafından geliştirilen özgün bir metod olan "Çevik Öğrenme Tasarımı" ile içerik üretim süreçlerinde çeviklik metodları uygulandı.
- Çocuklara Kodlama ve İyiye İşaret gibi sosyal sorumluluk projeleriyle hem çalışan aileleri hem de tüm Türkiye çapındaki bireylere eğitim ve gelişimde eşitlik sağlanmaya çalışıldı.

"2019 yılında Bayi Gelişim Faaliyetlerinin %60'ı dijital kaynaklarla sağlandı."

- Bayi çalışanlarımızın teknik ve davranışsal yetkinliklerini arttırmak amacıyla düzenlediğimiz Gururla Fiat'lıyım organizasyonu, CRM ve Servis Pazarlama Günü, STU (Servis Teknik Uzmanı) ve Garanti Uzmanları Güncelleme Eğitimleri, rakip ürünlerle desteklenen lansman eğitimleri ile çalışan gelişimi desteklendi.
- Canlı yayın sisteminin devreye alınması ile beraber bayi çalışanlarının ihtiyacı olan her an yapılan yayınlarla interaktif öğrenme desteklendi.

Çalışma Ortamı

- Ticari Sistemler Projesi ile bayi çalışanlarının modern sistemlere adaptasyonunu arttırmak amacıyla online ve sınıf eğitimleri karma eğitim metodolojisine uygun olarak düzenlendi. Çevik yaklaşımla tüm bayi satış ekibine 1 hafta içerisinde bölgesel olarak eğitimler verildi.
- Rol bazlı gelişimin takip edilebileceği bir sistem ihtiyacından yola çıkılarak tasarlanan Bireysel Gelişim Programı ile bayi çalışanlarının buldukları role ve kişisel gelişim ihtiyaçlarına özel eğitim programları hazırlanarak, bayi yönetim ekibi için ilk eğitimler verildi.
- Bayi Gelişim Okulu Programları ile satış, servis ve yedek parça bölümlerinde görev yapan çalışanlarımızın modellerimiz ve teknolojilerimiz ile ilgili bilgilerini ve iletişim yetkinliklerini artırıyor ve özelleştirilmiş öğrenme imkânı sunuyoruz.

Sosyal Yaşam

Çalışanlarımızın motivasyonlarını artırmak, iş yaşamlarını sosyal faaliyetlerle de zenginleştirmek amacıyla çeşitli sosyal olanaklar, aktivite ve fırsatlar sunuyoruz. Tofaş çalışanlarının gönüllülük esasıyla oluşturdukları 22 kulüp ve 16 spor dalında yer alan takımlar, 2019 yılında da faaliyetlerini aktif olarak sürdürmüşlerdir.

Çalışanlarımızdan oluşan futbol, voleybol, basketbol, tenis, bowling, satranç, yüzme, atletizm, masa tenisi, bisiklet ve yelken takımları, her yıl düzenlenen Koç Spor Şenliği'nde ve şirketler arası organizasyonlarda yer almaktadır.

Mustafa V. Koç Spor Salonu içerisinde bulunan fitness salonu, basketbol sahaları ve masa tenisi alanı sporseverlere hizmet sunmaktadır. Tofaş Spor Kulübü, çalışan çocukları için basketbol, futbol, voleybol ve yüzme branşlarında spor olanakları sağlamaktadır. İstanbul Genel Merkez'de de bütün çalışanların kullanımına açık bir spor salonu bulunmaktadır.

Her yıl ortalama 300 kültürel, sanatsal ve sportif alanlarda etkinlik düzenlenmekte; konser, sergi, gösteri ve konferansları içeren bu etkinliklere 50 binin üzerinde çalışan ve yakını katılım sağlamaktadır.

İş Sağlığı ve Güvenliği

İş sağlığı ve güvenliği, Dünya Klasında Üretim (WCM) yönetim modelinde ilk sırada ele alınmaktadır. Tofaş olarak, iş sağlığı ve güvenliği konusundaki fark yaratan uygulamalarımızla FCA bünyesinde örnek olarak gösteriliyoruz. Fabrikamızda, iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarımızı incelemek için gelen pek çok yerli ve yabancı firmayı ve devlet kurumlarını ağırlıyoruz.

İş Sağlığı ve Güvenliği konularını Çevre, Sağlık ve İş Güvenliği Müdürlüğü'ne bağlı olan İş Güvenliği ve Yangın Güvenliği Yöneticiliği birimi vasıtasıyla yürütüyoruz. Süreç ve uygulamalarımızı Tofaş İSG Politikası, OHSAS 18001 (45001 geçiş süreci devam etmektedir), WCM İş Güvenliği Standardı, FCA İş Güvenliği Standartları ve Tofaş Yüklenici Firma Yönetimi metodolojileri ile destekliyoruz.

İş sağlığı ve güvenliği konusunda Dünya Klasında, Proaktif ve Yalın İş Güvenliği yaklaşımını benimsiyoruz. Güvenli çalışma alanları ve güvenli davranış gösteren çalışanlar ile sürdürülebilir iş güvenliği kültürü yaratmayı, işletme sınırları dâhilindeki tüm insan kaynağını yaralanmalardan ve sağlık bozulmalarından korumayı amaçlıyoruz. İş sağlığı ve güvenliği kültürünü sürekli iyileştirerek sürdürülebilir "sıfır iş kazası" ve "sıfır meslek hastalığı" hedefine ulaşmayı taahhüt ediyoruz.

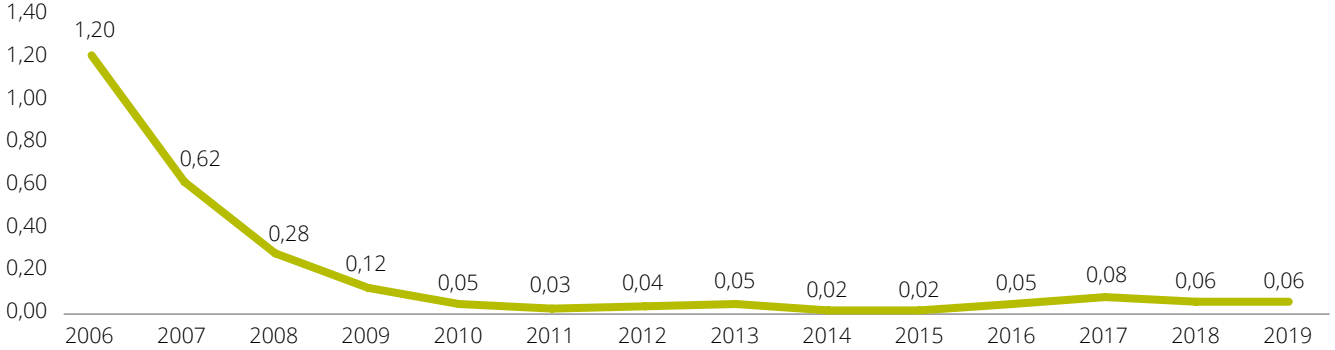
"Dünya Klasında İş Güvenliği faaliyetlerine başladığımız 2006 yılından bu yana Kayıp Günlü Kazalanma (LTA) frekansını %95 oranında iyileştirdik."

İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitim ve Uygulamaları

Çalışanlarımızın ve müteahhit firma çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliği hakkında bilinç ve farkındalık düzeylerinin sürekli artırılması adına eğitimler organize ediyor, çeşitli uygulamalarla iş sağlığı ve güvenliği kültürünün yerleşmesini ve yaygınlaşmasını sağlıyoruz.

"2019 yılında 4.795 Tofaş çalışanına 34.575 kişi*saat; 701 müteahhit firma çalışanına 3.701 kişi*saat iş sağlığı ve güvenliği eğitimi verdik."

Kayıp Günlü Kazalanma Oranı

* ≥ 1 gün kayıplı kaza sayısı x 100.000 / çalışma saati

İş Güvenliği Simülasyon Eğitim Alanı (DOJO)	Çalışma alanındaki risklerin, kurulan ekipmanlar ve simüle edilmiş istasyonlar yardımıyla çalışanlara aktarılmasını amaçlıyoruz. 2019 yılında, 18.013 kişi*saat DOJO eğitimi verdik.
Sanal Gerçeklik (VR) ile Denetim Sertifikasyonu	Çalışanların sahadaki riskleri tespit edebilme kabiliyetlerini ölçmeyi ve aynı seviyeye getirebilmeyi amaçlıyoruz. Uygulama kapsamında, belirli uygunsuzluklar bulunan gerçek üretim sahasından bir kesitin yer aldığı üç boyutlu sanal ortamda çalışanlar denetim gerçekleştiriyor. Bulunan riskler puanlanarak belirli puanı geçen çalışanlar denetçi olarak onaylanıyor.
Müteahhit Firma Yönetim Prosedürü	Oluşturulan talimatlar ile müteahhit çalışmalarının proaktif olarak ele alınmasını, çalışma başlamadan önce tüm kuralların belirlenerek daha sağlıklı hale getirilmesini ve denetimini amaçlıyoruz.
İş Güvenliği Forum Tiyatro ve Drama Eğitimleri	Güvensiz davranışların sıfırlanabilmesi ve iş güvenliği kültürünün güçlendirilmesi amacıyla kullanılan interaktif eğitim yöntemleridir. Çalışanların oyunun bir parçası olarak iş güvenliği konusunda öğrenme deneyimi yaşaması sağlanıyor.
Dikkat ve Algı Testi (Viyana Test)	Test yardımıyla iş makinesi operatörlerinin, bakım personelinin, kalite kontrol personelinin ve test şoförlerinin; dikkat, algı, konsantrasyon ve motor becerilerinin ölçümünü hedefliyoruz.
İş Güvenliği Kaptanı	8-15 kişiden oluşan üretim takımlarında iki hafta boyunca iş güvenliği sorumluluğunun saha çalışanları tarafından üstlenildiği bir uygulamadır. Görevlendirilen kaptanlar, görev süreleri boyunca kendilerine özel hazırlanan şapka ve kol bantlarını taşıyarak, bir yandan işlerini yaparken diğer yandan muhtemel çalışma alanı uygunsuzluklarını ve güvensiz davranışları gözlemliyor.
İş Güvenliği Resim Yarışması	İş güvenliği kültürünü desteklemek amacıyla her sene düzenlenen iş güvenliği resim yarışması ile çalışanların çocuklarına ulaşmayı hedefliyoruz. Yarışmaya katılan çocukları, aileleriyle birlikte fabrikaya davet ediyor ve çeşitli ödüller veriyoruz. Çizdikleri resimler fabrikada sergileniyor.
Takım Flamaları	Üretim takımlarının çalışma alanlarına iş güvenliği ile ilgili flamalar asarak kazasızlığı özendiriyoruz. Takımda herhangi bir iş kazası gerçekleşmemişse mavi, gerçekleşmişse turuncu flama asılıyor.
SMAT	Şirketteki iş güvenliği kültürünün gelişmesi ve farkındalık artışı sağlanabilmesi için yönetim başta olmak üzere tüm kademelerdeki ilgili ofis ve saha çalışanları tarafından, iş güvenliği denetim ve aynı zamanda eğitim uygulamasını yapmaktayız.
İş güvenliği Patrol	Yönetimin iş güvenliği taahhüdünü, saha turlarımız ve yaptığımız güvensiz koşul ve davranış tespitleri ve hızlı iyileştirme aksiyonlarımızla gösteriyoruz.
Toolbox Meetings	İş güvenliği kritikliklerini aktarmak için tema bazlı konular aktarılıyor.
Green Book	İş güvenliği standartlarımızı oluşturduk ve mevcut yerleşim ve uygulamalar ile ilave yapılacak yapı ve uygulamalarda bu standartlara uyum sağlanıyor.
Trivia Train	İş güvenliği trivia train oyunu uygulaması ile iş güvenliği kültürü ve katılımının artırılmasına katkı sağlanıyor.
Kiken Yochi	TOFAŞ içerisinde tek veya takım olarak çalışanların işyerinde karşılaşılabilecekleri tehlikeleri tahmin edebilme, farkına varabilme yeteneğinin geliştirilmesi amacıyla oluşturulmuştur.
Intrinsic Safety Design	İş güvenliği ekibi, tesis/makine/ekipman/ ürün için tasarım aşamasından başlamak üzere üreticinin sahasındaki gözden geçirme toplantılarından Tofaş' taki kurululumun tamamlanmasına kadar ki tüm aşamalarda proje takımında katılımcı olarak yer alır ve iş güvenliği açısından gerekli kontrolleri yapar. Meydana gelen yakın kazaların önem derecesi birbirinden farklıdır. (A,B,C Tipi) Yakın kazaların önem derecesine göre ayrıştırılması sayesinde aksiyonlarının etkin şekilde takip edilmesi ve aksiyonlara önceliklendirme yapılması sağlanır.
Yakın Kaza Sınıflandırması	Mevcut ve potansiyel güvensiz koşul ve davranışların değerlendirilmesi için çalışanların kendi çalışma alanı/ ekipmanı ve kullanılan kişisel koruyucu donanım, el aletleri vb ekipmanların vardiyalık olarak uygunluğunun kontrol yönteminin tanımlanması amacıyla uygulanır.
Otonom iş güvenliği kontrolleri (YTL checklist)	Yalın takımların iş güvenliği aktivitelerini yılsonuna kadar, yarışma ortamı içerisinde takip etmeleri, hedeflerini başarmaları ve eğlenerek takımca içselleştirme faaliyetlerini yürütmeleri amacıyla oluşturulmuştur.

Değer Zinciri

Sahip olduğumuz değer zinciri ağını etkin ve sürdürülebilir biçimde yönetiyoruz. Paydaşlarımızla, özdeş etik değerlere ve çalışma prensiplerine sahip ve sürekli gelişim odaklı bir değer zinciri oluşturmak için çalışıyoruz. Değer zincirimizin en önemli iki unsuru olan tedarikçi ve bayilerimizin iş başarılarının ve üretkenliklerinin artırılmasına katkı sağlıyoruz.

Tedarik Zinciri Yönetimi

Tedarikçilerimizle ilişkilerimizi iş ortaklığı anlayışı doğrultusunda, sürdürülebilir rekabeti esas alarak açıklık ve güvene dayalı olarak yürütüyoruz. Finansal bakımdan güçlü, operasyonel bakımdan çevreci, üretim kalitesi ve sürekliliği bakımından güvenilir bir tedarik zincirinin iş başarımızı pekiştireceğine inanıyoruz. Bu doğrultuda, değer zincirimizin en önemli unsurlarından olan tedarikçilerimizin sürekli gelişimlerine katkı sağlamak üzere çalışıyoruz.

Tedarik zinciri süreçleri, doğrudan CEO'ya bağlı olan Tedarik Zinciri ve Satın Alma Direktörlüğü, WCC (World Class Company), Tedarikçi Kalite ve Geliştirme gibi uzmanlık birimleri vasıtasıyla yürütülmektedir. Konuya yönelik belirlenen stratejik hedefler ve elde edilen performans sonuçları şirket üst yönetimine, Riskin Erken Saptanması ve Risk Yönetim Komitesi'ne ve Yönetim Kurulu'na raporlanmaktadır. Üst yönetim tarafından belirlenen hedefler ve stratejik yönelimler gelecek faaliyetlerimiz için yol gösterici olmaktadır.

Tedarikçilerimizden Tofaş ile özdeş etik değerleri benimsemelerini bekliyoruz. Bu nedenle tedarikçilerle yaptığımız anlaşmalar, Tofaş Etik Kurallarını da kapsamaktadır. Etik kurallarımıza herhangi bir uyumsuzluk durumunda, tedarikçilerimize uyum sağlamaları için destek veriyoruz.

Yeni projelerimize yönelik satınalma faaliyetlerimizin, ileri ve akıllı teknolojilerin Türkiye otomotiv sektörüne kazandırılmasını ve Tofaş'ın küresel arenada rekabet gücüne katkıda bulunmasını sağlayacak nitelikte olmasına özen gösteriyoruz. Tofaş olarak, satınalma süreçlerinde 2.500'ün üzerinde direkt ve endirekt (hizmet ve endüstriyel satın alma) tedarikçi ile çalışıyoruz. Türkiye içerisinde 14 şehirde bulunan 152 direkt malzeme tedarikçisinden alım yapıyoruz.

Tedarikçi Seçimi

Tedarikçilerimizden en temel beklentimiz, bizimle ortak hedefler doğrultusunda hareket etmeleridir. Birlikte çalışacağımız tedarikçileri belirlerken bazı temel kriterleri göz önünde bulunduruyoruz.

- Otomotiv sektörünün beklentilerini karşılamaya dönük teknik ve organizasyonel yetkinliklere sahip,
- Finansal açıdan güçlü,
- Tasarım üretim ve test yeteneği gelişmiş,
- Kalite ve maliyet iyileştirme konularında Tofaş'ın rekabetçiliğine katkıda bulunabilecek kapasitede,
- Sektördeki gelişmeleri ve iyi uygulamaları takip ederek sürekli kendini geliştiren ve rekabet gücünü artıran,
- Hızla gelişen teknolojiye, esnek ve çevik organizasyon yetenekleri ile uyum sağlayan,
- Yeşil satınalma sürecimizle uyumlu olarak çevresel etkilerini takip eden ve azaltan,
- Süreç ve çalışma normlarına yönelik denetimlerimizden başarıyla geçmiş olan

tedarikçilerle çalışırız.

Yurt dışı tedarik süreçlerimizi FCA satınalma organizasyonu ile birlikte yürütüyoruz. Yerel satın almada ise Türk otomotiv sektörünün dışa bağımlılığın azaltılması ve yerleştirmesi hedefimiz doğrultusunda hareket ediyoruz. 2019 yılında motor ve şanzıman hariç satın alma faaliyetlerimizin %75'ini yerli tedarikçilerden gerçekleştirerek yerli tedarikçi gelişimine katkı sağlamaya devam ettik.

Yerelleştirmeye orta ve uzun vadeli stratejilerimiz arasında yer veriyoruz. Yerel tedarikçilerle yürüttüğümüz ortak çalışmalarla tedarikçilerin global ölçeğe erişmesine ve rekabetçiliğine destek oluyoruz.

Tedarikçi Geliştirme Uygulamaları

Ürün tasarımı, organizasyonel/teknik gelişim, kalite, maliyet iyileştirme, fiziksel ve finansal riskler, üretim süreç iyileştirme, ortak satınalma ve sürdürülebilirlik gibi birçok alanda tedarikçilerimizin gelişimine katkı sağlayacak uygulamalar yürütüyoruz. Tedarikçi geliştirme faaliyetlerimiz ile proaktif ve otonom bir satınalma süreci oluşturmayı hedefliyoruz. Sahip olduğumuz teknik bilgi birikimini tedarikçilerimiz ile paylaşmak adına yıl içerisinde tedarikçilere özel çeşitli eğitim ve etkinlikler organize ediyoruz.

Tedarikçi geliştirme faaliyetlerimizdeki ana hedeflerimizden birisi; reaktif, problem çözmeye odaklı iş yapış tarzını tamamen değiştirerek, proaktif ve otonom bir süreç oluşturmaktır. Bu kapsamda;

- Mevcut problemlerimize doğru bir şekilde odaklanarak, etkin ve kalıcı bir şekilde çözecek yaklaşımlar ortaya koymak,
- Güçlü ve yetkin bir takım olarak, ortak amaç ve hedef doğrultusunda iş birliği içerisinde çalışmak,
- Üretim süreçlerimizdeki olası tüm riskleri probleme dönüşmeden tespit edecek ve önleyecek sistemler kurmak,
- Hata üretmeyecek ürün ve prosesleri tasarlayıp, devreye alarak mükemmel kalite seviyesine ulaşmak temel yaklaşımımızdır.

2019 yılında bu amaç doğrultusunda, tedarikçi boyutunda sürekli gelişim ve sürdürülebilirlik konsepti çerçevesinde sürdürülen başlıca faaliyetler şunlardır:

- **“Proaktif ve otonom süreçler yaratma”** stratejimiz kapsamında, kritik ve problemleri proseslerimizdeki riskleri doğru ve zamanında tespit etmek üzere, Tofaş uzman ekiplerinin de desteği ile yüksek yetkinlikteki, farklı uzmanlık alanlarından oluşturulan takımlarla, 32 tedarikçimizde 500 ün üzerinde kalıcı iyileştirme faaliyeti 2019 yılında devreye alınmış ve tedarikçilerin bir çoğunda bu faaliyetlerin otonom olarak sürdürülmesi sağlanmıştır.- Tedarikçilerimizin süreçlerindeki mevcut problemleri ve riskleri kalıcı bir şekilde çözerken diğer taraftan da dijital dönüşümü hızlandırmak, verimli ve hatasız üretim süreçlerini geliştirmek, görsel ve etkin yönetim sistemleri oluşturmak için yenilikçi ve teknolojik çözümler **“dijital dönüşüm”** stratejimiz ile

hayata geçirilmektedir. Bu çözümlerin yanı sıra, tedarikçilerimizin teknolojiye erişim hızlarını ve farkındalıklarını artırmak, iyi uygulama örneklerinin yayılımını hızlandırmak için aralarında “startup”ların da bulunduğu alanlarında öncü teknoloji çözüm sağlayıcıları ile tedarikçilerimizi **“GoTech”** organizasyonu ile bir araya getirdik. 2018 yılında ilkini gerçekleştirdiğimiz organizasyonun ikincisi 2019 yılında 215 kişi ve 54 tedarikçi katılımı ile gerçekleştirildi ve 18 adet en iyi uygulama örneği paylaşıldı.

- **Dünya Klasında Tedarikçi (WCS) Programı**

kapsamında, Word Class Manufacturing (WCM) metodolojisini iş modellerine entegre etmeleri, amacıyla 2009 yılından bu yana WCM'nin tedarikçilerde yaygınlaştırılması çalışmaları yürütüyoruz. Çalışmalarımızı 2019 yıl sonu itibarıyla 25 tedarikçi ile sürdürülmekte ve 12 tedarikçi ile iş birliği kapsamında yürütülmektedir. İçerisinde WCM Bronz hedefine ulaşan toplam 11 tedarikçinin bulunduğu FCA global tedarikçi listesinde 4 Türk tedarikçi ile yer alıyoruz.

- Connected Supplier çalışmaları yoğun katılımı gerçekleşmiş ve kalite problemleri için düşük maliyetli teknolojik çözümler oluşturulması başlığı ele alınmıştır. 2019 yılında 19 tedarikçi ile 18 sürecin geliştirilmesi için 19 startup ve teknoloji sağlayıcı firmalar ile teknolojik çözümler üretilmiştir.
- Kalite ve maliyet bakımından iyileştirme sağlayan yenilikçi uygulamaları tedarikçilerimizle paylaşıyoruz. **LCA (Low Cost Automation)** projesi 2018 yılında 50 tedarikçide yaygınlaştırıldı ve 2019 yılında da tedarikçilerin otonom bir şekilde bu projeyi yürütmesi hedeflenerek yıl içerisinde günlük Tofaş bilgi ve tecrübe destekleri ile projeler yerinde takip edildi.
- Tedarikçilerin kalite, proje ve lojistik gibi önemli alanlardaki yetkinliklerinin geliştirilmesi adına önceki raporlama döneminde hayata geçirdiğimiz **“UP” Programı (Yetkinliklerini Uygula Gelişimini Planla)** 2019 yılında sahaya aktararak uygulamaların devreye alınması Sup.Port programı olarak gerçekleştirdik. 5 tedarikçi ve 25 katılımcı ile Tofaş üst yönetimi mentörlüğünde problem çözümleri oluşturuldu ve yetkinlikler bu kapsamda geliştirildi.

Değer Zinciri

- **Tedarikçi Performans Portalı (Supplier Scorecard)** ile tedarikçilerimizin performans ve gelişim göstergelerinin gidişatını, iç müşteri memnuniyet sonuçlarını takip edebilir ve sapmaları tedarikçimiz ile birlikte yönetebilir duruma geldik. Gelişim portalı kapsamında, kalite performansı, lojistik performansı, ticari performansı, sürekli iyileştirme faaliyetleri performansı, paydaş ilişkileri yönetimi performansı yer almaktadır.

2019 Avrupa Otomotiv Lojistik Ödüllerinde Tofaş'ın Tedarik Zinciri Lojistik Maliyet Hesabı yazılımı, "Tedarik Zinciri Tasarımı ve Mühendisliği Ödülü" kategorisinde "yüksek derecede tavsiye edilir" statüsüne hak kazandı.

2019 yılında, tedarikçilerimizin lojistik süreçlerinin kalitesini iyileştirmeyi hedef aldık. Her süreçte olduğu gibi lojistik süreçlerinin de tasarımı, gelişimi ve iyileştirilmesi gerekmektedir. Süreçlerin hatasız işlemesi için mevcutta karşılaştığımız lojistik uygunsuzlukları analiz ederek, tedarikçilerimizin olanaklarını da göz önünde bulundurarak, problemleri çözümler önermeye daha çok odaklandığımız bir yıl oldu. Tedarik zinciri sürecini göz önünde bulundurarak; tedarikçinin hammadde temininden başlayarak, üretim, depolama ve sevkiyat alanlarından sonra, Tofaş malzeme kabul noktaları, depo alanları ve Tofaş üretim hattına kadar olan akıştaki tüm uygunsuzlukları tedarikçi özelinde incelemeye başladık. Çalışmalarımız kapsamında 2019 yılında takip ettiğimiz uygunsuzluklarda %54 oranında iyileşme sağlanmıştır. "Lojistik Kalite" kavramıyla aldığımız hedefleri bu yıl da iyileştirme yönünde çalışmalarımıza devam etmekteyiz.

Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi

Sürdürülebilirlik risklerini yalnız kendi operasyonlarımız için değil, tedarik zincirimizin geneli için de değerlendiriyoruz. Proaktif metotlar kullanarak tedarik zincirinde gerçekleşebilecek çevresel, sosyal ve ekonomik riskleri öngörebilmeyi, yönetmeyi, izlemeyi, gerekli faaliyet planlarını önceden oluşturmayı amaçlıyoruz. Tedarikçilerimize, sürdürülebilirlik risklerinin yönetiminde bilgi sahibi olmaları yönünde ve finansal, operasyonel destek sağlıyoruz.

Tedarikçilerin performansını belirli kriterler doğrultusunda takip ederek değerlendiriyoruz. Hedeflenen performans ve uygulama seviyesine erişmenin tedarikçinin kendisi için de gelişim sağlayıcı

bir unsur olduğu yönünde farkındalıklarını artırmaya çalışıyoruz.

Tedarik zincirimizdeki sosyal ve çevresel riskleri etkin ve kapsamlı denetim çalışmalarıyla tespit ediyoruz. Denetimlerin ardından, hazırladığımız gelişim planlarıyla tedarikçilerimizin performanslarını iyileştirmelerine destek veriyoruz. Tedarik zincirimizdeki finansal risklerin tespiti için Finansal Risk Yönetimi Departmanımız, gerektiğinde üçüncü taraf bir bağımsız denetim şirketinden destek alarak, denetimler gerçekleştirmektedir.

"2019 yılında, 13 tedarikçi çevre kriterleri bakımından değerlendirilmiş; 81 tedarikçi firmanın finansal risk değerlendirmesi gerçekleştirilmiştir."

Yetkili Bayi ve Servis Ağı

Bayilerimizle uzun soluklu ve güvene dayalı iş ilişkileri kuruyoruz. Gelişmiş lojistik ve dağıtım yetkinliğimiz, satış sonrası hizmet olanaklarımız ile müşterilerimizin memnuniyet düzeyini artıran bir etki yaratıyoruz.

Temsil ettiğimiz markaların bayi ağı satış, servis, yedek parça olarak yapılandırılmıştır. Tofaş bayi ağının tamamına yakını entegre tesis olarak müşterilere hizmet vermektedir. 3S olarak tanımlanan bu bayi ağı yapısı, aynı alanda sıfır araç satışı ve satış sonrası hizmetleri birlikte sunmaktadır. Bunun yanı sıra kasko, trafik sigortası, araç kredisi gibi hizmetler de birçok Tofaş bayisinde müşterilere sunulan hizmetler arasındadır. Fiat, Alfa Romeo ve Jeep® markalarına hizmet veren Tofaş bayi ağında 2019 yılı itibarıyla, 71 adet Fiat, 18 adet Alfa Romeo-Jeep® ana bayisi bulunmaktadır. Toplam 97 satış ve 122 servis noktasıyla hizmet veren Fiat markası, satış ve servis yaygınlığı bakımından Türkiye'de ilk üç marka arasında yer almaktadır.

2019 yılında, Fiat, Alfa Romeo ve Jeep® markalarımızın satış, satış sonrası ve müşteri ilgi merkezi; yedek parça alanında faaliyet gösteren Magneti Marelli ve Opar bünyesindeki yaklaşık 5.500 çalışanın gelişimi için eğitim yönetim sistemi, yeni nesil teknolojiye uygun olarak güncellenmiştir. Ayrıca Satış Okulu, Servis Okulu gibi programlar ve Gururla Fiat'lıyım, Keşif Günleri gibi organizasyonlar ile karma eğitim metodu kullanılarak bayi çalışanlarına yönelik teknik ve davranışsal gelişim faaliyetleri düzenlenmiştir.

Kurumsal Sosyal Sorumluluk

Kurumsal bir vatandaş olmak, içinde yaşadığımız toplumun ihtiyaçlarını çok yönlü bir bakış açısıyla izlemeyi, mevcut sorunlara doğru çözümler üretmeyi gerektirmektedir. Buradan yola çıkarak, istihdam uygulamalarımız, değer zincirimiz ve inovasyon faaliyetlerimiz ile ülke ekonomisine katkı sağlamayı, uzun soluklu sosyal sorumluluk projelerimiz ile toplum için değer yaratmayı misyon ediniyoruz.

Yerel Ekonomiye Katkı

Geniş çaplı değer zincirimizle, Tofaş olarak yerel ekonomi üzerinde büyük bir etki alanına sahibiz. Üzerimize düşen sorumluluğun bilinciyle çeşitli yollarla yerel ekonomiye katkı sağlayacak uygulamalar yürütüyoruz.

Yerel istihdam uygulamaları ile yerel ekonomiye doğrudan katkı sağlıyoruz. 2019 yılı itibarıyla saha çalışanlarımızın tümünü, üst düzey 19 yöneticimizin 17'si yerel nitelikli çalışanlar oluşturmaktadır.

Tedarikçi ve bayilerimizin çalışanlarının kurumsal ve mesleki yetkinliklerinin güçlendirilmesine yönelik çalışmalarımız, ar-ge ve inovasyon faaliyetlerimiz ile yerel ekonomiye direkt ve dolaylı ekonomik katkılar da sağlıyoruz.

Toplumsal Yatırımlar

Toplum için değer yaratmanın en etkili yöntemlerinden biri toplumsal gelişmeyi mümkün kılacak projeler üretmektir. Uzun soluklu ve sürdürülebilir sosyal sorumluluk projeleri ile bu konuda üzerimize düşeni yerine getiriyoruz.

Projeleri hayata geçirirken yerel toplumun ihtiyaçlarını, paydaşlarımızın beklentilerini göz önünde bulunduruyoruz. Bu bileşenler doğrultusunda ağırlıklı olarak spor, eğitim, sağlık ve kültür-sanat alanlarında projeler üretiyoruz.

Sosyal sorumluluk projeleri, Tofaş Bağış ve Sponsorluk Politikası çerçevesinde Kurumsal İletişim Direktörlüğü tarafından yürütülmektedir. 2019 yılında, sosyal sorumluluk projelerine 6,7 milyon TL kaynak ayırdık.

Spor

Tofaş Spor Kulübü

Tofaş Spor Kulübü, uzun yıllardır devam eden altyapı yatırımları ve oluşturduğu altyapı odaklı takım modeliyle Türk sporuna yeni yetenekler kazandırmayı sürdürmektedir.

Tofaş Spor Salonu

Tofaş, ev sahibi olduğu maçları Bursa'daki Nilüfer Tofaş Spor Salonu'nda oynamaktadır. Yüksek doluluk oranıyla gerçekleştirilen maçlar, Bursa halkının da sosyal hayatına katkıda bulunmaktadır.

Yeni Nesil Tofaş Projesi

Yeni Nesil Tofaş Projesi; çocuklara spora erişimde fırsat eşitliği yaratmak ve çocuklara spor eğitiminin ötesinde, hayatın her alanında başarılı olmalarına yardımcı olacak bir kültür ve bakış açısı kazandırmak hedefiyle 2016 yılında hayata geçirildi. Proje; her çocuğun yaşadığı çevrede eşit imkânlarla basketbol oynayabildiği, gerçek spor kültürüne sahip bir nesil için antrenör, aile ve çocuk üçgeninde bir eğitim ve uygulama modelidir.

Yeni Nesil Tofaş Projesi'nin faaliyete geçtiği günden bu yana, Bursa'nın farklı ilçelerinde kurulan 15 basketbol okulu ile yaklaşık 5.000 çocuğa ulaştı. Altyapıya seçilen çocuklardan oluşturulan minik takımlar, antrenmanlarına Mustafa V. Koç Spor Salonu'nda devam etmektedir. Tofaş Spor Kulübü'nün altyapısının küçük takımlar kadrosunu büyük oranda Yeni Nesil Tofaş'tan yetişen sporcular oluşturmaktadır.

Kurumsal Sosyal Sorumluluk

Bölgelerdeki antrenör ve aileleri eğitmek için oluşturulan uzaktan eğitim sistemi, basketbol kültürünü halkın geneline yaymak için düzenlenen sokak turnuvaları, bilim ve yaratıcı drama atölyeleri, projenin diğer faaliyet alanlarındandır. Uzaktan eğitim sisteminde, 2019 yılı içerisinde antrenör, aile ve çocuklar tarafından yaklaşık 40.000, bu zamana kadar toplam 140.000 eğitim videosu izlendi.

Mustafa V. Koç Spor Salonu

Tofaş Spor Kulübü'nün 2016'da hizmete açtığı Mustafa V. Koç Spor Salonu, Tofaş personelinin yanı sıra Bursa'daki amatör spor kulüplerine ve sporculara da hizmet vermektedir. 5.800 m²'lik tesiste, üç basketbol sahasını içeren spor salonu, kondisyon merkezi ve her türlü fizik tedavi ihtiyacını karşılayacak tam teşekküllü sporcu rehabilitasyon merkezi yer almaktadır.

50 Pota Semt Sahaları Projesi

Tofaş Spor Kulübü, "Bursa'yı basketbol şehri yapma" misyonuyla 2019 yılında, 50 Pota Semt Sahaları Projesi kapsamında Bursa'nın farklı ilçelerinde basketbol sahaları inşa etmeye başladı. Projenin açılış töreni, Osmangazi ilçesinin Yunuseli Sempti'ndeki sahada gerçekleştirildi. Bu alanların, buldukları mahallelerde sporun olumlu etkisini yayarak daha sağlıklı ve dengeli bir nesil yetişmesine destek olması hedefleniyor. Yerel belediyeler ile işbirliğinde yıl içerisinde toplam 40 saha kullanıma açıldı, 10 sahanın açılışının da 2020 yılında tamamlanması planlanıyor.

Tofaş Basketbol Okulları

Toplumun geneline katkı sağlamak amacıyla 10 şehirde faaliyet gösteren 18 Tofaş Basketbol Okulu'nda, 2019 yılı itibarıyla toplam 3.655 çocuk basketbol eğitimi alıyor.

Eğitim

Fiat Laboratuvarları

Fiat Laboratuvarları 2006 yılında, Koç Holding'in "Meslek Lisesi Memleket Meselesi" projesiyle entegre biçimde hayata geçirilmiştir. Bugüne kadar laboratuvarlarda eğitim gören öğrenci ve öğretmen sayısı 2.250'ye ulaşmıştır.

Proje kapsamında okullarda motorlu araç teknolojisi alanı ile ilgili eğitim ve öğretimi destekleyici laboratuvarın kurulması ve desteklenmesi sağlanmakta; öğretmenler için alanları ile ilgili eğitim ve seminerler düzenlenmekte; öğrencilerin staj ve mezuniyet sonrası istihdamlarına destek olunmaktadır. Koç Holding'in "Meslek Lisesi Memleket Meselesi" projesi kapsamında, Fiat Laboratuvarları'nda öğrenim gören öğrenciler arasından, istenilen koşullara sahip olanlara her yıl Vehbi Koç Vakfı tarafından burs sağlanmaktadır.

2019 yılında Fiat Laboratuvarları kapsamında Tofaş'ın iş birliği içerisinde olduğu Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğü ile önceden imzalanan protokolün süresi uzatılmıştır. Tofaş halen 5 okulda süren projeye, önümüzdeki 3 yıl boyunca destek olmaya devam edecektir.

Tofaş Fen Lisesi

Demirtaş Organize Sanayi Bölgesi DOSAB ve Tofaş'ın birlikte hayata geçirdiği, 2014-2015 öğretim yılında eğitime başlayan Tofaş Fen Lisesi, Bursa'nın Nilüfer ilçesinde yer alıyor.

Tofaş'ın desteğiyle Tofaş Fen Lisesi'nde açılan "Yenileşim Atölyesi"nin de otomotiv ve mühendislik alanına yön verecek, geleceği şekillendirecek, donanımlı gençlerin yetişmesine destek olması amaçlanıyor. MEB tarafından ilham veren proje olarak belirlenmiş olan Yenileşim Atölyesi'nin tüm fen liselerine yaygınlaştırılması kararı alındı.

Çocuklara Kodlama Eğitimi

Yeni neslin teknoloji ile geleceğe daha hazırlıklı olabilmesi için, Tofaş çalışanlarından oluşan gönüllü eğitimci, çocuklara kodlama alanında eğitimler vermeye başladı. Bilgi ve İletişim Teknolojileri Direktörlüğü ve Tofaş Akademi iş birliğiyle, 2019 yılında Tofaş çalışan çocuklarının oluşturduğu 16 ayrı grupta yer alan 208 öğrenciye, robotik kodlama ve 3 boyutlu yazıcı konularında eğitimler verildi.

Ekip, projenin kapsamını genişleterek ve T.C. Milli Eğitim Bakanlığı ile koordineli olarak Bursa ve çevresindeki okullarda eğitimleri sürdürmeye devam etti. Bu paralelde; T.C. Milli Eğitim Bakanlığı ile birlikte belirlenen 6 devlet ilköğretim okulunda öğrenim

gören 240 çocuğa, aynı yıl içerisinde robotik kodlama konusunda eğitim verildi. Proje, Teknoloji Kaptanları Ödülleri Sosyal Sorumluluk kategorisinde birincilik ödülüne layık görüldü.

İyiye İşaret

İyiye İşaret Platformu, işitme engelli ve sağlıkların kendilerini daha iyi bir Türkçe ile etkin bir şekilde ifade edebilmelerini desteklemek amacı ile geliştirilen bir sosyal sorumluluk projesidir. Proje kapsamında, Tofaş Fabrikası'nda görev alan işitme engelli ve sağır, lise mezunu çalışanlara Türkçe eğitimleri verildi. Eğitim sürecinde, en sık yapılan hatalardan hareketle, üzerinde durulacak kelimeler belirlendi ve bu kelimelerin Türkçe dilbilgisinde nasıl kullanıldıkları etkileşimli videolarla kamuoyuna sunuldu. engelsizhareket.fiat.com.tr internet sitesi üzerinden, Türkiye'deki tüm işitme engelli bireylerin ücretsiz olarak yararlanabildiği "İyiye İşaret" platformunda, kelimeler ve cümle içinde kelime kullanımları, görsel işaret dili ve konu anlatımı olarak videolar halinde izlenebiliyor. Bir yıl içerisinde platform içerisindeki 350 kelime devreye alındı. Proje vasıtasıyla bugüne dek toplam 180.000 işitme engelli, öğretmen ve ailesine ulaşıldı. 2019 yılı içerisinde projenin geliştirilerek yaygınlaştırılması için Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile iş birliği protokolü imzalandı. Protokolü ile beraber bakanlığın da vereceği destek ile "İyiye İşaret" projesinin iletişimi yaygınlaştırılarak, platformun daha fazla bireye ulaşması sağlanacak ve bakanlıktaki uzmanların da katkıları ile platformun ileriye yönelik geliştirme çalışmaları devam edecek. 2019 yılı içerisinde "En Başarılı Koçlular"da "Çevreye ve Topluma Değer Katanlar" kategorisinde birinci seçilen "İyiye İşaret", aynı zamanda Otomotiv Distribütörleri Derneği (ODD) tarafından düzenlenen 2019 Gladyatör Ödülleri'nde, "Yılın Jüri Özel Ödülü"ne layık görüldü.

Kültür-Sanat

Tofaş Bursa Anadolu Arabaları Müzesi ve Tofaş Sanat Galerisi

Tofaş Bursa Anadolu Arabaları Müzesi, Anadolu'daki otomotiv mirasına sahip çıkmak amacıyla kurulmuş, Türkiye'nin ilk ve tek Anadolu arabaları müzesidir. Umurbey Mahallesi'nde bulunan eski ipek fabrikasının restore edilmesiyle 2002 yılında ziyarete açtığımız müze, ziyaretçilerini 2.600 yıl öncesine ait bir tekerlekten başlayarak, Tofaş tarafından üretilen motorlu araçlara kadar devam eden tarihi bir yolculuğa çıkarmaktadır.

Kuruluşundan bugüne kadar yaklaşık 800 bin kişi tarafından ziyaret Tofaş Bursa Anadolu Arabaları Müzesi, sınırları içinde yer alan ve sanat galerisi olarak hizmet veren Umurbey Hamamı'nda ise bu zamana kadar toplam 6 geçici sergiye ev sahipliği yaptı. Toplum ve ticaret hayatının geçmişten günümüze izlerini taşıyan son sergi "Kantarın Topuzu; Teraziler, Ağırlıklar, Ölçü Aletleri"nin ziyaretçi sayısı, 2019 itibarıyla 180 bini aştı.

Pamukkale Hierapolis Kazıları Sponsorluğu

Türkiye'nin en büyük beş antik şehir kalıntısından biri olan ve 1988'de UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne giren Pamukkale'deki Hierapolis Antik Kenti'ndeki kazı çalışmalarını 2005 yılından bu yana destekliyoruz. Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Denizli Valiliği'nin himayesinde yürütülen çalışmalarda, başta İtalya ve Türkiye'den olmak üzere, aralarında arkeolog, mimar, restoratör ve uzmanların bulunduğu yaklaşık 70 kişilik uluslararası bir ekip görev alıyor. Hierapolis'te, bugüne kadar gün ışığına çıkarılan en önemli eserler arasında; Antik Tiyatro, Nekropol, Kaplıcalar, Büyük Kilise, San Filippo Matrium, Frontinus Kapısı, Gymnasium, Apollo Tapınağı ile Pluto'nun Kapısı (Plutonium) bulunmaktadır.

Performans Verileri	2015	2016	2017	2018	2019
Ekonomik ve Operasyonel Performans					
Üretim (adet)	278.252	383.491	384.174	301.750	264.197
Toplam Perakende Satış (adet)	113.929	109.021	122.818	72.764	78.692
<i>Otomobil</i>	51.802	55.284	64.133	44.374	59.602
<i>Hafif Ticari Araç</i>	62.127	53.737	58.685	28.390	23.390
Toplam İhracat (adet)	173.873	279.537	270.760	243.833	194.145
<i>Otomobil</i>	32.055	139.629	152.089	133.362	107.189
<i>Hafif Ticari Araç</i>	141.818	139.908	118.671	110.471	86.956
Kapasite Kullanım Oranı (%)	70	95	85	67	59
Net Satışlar (bin TL)	10.168.542	14.605.281	17.467.806	18.603.331	18.896.914
<i>Yurt İçi</i>	4.121.142	4.291.021	5.409.421	3.934.701	5.355.308
<i>Yurt Dışı</i>	5.729.275	9.839.301	11.887.628	14.455.023	13.301.313
<i>Esas Faaliyetlerden Diğer Satışlar</i>	70.306	105.629	170.757	213.607	240.293
Vergi Öncesi Kâr (bin TL)	617.987	797.936	1.229.472	1.290.894	1.456.555
Vergi Sonrası Kâr (bin TL)	830.801	970.228	1.282.818	1.330.423	1.481.639
FAVÖK (bin TL)	1.062.668	1.366.148	2.002.064	2.484.452	2.479.757
Hisse Başına Kazanç (Kr)	1,66	1,94	2,57	2,66	2,96
Yaratılan Ekonomik Değer - Net Gelirler (bin TL)	10.168.542	14.605.281	17.467.806	18.603.331	18.896.914
Dağıtılan Ekonomik Değer (bin TL)	10.076.334	14.053.163	16.243.695	16.999.598	17.438.696
<i>İşletme Maliyetleri</i>	8.809.825	12.536.578	15.085.665	15.314.209	15.615.177
<i>Çalışan Ücretleri ve Sair Haklar</i>	548.210	728.353	774.509	852.757	907.408
<i>Hissedarlara Ödenen Temettü</i>	365.000	365.000	350.000	800.000	880.000
<i>Devlete Ödenen Vergi ve Sair Yükümlülükler</i>	336.497	399.803	26.503	25.887	29.383
<i>Toplumsal Yatırımlar*</i>	7.000	10.000	9.000	9.000	10.000
Biriken Ekonomik Değer (bin TL)	92.208	552.117	1.224.111	1.603.733	1.458.218
Devletten Alınan Teşvikler (bin TL)	73.449	69.938	169.575	160.643	266.290
Kurumsal Yönetim Derecelendirme Notu	9,06	9,14	9,15	9,2	9,26
Toplam Ar-Ge Bütçesi (milyon TL)	584	498	244	244	355
Toplam Ar-Ge Çalışanı Sayısı (kişi)	674	628	620	690	710
Alınan Patent Sayısı (adet)	6	5	5	32	22

Performans Verileri	2015	2016	2017	2018	2019
Çevresel Performans					
Toplam Enerji Tüketimi (GJ)	1.303.923	1.496.302	1.446.336	1.165.961	1.042.245
Doğrudan Enerji Tüketimi - Doğalgaz (GJ)	805.475	895.259	862.084	676.304	593.241
Dolaylı Enerji Tüketimi (GJ)	498.448	601.043	584.252	489.657	449.004
<i>Elektrik</i>	498.448	601.043	584.252	489.657	449.004
<i>Buhar</i>	0	0	0	0	0
Üretilen Araç Başına Enerji Tüketimi (GJ/araç)	4,69	3,88	3,76	4	4
Enerji Verimliliği Projeleriyle Sağlanan Tasarruf (GJ)	71.010	60.169	72.633	79.935	48.975
Enerji Verimliliği Projeleriyle Sağlanan Sera Gazı Emisyonu Azaltımı (ton CO ₂ e)	6.225	4.213	5.918	5.387	3.960
<i>Scope 1</i>	4.403	2.688	2.708	3.505	1.584
<i>Scope 2</i>	1.822	1.525	3.210	1.882	2.376
Doğrudan Sera Gazı Emisyonları (Scope 1) (ton CO ₂ e)	68.904	77.808	68.467	50.062	46.266
Dolaylı Sera Gazı Emisyonları (Scope 2) (ton CO ₂ e)	61.753	74.463	69.136	59.253	53.272
Personel Servislerinden Kaynaklanan Sera Gazı Emisyonları (Scope 3) (ton CO ₂ e)	3.442	4.938	3.444	9.080	4.737
Üretilen Araç Başına Sera Gazı Emisyonu (kg CO ₂ e/araç)	0,47	0,397	0,358	0,362	0,377
Toplam UOB Emisyonu (ton)	1.054	1.388	1.319	1.027	921
Spesifik UOB Emisyonu (gr/m ² boya yüzey alanı)	33,76	34,55	33,91	32,87	32,78
Toplam Su Çekimi - Yeraltı Kaynağı (m ³)	894.265	1.254.487	1.210.039	1.073.623	929.882
Üretilen Araç Başına Taze Su Tüketimi (m ³ /araç)	3,21	3,27	3,15	3,55	3,33
Toplam Su Geri Kazanımı (m ³)	60.841.359	68.688.520	63.204.065	64.555.900	62.247.070
<i>Tekrar Kullanım</i>	60.841.359	68.688.520	63.204.065	64.555.900	62.247.070
<i>Geri Dönüşüm</i>	0	0	0	0	0
Atık Su Deşarjı - Doğal Alıcı Ortam (m ³)	760.629	1.009.621	987.634	743.173	630.014
Bertaraf Metoduna Göre Toplam Tehlikeli Atık Miktarı (ton)	1.447	2.305	2.341	1.861	1.495
<i>Enerji Geri Kazanımı</i>	1.014	1.667	1.869	1.439	1.093
<i>Geri Kazanım</i>	411	507	562	421,931	402,07
<i>Atık Sahası</i>	22	131	0	0	0
Bertaraf Metoduna Göre Toplam Tehlikesiz Atık Miktarı (ton)	78.479	86.514,0	93.109	74.310	55.507
<i>Enerji Geri Kazanımı</i>	1.060	1.448,5	2.766	884,6	1.120,10
<i>Geri Kazanım</i>	77.419	85.065	90.343	73.425	54.387

Performans Verileri	2015	2016	2017	2018	2019
Bertaraf Amacıyla Taşınan Tehlikeli Atık Miktarı (ton)	1.447	2.305	2.431	1.861	1.495
Kullanılan Toplam Ambalaj Miktarı (ton)	9.316	11.768	10.263	8.298	6.022
Ambalaj Atığı Geri Kazanım Oranı (%)	100	100	100	100	100
Çalışanlara Sunulan Çevre Eğitimleri - Katılım (kişi sayısı)	2.767	3.760	1.662	5.443	12.842
<i>Doğrudan İstihdam</i>	2.143	3.517	329	2.859	3.521
<i>Müteahhit Firma Çalışanı</i>	624	243	1.333	13.885	9.321
Çalışanlara Sunulan Çevre Eğitimleri - Toplam Saat (kişixsaat)	6.407	3.826	1.662	6.664	4.850
<i>Doğrudan İstihdam</i>	1.648	3.504	329	2.671	3.521
<i>Müteahhit Firma Çalışanı</i>	4.759	322	1.333	3.993	1.329
Toplam Çevre Yönetim Harcaması (TL)	2.230.971	1.034.007	1.309.448	1.340.123	1.176.024
Çevre Yasalarına Uyumsuzluk Cezası (adet-TL)	0	0	0	0	0
Formal Mekanizmalarla İletilen Çevresel Etki Şikayetleri (adet)	0	0	0	0	0
Çevre Kriterleriyle Değerlendirilen Toplam Tedarikçi Sayısı (adet)	7	15	14	14	13
Sosyal Performans	2015	2016	2017	2018	2019
Çalışan Eğitimleri - Katılımcı Sayısı (kişi)*	8.187	8.113	7.527	11.638	27.627
<i>TOFAŞ Saha Çalışanı</i>	10.723	19.949	15.575	26.768	16.118
<i>TOFAŞ Ofis Çalışanı</i>	5.462	7.245	8.192	11.114	7.723
<i>Bayi Çalışanı</i>				10.006	18.101
<i>Tedarikçi Çalışanı</i>				915	1.273
<i>Kadın</i>	2.137	3.475	1.962	7.325	5.534
<i>Erkek</i>	14.048	23.719	21.805	41.478	37.681
Çalışan Eğitimleri - Toplam Saat (kişixsaat)*	94.918	665.629	191.507	408.966	329.409
<i>TOFAŞ Saha Çalışanı</i>	25.258	564.527	91.001	193.238	123.193
<i>TOFAŞ Ofis Çalışanı</i>	69.660	101.102	100.506	131.367	97.283
<i>Bayi Çalışanı</i>				73.465	96.340
<i>Tedarikçi Çalışanı</i>				10.896	12.593
<i>Kadın</i>	14.600	107.754	24.988	64.936	50.894
<i>Erkek</i>	80.318	557.875	166.519	344.029	278.515
Çalışan Başına Ortalama Eğitim Saati (saat/kişi)	40,3	82,0	44,5	36,8	29,3
<i>TOFAŞ Saha Çalışanı</i>	32,3	87,8	40,1	29,4	22,9
<i>TOFAŞ Ofis Çalışanı</i>	44,0	60,0	66,5	77,1	58,9
<i>Bayi Çalışanı</i>				13,4	19,2
<i>Tedarikçi Çalışanı</i>				15,8	18,2
<i>Kadın</i>	40,8	122,5	41,4	31,9	24,2
<i>Erkek</i>	40,1	77,1	44,9	19,9	16,6

*Kapsam değişikliği nedeniyle geçmişe dönük güncelleme yapılmıştır.

Performans Verileri	2015	2016	2017	2018	2019
Müteahhit Çalışanı Eğitimleri - Katılımcı Sayısı (kişi)	5.748	711	1.135	3.993	1.329
Müteahhit Çalışanı Eğitimleri - Toplam Saat (kişixsaat)	4.592	11.376	13.702	13.885	9.321
Müteahhit Çalışanı Başına Ortalama Eğitim Saati (saat/kişi)	4,6	11,4	12,1	4,8	7,01
Çalışanlara Sunulan İSG Eğitimleri - Katılımcı Sayısı (kişi)	8.756	14.173	17.881	11.691	8.496
<i>Doğrudan İstihdam</i>	4.364	6.966	8.934	6.920	4.795
<i>Müteahhit Firma Çalışanı</i>	4.392	7.207	8.947	4.771	3.701
Çalışanlara Sunulan İSG Eğitimleri - Toplam Saat (kişixsaat)	34.896	60.865	73.016	91.556	36.168
<i>Doğrudan İstihdam</i>	31.602	55.460	66.306	87.978	34.575
<i>Müteahhit Firma Çalışanı</i>	3.294	5.405	6.710	3.578	1.593
Kayıp Günsüz Kaza Oranı					
<i>Doğrudan İstihdam</i>	0,05	0,05	0,33	0,30	0,15
<i>Müteahhit Firma Çalışanı</i>	0,81	1,7	0,7	0,21	0,45
Mesleki Hastalık Oranı					
<i>Doğrudan İstihdam</i>	0	0	0	0	0
<i>Müteahhit Firma Çalışanı</i>	0	0	0	0	0
Kayıp Günlü Kaza Oranı (≥ 1 gün kayıplı kaza sayısı x 100.000 / çalışma saati)					
<i>Doğrudan İstihdam</i>	0,02	0,05	0,08	0,06	0,06
<i>Müteahhit Firma Çalışanı</i>	0,69	0,79	0,16	0,04	0,23
İşle İlgili Ölüm Sayısı (kişi)					
<i>Doğrudan İstihdam</i>	0	0	0	0	0
<i>Müteahhit Firma Çalışanı</i>	0	0	0	0	0
Yüksek Kaza ya da Mesleki Hastalık Riski Barındıran Ortam ya da Görevlerde Çalışan Sayısı (kişi)	0	0	0	0	0
Kurulu İSG Komitesi Sayısı (kişi)	9	9	9	9	9
Kurulu İSG Komitelerindeki Toplam Üye Sayısı (kişi)	98	99	99	99	99
Kurulu İSG Komitelerinde Çalışan Temsilcisi Sayısı (kişi)	11	12	12	12	12
İşgücü Kriterleriyle Değerlendirilen Toplam Tedarikçi Sayısı (adet)	20	21	26	14	14

Çalışan Demografisi	2015	2016	2017	2018	2019
Toplam İşgücü (Sayı)	8.868	11.113	10.156	8.526	7.421
Doğrudan İstihdam	8.018	10.215	9.221	7.694	6.720
Kadın	422	872	872	800	694
Erkek	7.596	9.343	8.349	6.894	6.026
Müteahhit Firma Çalışanı	850	898	935	832	701
Sözleşme Türüne Göre Toplam Çalışan Sayısı	8.018	10.215	9.221	7.694	6.720
Belirsiz Süreli İş Akdi	7.890	10.104	9.221	7.665	6.714
Kadın	422	872	872	794	694
Erkek	7.468	9.232	8.349	6.871	6.020
Geçici İş Akdi	128	111	-	23	5
Kadın	-	-	-	-	-
Erkek	128	111	-	23	5
Kategori Bazında Toplam Çalışan Sayısı	8.018	10.215	9.221	7.694	6.720
Saha Çalışanı	6.399	8.532	7.511	6.009	5.171
Kadın	79	540	509	421	339
Erkek	6.320	7.992	7.002	5.588	4.832
Ofis Çalışanı	1.619	1.683	1.710	1.685	1.549
Kadın	343	332	363	379	355
Erkek	1.276	1.351	1.347	1.306	1.194
İstihdam Türüne Göre Toplam Çalışan Sayısı	8.018	10.215	9.221	7.694	6.720
Tam Zamanlı	7.967	10.215	9.221	7.694	6.720
Kadın	422	872	872	800	694
Erkek	7.596	9.343	8.349	6.894	6.026
Yarı Zamanlı	-	-	-	-	-
Eğitim Düzeyine Göre Toplam Çalışan Sayısı	8.018	10.215	9.221	7.694	6.720
İlköğretim	716	666	497	367	252
Lise	4.691	6.194	5.536	4.473	3.892
Üniversite ve Üstü	2.611	3.355	3.188	2.854	2.576
Yaş Grubuna Göre Toplam Çalışan Sayısı	8.018	10.215	9.221	7.694	6.720
18-30	3.331	5.464	4.421	2.984	2.215
31-40	2.719	2.943	3.225	3.304	3.228
41-50	1.860	1.681	1.490	1.307	1.167
51-60	108	127	85	98	110
Üst Yönetim Yapısı (Sayı)	16	15	16	17	19
Cinsiyet Bazında	17	16	17	18	19
Kadın	1	1	1	1	1
Erkek	16	15	16	17	18
Yaş Grubuna Göre	17	16	17	18	19
18-30	-	-	-	-	-
31-40	1	1	-	1	1
41-50	11	9	10	10	8
51-60	5	6	7	7	10

Çalışan Demografisi	2015	2016	2017	2018	2019
Uyruk	16	15	16	17	19
TC Vatandaşı	14	13	15	15	17
Expat	2	2	1	2	2
Orta Düzey Yönetim Yapısı (Sayı)	166	170	184	281	263
Cinsiyet Bazında	166	170	184	281	263
Kadın	20	18	26	39	37
Erkek	146	152	158	242	226
Yaş Grubuna Göre	166	170	184	281	263
18-30	-	-	-	9	5
31-40	68	69	77	138	124
41-50	83	82	84	100	102
51-60	15	19	23	34	32
Toplu Sözleşme Kapsamında Çalışan İşgücü (Sayı)	6.391	8.524	7.503	6.009	5.171
İşe Yeni Alınan Çalışanlar (Sayı)	3.087	3.623	536	245	5
Cinsiyet Bazında	3.087	3.623	536	245	5
Kadın	124	574	74	76	1
Erkek	2.963	3.049	462	169	4
Yaş Grubuna Göre	3.087	3.623	536	245	5
18-30	2.851	3.354	440	206	4
31-40	82	146	76	36	-
41-50	111	89	19	3	1
51-60	43	34	1	-	-

GRI İÇERİK İNDEKSİ

Gösterge	Açıklamalar ve Sayfa Numaraları
GRI 101: Temel 2016	
GRI 102: Genel Göstergeler 2016	
Kurumsal Profil	
102-1	Yasal Uyarı ve Künye (s.67)
102-2	Tofaş 2019 Faaliyet Raporu (s.48-52)
102-3	Yasal Uyarı ve Künye (s.67)
102-4	Tofaş 2019 Faaliyet Raporu (s.4)
102-5	Tofaş 2019 Faaliyet Raporu (s.26)
102-6	Tofaş 2019 Faaliyet Raporu (s.26)
102-7	Performans Verileri (s.46)
102-8	Performans Verileri (s.46)
102-9	Tedarik Zinciri Yönetimi (s.40)
102-10	Şirketin operasyonel veya mali yapısında ve tedarik zincirinde belirgin bir değişiklik yaşanmamıştır.
102-11	İş Etiği ve Yolsuzlukla Mücadele (s.7-10); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); Dünya Klasında Üretim ve Kalite (s.27-28); İnsan Hakları (s.34); https://www.tofas.com.tr/Surdurulebilirlik/Politikalar/Documents/TofasEtikKurallari.pdf
102-12	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.12); İklim Değişikliği (s.22-23); İnsan Hakları (s.34); https://www.tofas.com.tr/Surdurulebilirlik/Politikalar/Documents/TofasEtikKurallari.pdf
102-13	Kurumsal Üyeliklerimiz (s.58-59)
Strateji	
102-14	CEO'nun Mesajı (s.6)
102-15	CEO'nun Mesajı (s.6); Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.11-12)
Etik ve Dürüstlük	
102-16	İş Etiği ve Yolsuzlukla Mücadele (s.7-10); https://www.tofas.com.tr/Surdurulebilirlik/Politikalar/Documents/TofasEtikKurallari.pdf
102-17	İş Etiği ve Yolsuzlukla Mücadele (s.7-10); https://www.tofas.com.tr/Surdurulebilirlik/Politikalar/Documents/TofasEtikKurallari.pdf
Yönetişim	
102-18	Kurumsal Yönetim Yapısı (s.6)
102-19	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.11-12)
102-20	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.11-12)
102-22	Kurumsal Yönetim Yapısı (s.6); Tofaş 2019 Faaliyet Raporu (s.66)
102-23	Tofaş 2019 Faaliyet Raporu (s.26)

GRI Hizmetler Birimi, Materiality Disclosures Service kapsamında, GRI İçerik İndeksi'nin açıkça sunulduğunu ve 102-40 ve 102-49 arası Açıklamaların raporun uygun bölümlerinde yer aldığını değerlendirmiştir. Bu hizmet, raporun Türkçe versiyonu üzerinden gerçekleştirilmiştir.

102-24	Tofaş 2019 Faaliyet Raporu (s.66)
102-25	İş Etiği ve Yolsuzlukla Mücadele (s.7-10); https://www.tofas.com.tr/Surdurulebilirlik/Politikalar/Documents/TofasEtikKurallari.pdf
102-18	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.11-12)
102-19	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.11-12)
102-20	Kurumsal Yönetim Yapısı (s.6); Risk Yönetimi (s.6-7); Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.11-12)
102-22	Risk Yönetimi (s.6-7); Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.13)
102-23	Risk Yönetimi (s.6-7); Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.11-12)
102-24	Risk Yönetimi (s.6-7); Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.13)
102-25	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.11-12); Tofaş Sürdürülebilirlik Raporu, Tofaş Sürdürülebilirlik Çalışma Grubu tarafından incelenmesine müteakip Tofaş Sürdürülebilirlik Komitesi'ne sunulmuş ve Komite onayının ardından yayınlanmıştır.
102-18	Tofaş 2019 Faaliyet Raporu (s.66)
102-19	Tofaş 2019 Faaliyet Raporu (s.66)
102-20	Tofaş 2019 Faaliyet Raporu (s.66)
Paydaş Katılımı	
102-40	Paydaş Katılımı (s.15)
102-41	Risk Yönetimi (s.6-7)
102-42	Paydaş Katılımı (s.14)
102-43	Paydaş Katılımı (s.14)
102-44	Müşteri Memnuniyeti (s.117); Kurumsal Vatandaşlık (s.43); https://www.tofas.com.tr/Surdurulebilirlik/Politikalar/Documents/TofasEtikKurallari.pdf
Raporlama Uygulaması	
102-45	Rapor Hakkında (s.3)
102-46	Rapor Hakkında (s.3); Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.12)
102-47	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.13)
102-48	Rapor Hakkında (s.3)
102-49	Rapor Hakkında (s.3)
102-50	Rapor Hakkında (s.3)
102-51	Rapor Hakkında (s.3)
102-52	Rapor Hakkında (s.3)
102-53	Yasak Uyarı ve Künye (s.67)
102-54	Rapor Hakkında (s.3)
102-55	GRI İçerik İndeksi (s.44)
102-56	Bağımsız Denetim Beyanı (s.63); Yasal Uyarı ve Künye (s.67)

Öncelikli Konular		
Standart	Gösterge	Açıklama ve Sayfa Numaraları
İş Etiği ve Yolsuzlukla Mücadele		
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.13)
	103-2	Kurumsal Yönetim Yapısı (s.6); Risk Yönetimi (s.6-7); İş Etiği ve Yolsuzlukla Mücadele (s.7-10); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.11-12); https://www.tofas.com.tr/Surdurulebilirlik/Politikalar/Documents/TofasEtikKurallari.pdf
	103-3	Risk Yönetimi (s.6-7); İş Etiği ve Yolsuzlukla Mücadele (s.7-10); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.11-12); Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi (s.42); https://www.tofas.com.tr/Surdurulebilirlik/Politikalar/Documents/TofasEtikKurallari.pdf
GRI 205: Anti-corruption 2016	205-1	İş Etiği ve Yolsuzlukla Mücadele (s.7-10)
	205-2	İş Etiği ve Yolsuzlukla Mücadele (s.7-10)
	205-3	İş Etiği ve Yolsuzlukla Mücadele (s.7-10)
İklim Değişikliği		
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.13)
	103-2	Kurumsal Yönetim Yapısı (s.6); Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.11-12); İklim Değişikliği (s.22-23); Mobilite Çözümleri (s.23); Enerji Verimliliği ve Emisyonlar (25-26); Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi (s.42)
	103-3	Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); İklim Değişikliği (s.22-23); Mobilite Çözümleri(s.23); Enerji Verimliliği ve Emisyonlar (25-26); Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi (s.42)
GRI 302: Enerji 2016	302-1	Enerji Verimliliği ve Emisyonlar (s.25); Performans Verileri (s.46)
	302-3	Enerji Verimliliği ve Emisyonlar (s.25); Performans Verileri (s.46)
	302-4	Enerji Verimliliği ve Emisyonlar (s.25); Performans Verileri (s.46)
GRI 305: Emisyonlar 2016	305-1	Enerji Verimliliği ve Emisyonlar (s.25); Performans Verileri (s.46)
	305-2	Enerji Verimliliği ve Emisyonlar (s.25); Performans Verileri (s.46)
	305-4	Enerji Verimliliği ve Emisyonlar (s.25); Performans Verileri (s.46)
	305-5	Enerji Verimliliği ve Emisyonlar (s.25); Performans Verileri (s.46)
	305-7	Enerji Verimliliği ve Emisyonlar (s.25); Performans Verileri (s.46)
Çevre Dostu Malzeme Kullanımı ve Atık Yönetimi		
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.13)
	103-2	Kurumsal Yönetim Yapısı; Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.11-12); Çevre Yönetimi (s.30-31); Malzeme ve Atık Yönetimi (s.30-31); Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi (s.42)
	103-3	Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi (s.42)
GRI 306: Atıklar 2016	306-1	Su Yönetimi (s.31); Performans Verileri (s.46)
	306-2	Malzeme ve Atık Yönetimi (s.32); Performans Verileri (s.46)
	306-5	Su Yönetimi (s.31)

İş Sağlığı ve Güvenliği		
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.13)
	103-2	Kurumsal Yönetim Yapısı (s.6); Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.11-12); İş Sağlığı ve Güvenliği (s.38); Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi (s.42)
	103-3	Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi (s.42)
GRI 403: İş Sağlığı ve Güvenliği 2016	403-1	İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitim ve Uygulamaları (s.39)
	403-2	Performans Verileri (s.46) Raporlama döneminde herhangi bir iş kazası sonucu ölüm ya da mesleki hastalık vakası yaşanmamıştır.
	403-3	Performans Verileri (s.46)
	403-4	İmzalanan toplu sözleşmelerin içeriğinde İSG taahhütlerimiz yer almaktadır. Son gerçekleştirilen toplu sözleşme, yasal mevzuata uyum, sağlık ve koruyucu ekipmanlarla ilgili konuları içermektedir.
Yetenek Yönetimi ve Mesleki Eğitim		
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.13)
	103-2	Kurumsal Yönetim Yapısı (s.6); Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.11-12); Çalışan Gelişimi (s.35-36); Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi (s.42)
	103-3	Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi (s.42)
GRI 404: Eğitim 2016	404-1	Çalışan Gelişimi (s.35-36); Performans Verileri (s.46)
	404-2	Çalışan Gelişimi (s.35-36)
	404-3	Çalışan Gelişimi (s.35-36)
Kadın İstihdamı, Çeşitlilik, Eşit Fırsatlar		
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.13)
	103-2	Kurumsal Yönetim Yapısı (s.6); Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.11-12); İnsan Hakları (s.28); Toplumsal Cinsiyet Eşitliği (s.34); Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi (s.42)
	103-3	Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi (s.42)
GRI 405: Çeşitlilik ve Fırsat Eşitliği 2016	405-1	Performans Verileri (s.46)
	405-2	Toplumsal Cinsiyet Eşitliği (s.34)
İşyerinde İnsan Hakları		
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.13)
	103-2	Kurumsal Yönetim Yapısı; Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.11-12); İnsan Hakları (s.34); Toplumsal Cinsiyet Eşitliği (s.34); Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi (s.42)
	103-3	Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi (s.342)
GRI 406: Ayrımcılığın Önlenmesi 2016	406-1	Raporlama döneminde ayrımcılıkla ilgili bir vaka yaşanmamıştır.

GRI 407: Toplu Sözleşme ve Örgütlenme Özgürlüğü 2016	407-1	Raporlama döneminde Tofaş operasyonlarında örgütlenme ve toplu sözleşme hakkının risk altında olduğu yönünde bir vaka gözlemlenmemiştir. Aynı ilke tedarik denetim sürecinin de bir parçası olarak ele alınmakta olup risk unsuru belirlenmemiştir.
GRI 408: Çocuk İşçiliği 2016	408-1	Raporlama döneminde Tofaş operasyonlarında çocuk istihdamı konusunda bir risk gözlemlenmemiştir. Aynı ilke tedarik denetim sürecinin de bir parçası olarak ele alınmakta olup risk unsuru belirlenmemiştir.
GRI 409: Zorla ve Zorunlu Çalıştırma 2016	409-1	Raporlama döneminde Tofaş operasyonlarında zorla ve zorunlu çalışma konusunda bir risk gözlemlenmemiştir. Aynı ilke tedarik denetim sürecinin de bir parçası olarak ele alınmakta olup risk unsuru belirlenmemiştir.
GRI 410: Güvenlik Uygulamaları 2016	410-1	Tofaş faaliyet sahalarının güvenliğinin sağlanmasında alanında uzmanlaşmış, sertifikalı güvenlik personeli görev almaktadır. Güvenlik personelinin eğitim içeriğinde 3. taraflarla iletişim ve insan hakları konuları bulunmaktadır. Tüm güvenlik personeline şirket prosedürleri hakkında bilgilendirme yapılmaktadır.
Araç ve Trafik Emniyeti		
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.13)
	103-2	Kurumsal Yönetim Yapısı(s.6); Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.11-12); Araç Emniyeti, Sürüş ve Yolcu Konforu (s.21)
	103-3	Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11)
GRI 416: Tüketici Sağlık ve Emniyeti 2016	416-1	Araç Emniyeti, Sürüş ve Yolcu Konforu (s.21)
	416-2	Raporlama döneminde araç ve yolcu emniyeti konularıyla ilgili yasal düzenlemelere uyumsuzlukla ilgili bir vaka yaşanmamıştır.
İş Hayatı-Özel Hayat Dengesi		
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.13)
	103-2	Kurumsal Yönetim Yapısı (s.6); Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.11-12); Sosyal Yaşam (s.38)
	103-3	Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11)
Marka Algısı		
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.13)
	103-2	Kurumsal Yönetim Yapısı (s.6); Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.11-12); Marka Algısı (s.16-17)
	103-3	Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11)

Ürün ve Hizmet Kalitesi		
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.13)
	103-2	Kurumsal Yönetim Yapısı (s.6); Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.11-12); Dünya Klasında Üretim ve Kalite (s.27-28)
	103-3	Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11)
Müşteri Memnuniyeti		
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.13)
	103-2	Kurumsal Yönetim Yapısı (s.6); Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.11-12); Müşteri Memnuniyeti (s.16-17)
	103-3	Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11)
Tedarikçi ve Bayi İş Başarısı		
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.13)
	103-2	Kurumsal Yönetim Yapısı (s.6); Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.11-12); Tedarikçi Geliştirme Uygulamaları (s.41-42); Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi (s.42); Yetkili Servis ve Bayi Ağı (s.42)
	103-3	Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi (s.34)
Değer Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi		
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.13)
	103-2	Kurumsal Yönetim Yapısı (s.6); Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.11-12); Tedarik Zincirinde Sürdürülebilirlik Risklerinin Yönetimi (s.42)
	103-3	Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11)
Ürün, Süreç, Mobilite Modeli İnovasyonu		
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.13)
	103-2	Kurumsal Yönetim Yapısı (s.6); Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.11-12); Mobilite Çözümleri (s.23)
	103-3	Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11)
Dijitalleşme		
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1	Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.13)
	103-2	Kurumsal Yönetim Yapısı (s.6); Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11); Sürdürülebilirlik Yönetimi (s.11-12); Dijital Dönüşüm (s.20); Dijitalleşme (s.19-21)
	103-3	Risk Yönetimi (s.6-7); İç Kontrol ve İç Denetim (s.11)

Kurumsal Üyeliklerimiz

İklim Platformu (REC Türkiye)	Üyelik
Otomobil Sanayi Derneği	Yönetim Kurulu, Komite ve Çalışma Grubu Üyelikleri
Otomobil Distribütörleri Derneği (ODD)	Genel Kurul ve Komite Üyelikleri
İstanbul Sanayi Odası (İSO)	36. Grup Meslek Komitesi ve Meclis Üyeliği
Bursa Ticaret ve Sanayi Odası (BTSO)	Meclis ve Komite Üyeliği
Türkiye Metal Sanayicileri Derneği (MESS)	Üyelik
Yabancı Sermaye Derneği (YASED)	Yönetim Kurulu ve Komite Üyelikleri; Otomotiv ve Yan Sanayi Çalışma Grubu Başkanlığı
Uludağ İhracatçı Birlikleri Otomotiv İhracatçıları Birliği (OİB)	Yönetim Kurulu Başkan Yardımcılığı
Bursa Sanayicileri ve İş Adamları Derneği (BUSİAD)	Yönetim Kurulu ve Uzmanlık Grubu Üyelikleri
Demirtaş Organize Sanayi Bölgesi (DOSAB)	Yönetim Kurulu ve Eğitim Komisyonu Üyelikleri
Demirtaş Organize Sanayi Bölgesi ve İş Adamları Derneği (DOSABSİAD)	Üyelik
Türkiye Personel Yönetimi Derneği Bursa Şubesi (PERYÖN)	Üyelik
Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu Avrasya, Afrika ve Ortadoğu İş Konseyi (DEİK)	Üyelik
Türkiye Dış Ticaret Derneği (TURKTRADE)	Üyelik
Türkiye Kalite Derneği (KalDer)	Üyelik
Reklamverenler Derneği (RVD)	Üyelik
İtalyan Ticaret Odası	Temsilcilik
Dünya İtalyan Girişimciler Derneği (CIIM EurAsiaMed)	Yönetim Kurulu Üyeliği
Türk Sanayicileri ve İş İnsanları Derneği (TÜSİAD)	Üyelik ve Çalışma Grubu Üyelikleri
DENİZTEMİZ-TURMEPA	Üyelik

Kurumsal İletişimciler Derneği (KİD)	Yönetim Kurulu Üyeliği
Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB)	Sanayi Meclis Başkanlığı ve Ticaret Meclis Üyeliği
ERT-TBC	Üyelik
Finansal Kurumlar Birliği (FKB)	Üyelik ve Yönetim Kurulu Üyeliği
Işık Üniversitesi	Endüstri Mühendisliği Bölümü Danışma Kurulu Üyeliği
T.C. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı	Alt Komite Üyeliği
Türkiye İç Denetim Enstitüsü Derneği (TİDE)	Üyelik
Türkiye Araştırmacılar Derneği (TUAD)	Üyelik
Türkiye Kurumsal Yönetim Derneği (TKYD)	Yönetim Kurulu Üyeliği
Yatırımcı İlişkileri Derneği (TÜYİD)	Kurumsal Üyelik
Etik ve İtibar Derneği (TEİD)	Yönetim Kurulu Üyeliği
Bursa Ticaret ve Sanayi Odası Eğitim Vakfı (BUTGEM)	Yönetim Kurulu Üyeliği
Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK)	Otomotiv Sektör Komite Başkanlığı
Otomotiv Teknoloji Platformu (OTEP)	İcra Kurulu ve Güvenlik Grubu Üyeliği
ODTÜ/BİLTİR-ÜTEST Ürün Kullanımı Test Birimi (OATEST)	Danışma Kurulu Üyeliği
İstanbul Ticaret Odası (İTO)	Üyelik
Ulusal Kalıp Üreticileri Birliği (UKUB)	Yönetim Kurulu Yedek Üyeliği
Vergi Konseyi	Çalışma Grubu Üyelikleri
Kurumsal Risk Yönetimi Derneği (KRYD)	Yönetim Kurulu Başkanlığı

TÜRK LOYDU

Evliya Çelebi Mah. Tersaneler Cad. No:26/1 34944 Tuzla-İSTANBUL
Tel: +90 216 581 37 00, Faks: + 90 216 581 38 20, e-posta: endüstri@turkloydu.org, web: www.turkloydu.org

SERA GAZI DOĞRULAMA BEYANI

Beyan Tarihi: 30.06.2020

Beyan No: 07

Revizyon No: 01

Sayfa: 1 / 3

TÜRK LOYDU

TOFAŞ TÜRK OTOMOBİL FABRİKASI A.Ş.

**KARBON SAYDAMLIK PROJESİ
SERA GAZI DOĞRULAMA BEYANI**

TL İş No: 2020-0408

TÜRK LOYDU

Evllya Çelebi Mah. Tersaneler Cad. No:26/1 34944 Tuzla-İSTANBUL
Tel: +90 216 581 37 00, Faks: + 90 216 581 38 20, e-posta: endüstri@turkloydu.org, web: www.turkloydu.org

SERA GAZI DOĞRULAMA BEYANI

Beyan Tarihi: 30.06.2020

Beyan No: 07

Revizyon No: 01

Sayfa: 2 / 3

1. KAPSAM

Türk Loydu Uygunluk Değerlendirme Hizmetleri A.Ş. işletmenin 01.01.2019-31.12.2019 tarihlerini kapsayan sera gazı emisyon raporunun ISO 14064-1:2006 Sera Gazları-Bölüm 1: Sera Gazı Emisyonlarının ve Uzaklaştırmalarının Kuruluş Seviyesinde Hesaplanmasına ve Rapor Edilmesine Dair Kılavuz ve Özellikler Standardına uygunluğunun, ISO 14064-3 standardına göre makul güven seviyesinde doğrulanmasına ilişkin doğrulama faaliyetlerini proses analizi ile Haziran 2020 döneminde gerçekleştirmiştir.

Bu çalışmalar; ISO 14064-3:2006 Sera Gazları-Bölüm 3: Sera Gazı Beyanlarının Doğrulanmasına ve Onaylanmasına Dair Kılavuz ve Özellikler Standardı gereği Kapsam 1 (doğrudan sera gazı emisyonları) ve Kapsam 2 (enerji dolaylı sera gazı emisyonları) sera gazı emisyonlarını içeren sera gazı emisyon raporunun önemli hatalar içermediği sonucuna makul güvenle varan bir doğrulama görüşü sunmak ve Kapsam 3 (diğer dolaylı sera gazı emisyonları) sera gazı emisyonlarının sınırlı güven seviyesinde doğrulanmasını sağlamak amacıyla yürütülmüştür.

Türk Loydu Uygunluk Değerlendirme Hizmetleri A.Ş., işletmenin karbon saydamlık projesi gereklilik şartlarını yerine getirmek için hazırlanmış olan sera gazı doğrulama beyanını Karbon Saydamlık Projesi kapsamında onaylamaktadır.

2. SERA GAZI BEYANI

Doğrulanmış Sera Gazı beyanları aşağıdaki gibidir:

- 2019 Sera Gazı Envanteri, ISO 14064-1:2006 Standardını da içeren yaygın sektör uygulamalarıyla uyumlu olarak geliştirilmiştir.
- 2019 yılında Kapsam 1 ve Kapsam 2 Sera Gazı emisyonları 99.539 tCO₂e olarak hesaplanmıştır. Her bir kaynağı içeren emisyon kaynakları doğrulama raporunda verilmektedir.
- 2019 yılında Kapsam 3 Sera Gazı emisyonları 5.362.532 tCO₂e olarak hesaplanmıştır. Her bir kaynağı içeren emisyon kaynakları aşağıda verilmiştir:

- Satın alınan mal ve hizmetler	:	451.748 tCO ₂ e
- Ürün taşıma ve dağıtım	:	120.388 tCO ₂ e
- Operasyonlarda oluşan atıklar	:	881 tCO ₂ e
- İş seyahatleri	:	186 tCO ₂ e
- Çalışanların ulaşımı	:	4.737 tCO ₂ e
- Hammadde taşıma ve dağıtım	:	27.145 tCO ₂ e
- Satılan ürünlerin kullanımı	:	4.613.459 tCO ₂ e
- Satılan ürünlerin yaşam döngüsü	:	143.988 tCO ₂ e

3. GÜVENCE SEVİYESİ

Yukarıdaki Sera Gazı beyanlarına ilişkin makul ve sınırlı güvence seviyelerinde bir görüş ortaya çıkarmak doğrulamanın asıl görevidir. Tüm sürecin;

- ISO 14064-1:2006 genel gereksinimlerine uyumluluğu,
- 01.01.2019-31.12.2019 periyodu için hesaplanan Kapsam 1 ve Kapsam 2 emisyonlarının makul olup olmadığı,
- 01.01.2019-31.12.2019 periyodu için hesaplanan Kapsam 3 emisyonlarının hangi seviyede sınırlı olduğu,

incelenmiştir.

TÜRK LOYDU

Evliya Çelebi Mah. Tersaneler Cad. No:26/1 34944 Tuzla-İSTANBUL
Tel: +90 216 581 37 00, Faks: + 90 216 581 38 20, e-posta: endustri@turkloydu.org, web: www.turkloydu.org

SERA GAZI DOĞRULAMA BEYANI

Beyan Tarihi: 30.06.2020

Beyan No: 07

Revizyon No: 01

Sayfa: 3 / 3

4. DOĞRULAMA FAALİYETLERİ

Sera Gazı doğrulamaları için Türk Loydu Uygunluk Değerlendirme Hizmetleri A.Ş. tarafından gerçekleştirilen doğrulamada ISO 14064-3:2006 standardı uygulanmıştır. Aşağıdaki doğrulama faaliyetleri gerçekleştirilmiştir:

- Emisyon raporu dahil olmak üzere belge, prosedür ve metodolojilerin gözden geçirilmesi,
- Risklerin değerlendirilmesi ve doğrulama planlaması,
- İşletme kalite yönetim sistemleri de dahil olmak üzere belge, kontrol ve metodolojilerin değerlendirilmesi,
- Doğrulama raporundaki doğrulama bulguları ve önemli konuların değerlendirilmesi,
- Doğrulama raporundaki önemli konuların değerlendirilmesi ve ilgili çözümlerin incelenmesi,
- Doğrulama beyanın yayımlanması ve doğrulamanın tamamlanması.

5. DOĞRULAMA GÖRÜŞÜ

Sera Gazı beyanı; gerçekleştirilen süreç ve prosedürlere dayanarak, ISO 14064-1 gereklerine uygun olarak hazırlanmıştır.

SERA GAZI Beyanı #1: Sera Gazı Envanteri, ISO 14064-1 Standardı genel şartlarına uygundur.

SERA GAZI Beyanı #2: Toplam 99.539 tCO₂e Sera Gazı emisyonu; 46.267 tCO₂e doğrudan emisyonlar (Kapsam 1) ve 53.272 tCO₂e enerji dolaylı emisyonlar (Kapsam 2) ile makul seviyede hesaplanmıştır.

Görüş Bildirimi

Uluslararası standartlar temelinde gerçekleştirilen doğrulama denetim sonucunda Sürdürülebilirlik Raporu'nda açıklanan 2019 yılı sera gazı emisyon verileri (Kapsam 1 ve Kapsam 2) makul güvence ile doğrulanmıştır.

SERA GAZI Beyanı #3: 5.362.532 tCO₂e olarak belirtilen diğer dolaylı emisyonlar (Kapsam 3) sınırlı seviyede hesaplanmıştır.

Görüş Bildirimi

Uluslararası standartlar temelinde gerçekleştirilen doğrulama denetim sonucunda Sürdürülebilirlik Raporu'nda açıklanan 2019 yılı sera gazı emisyon verileri (Kapsam 3) sınırlı güvence ile doğrulanmıştır.

Onur YILMAZ
Teknik Yönetici
Sera Gazı Baş Doğrulayıcısı

TÜRK LOYDU

SERA GAZI DOĞRULAMA BEYANI GREENHOUSE GAS VERIFICATION STATEMENT

Belge No / Certificate No : 2020.0408.0008

TOFAŞ TÜRK OTOMOBİL FABRİKASI A.Ş.

GENEL MÜDÜRLÜK / HEAD OFFICE:
BÜYÜKDERE CAD. NO: 145 TOFAŞ HAN
34394, ZİNCİRLİKUYU, İSTANBUL, TURKEY

ÜRETİM TESİSİ / PRODUCTION FACILITY:
İSTANBUL CAD. NO: 574
16369, BURSA, TURKEY

firmasında Türk Loydu tarafından
Türk Loydu hereby certifies that,

TS ISO 14064-1:2006

(Aynı zamanda düzenlenen bu belge ISO 14064-3'e uygun olarak süreç, izleme ve raporlama gerekliliklerinin sağlandığını gösterir)
(As well as criteria given to provide for consistent operations, monitoring and reporting in ISO 14064-3:2006)

standardına uygun olarak gerçekleştirilen doğrulama sonucunda
in consequence of the verification carried out in compliance with the standard

Toplam Sera Gazı Emisyonu Total Greenhouse Gas Emission	: 99.539 tCO ₂ e
Doğrudan Emisyonlar Direct Emissions	: 46.267 tCO ₂ e
Enerji Dolaylı Emisyonlar Energy Indirect Emissions	: 53.272 tCO ₂ e
Güven Seviyesi Level of Assurance	: Makul : Reasonable

yukarıda bildirilen Sera Gazı Bildirimi kapsamında doğrulanmıştır.
verified within the scope of above-mentioned Greenhouse Gas Assertion.

Doğrulama Periyodu / Verification Period : 01.01.2019-31.12.2019
Belgelendirme Tarihi / Date of Certification : 30.06.2020
Doğrulama Raporu Ref.No / Ref.No of Verification Report : 2020-0408-02

Sorumlu Müdür
Responsible Manager

Teknik Yönetici
Technical Manager

Tofaş 2019 Sürdürülebilirlik Raporu Paydaş Geri Bildirim Formu

Dahil olduğunuz paydaş grubunu belirtiniz.

Çalışan		Yerel Halk	
Hissedar		Yerel Yönetim	
Tedarikçi		Kamu Kuruluşu	
Bayi		Üniversite & Akademisyen	
Müşteri		Çalışan Ailesi	
STK		Diğer (lütfen belirtiniz)	
Medya			

Rapor hakkındaki genel izleniminiz nasıl?

	Çok İyi	İyi	Yeterli	Zayıf
İçerik				
Kapsam				
Önceliklendirme				
Okunabilirlik				
Sayısal Verilerin Anlaşılabilirliği				
Karşılaştırılabilirlik				
Tasarım				

Rapor beklentilerinizi ne ölçüde karşılıyor?

Kapsamlı şekilde karşılıyor.	
Kısmen karşılıyor.	
Hiç karşılamıyor.	

Rapora yönelik yorum, beklenti ve önerilerinizi paylaşınız.

Ad Soyad:

Email:

Telefon:

Yasal Uyarı ve Künye

Tofaş Türk Otomobil Fabrikası A.Ş.

Genel Müdürlük:

Büyükdere Caddesi No: 145 Tofaş Han 34394
Zincirlikuyu/İstanbul/Türkiye
T: 0212 275 33 90
F: 0212 275 39 88

Fabrika:

İstanbul Caddesi No: 574 16110 Bursa/Türkiye
T: 0224 261 03 50
F: 0224 255 09 47

Rapor hakkında bilgi edinmek; görüş ve önerilerinizi iletmek için Sürdürülebilirlik Sorumlumuz ile iletişime geçebilirsiniz:
sustainability@tofas.com.tr
T: 0212 275 33 90

Raporlama Danışmanı:

SEEM Turkey - Sustainability Culture
www.seemturkey.com
info@seemturkey.com

Tasarım:

Tayburn
www.tayburnkurumsal.com
T: 0212 227 04 36

Yasal Uyarı:

Tofaş 2019 Sürdürülebilirlik Raporu ("Rapor"), Tofaş Türk Otomobil Fabrikası A.Ş. ("Tofaş") tarafından hazırlanmıştır. Bu Rapor'da yer alan ve eksiksiz olma vasfını taşımayan tüm bilgi, görüş ve değerlendirmeler Tofaş tarafından sağlanmış ve bu Rapor amacıyla -enerji, su ve sera gazı emisyonlarına yönelik veriler haricinde- bağımsız olarak doğrulanmamıştır. Bu Rapor, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmış olup, herhangi bir yatırım kararı için temel oluşturmayı amaçlamaktadır. Bu raporda yer alan bilgiler Tofaş hisselerinin satışına ait herhangi bir teklif veya bir teklifi parçasını ya da bu tür bir satış sürecine davet niteliği teşkil etmez ve bu Rapor'un yayımlanmasıyla bu tür bir yasal ilişki kurulmuş sayılmaz. Bu Rapor'da yer alan tüm bilgi ve ilişkili belgelerin, Rapor'un kapsadığı dönem itibarıyla doğru olduğuna inanılmakta olup bilgiler güvenilir kaynaklara dayanarak iyi niyetle açıklanmıştır. Ancak Tofaş bu bilgilere yönelik herhangi bir beyan, garanti ya da taahhütte bulunmamaktadır. Buna uygun olarak Tofaş, Tofaş hissedarları, Tofaş iştirakleri veya onları yönetim kurulu üyeleri, çalışanları ve danışmanları, bu Rapor kapsamında açıklanan herhangi bir bilgi ya da iletişimde veya bu Rapor'da yer alan bilgilere dayanan veya yer almayan bir bilgi neticesinde kişi veya kişilerin doğrudan ya da dolaylı olarak uğrayacağı kayıp ve zarardan sorumlu değildir.

www.tofas.com.tr